

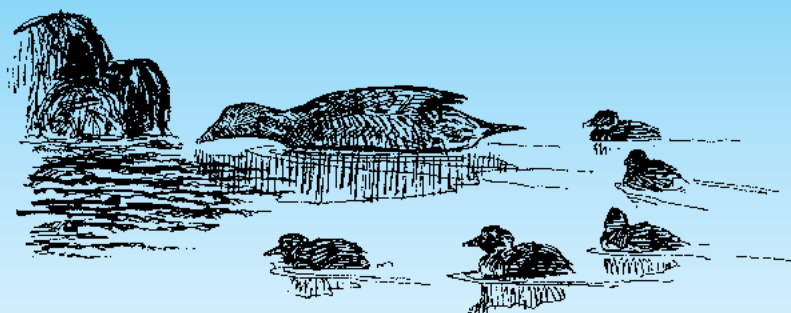
Trøndersk Natur

Årgang 40 Nr. 1 - 2013

TROND
HAUGSKOTT

Norsk Ornitologisk Forening
avd. Nord-Trøndelag og Sør-Trøndelag

NORSK ORNITOLOGISK FORENING (NOF)

avd. Nord-Trøndelag og Sør-Trøndelag

NOF avd. Nord-Trøndelag

www.birdlife.no/organisasjonen/fylkesavdelinger/nord-trondelag/

NOF avd. Sør-Trøndelag

www.birdlife.no/organisasjonen/fylkesavdelinger/sor-trondelag/

TRØNDERSK NATUR

Tidsskrift for Norsk Ornitologisk Forening (NOF), avd. Nord-Trøndelag og Sør-Trøndelag

Redaktør: Trond Haugskott, Bekkasinv. 9, 7082 Kattem. Tlf.: 72 84 99 40 / 909 48 572.

E-post: trhaugs@online.no. Hjemmeside: www.haugskott.com

Tips til forfattere: Artikler og innlegg til TN sendes til redaktørens adresse, helst pr. e-post. Hvis det er noe du lurer på - kontakt redaktøren.

Manusfrist: TN utkommer med to hefter pr. år. Frist for innlevering av manus er hhv. innen 31. mai og 30. november.

Adresseforandringer o.l.: TN sendes ut til medlemmene av NOF avd. Nord-Trøndelag og NOF avd. Sør-Trøndelag på grunnlag av medlemslistene fra foreningene. Endring av adresse, etterlysning av manglende blad o.l. må derfor rettes til respektive fylkesforening.

Opplag: 450 eks.

INNHold

4 Antall hekkende grågås
i Trondheimsfjorden i 2012

10 Fugler i Sør-Trøndelag 2011

42 Møte med fuglevenner

39 GSG konferanse
i Steinkjer april 2012

Alle tegninger ved Trond Haugskott

Antall hekkende grågås i Trondheimsfjorden i 2012

Magne Musby
Foto: Trond Haugskott

Tidligere tiders rydding av skog ga et åpnere landskap som var gunstig for mange av de fugleartene som i dag er knyttet til jordbrukslandskapet. Blant annet førte den sterke avskogingen i Danmark i jernalderen til at grågåsa (*Anser anser*) hadde framgang her (Madsen 2002). Dagens moderne jordbruk synes imidlertid å være uheldig for mange av de fugleartene som er avhengige av denne naturtypen til hekkeplass eller ved næringsøk. Jordbrukslandskapets fuglearter avtar i antall i vest-Europa (PECBMS 2012), og det samme er påvist i Trøndelag (Husby m. fl. under

arbeid). Grågåsa bruker imidlertid jordbrukslandskapet på en slik måte at driftsformene ikke truer produksjon og bestandsutvikling. Hekkeplassene er ofte på holmer og øyer uten at de blir ødelagt av jordbruk, og fuglene kommer inn på noen av jordbruksområdene for å beite. Siloslåtten som foregår så tidlig at den ødelegger reir og unger av mange andre arter, fører heller til at grågåsa har ungt gress tilgjengelig som mat gjennom hele sommeren. Dette er mer attraktivt enn høytvoksende gress som skulle lagres som høy slik det var vanlig for få tiår siden. Grågåsbestanden i de fleste land i Europa øker

(BirdLife International 2004), også i Norge med kraftig økning på Østlandet (Follestad & Soglo 2011), samt på Vestlandet (Hordaland), i Finnmark, og for øvrig en generell økning (Follestad pers. med.). Det er blitt vanligere de siste tiårene at grågåsa flere steder har hekket til dels langt inne i enkelte fjorder. Dette har også skjedd i Trondheimsfjorden hvor første påviste hekking var i 1998 (Follestad & Husby 2004) og bestandsutviklingen er fulgt tom 2008 (Husby 2009). Ny opptelling nå i 2012 presenteres i denne artikkelen.

METODIKK

Påvist hekking er her definert som funn av reir, påviste ungekull etter klekking, eller rugende fugl der reirinnhold ikke er kontrollert. Sannsynlig hekking betyr observasjoner av par i aktuelle hekkeområder når fuglene har vært parvis og atferden (territorieatferd, en fugl holder vakt, engstelig eller avledende atferd) tyder på at de hekker eller har tenkt å gå til hekking. Denne artikkelen gir oversikt over påviste og sannsynlige hekkinger. Noen par (i enkelte bestander og områder kanskje opp mot halvparten) gir opp hekkeforsøket før de har fått frem unger. Dette kan ha flere årsaker, bl.a. forstyrrelser og predasjon. Noen av disse blir registrert i dette arbeidet, men observasjoner av ungekull utgjør det meste av bakgrunns materialet for å anslå antall hekkende par. Noen par kan overgi små unger til andre par, og

derfor kan antall hekkende par avvike fra det antall unger tilsier. Dessuten samles par med og uten unger i flokker uten at det nødvendigvis er tydelig hvor mange unger det er i hvert kull. Det antas her at antall unger pr par er fire når ungeflokker og voksne har slått seg sammen, og matematiske avrundingsregler er brukt ved utregning av antall par. I små grupper er antall voksenfugler brukt til å beregne antall par. Metodikken gjør at antallene her er minimumstall. For øvrig når det gjelder metodikken og diskusjon omkring den, henvises til Follestad & Husby 2004.

Datamaterialet er samlet inn ved å undersøke mange aktuelle lokaliteter. Noen (Roar Pettersen, Tore Reinsborg, Ole Martin Sæterhaug og Lars Waade) ble bedt om å levere undertegnede informasjon om mulige grågås-hekkinger i de områder de besøkte. Dessuten er alle observasjoner på Artsobservasjoner fra de siste dagene

av april (parvise fugler, atferd som indikerer hekking) til de første dagene av juli (ungekull) kontrollert. Flytelling av ærfugl ca 8-10.5 2012 er også inkludert der disse har ført til observasjoner av ungekull av grågås (Arne Follestad pers. med.). De aller fleste hekkeindikasjoner og påviste hekkinger er fra mai og juni. Observatører som har bidratt med data til artikkelen er (både direkte info til undertegnede og via Artsobservasjoner): Ole-Kristian Antonsen, Bjørn Berg, Raymond Birkelund, Ingvild Buran, Bjørn Elvrøm, Arne Follestad, Svein Gjelle, John Haugen, Magne Husby, Trond Hynne, Rolf Terje Kroglund, Torstein Myhre, Pål Mølnvik, Roar Pettersen, Tore Reinsborg, Erlend Skutberg, Arnt Stavne, Ole Martin Sæterhaug, Halvor Sørhuus, Lars Waade, Jan Eivind Østnes og Aud Solveig Aas.

RESULTAT

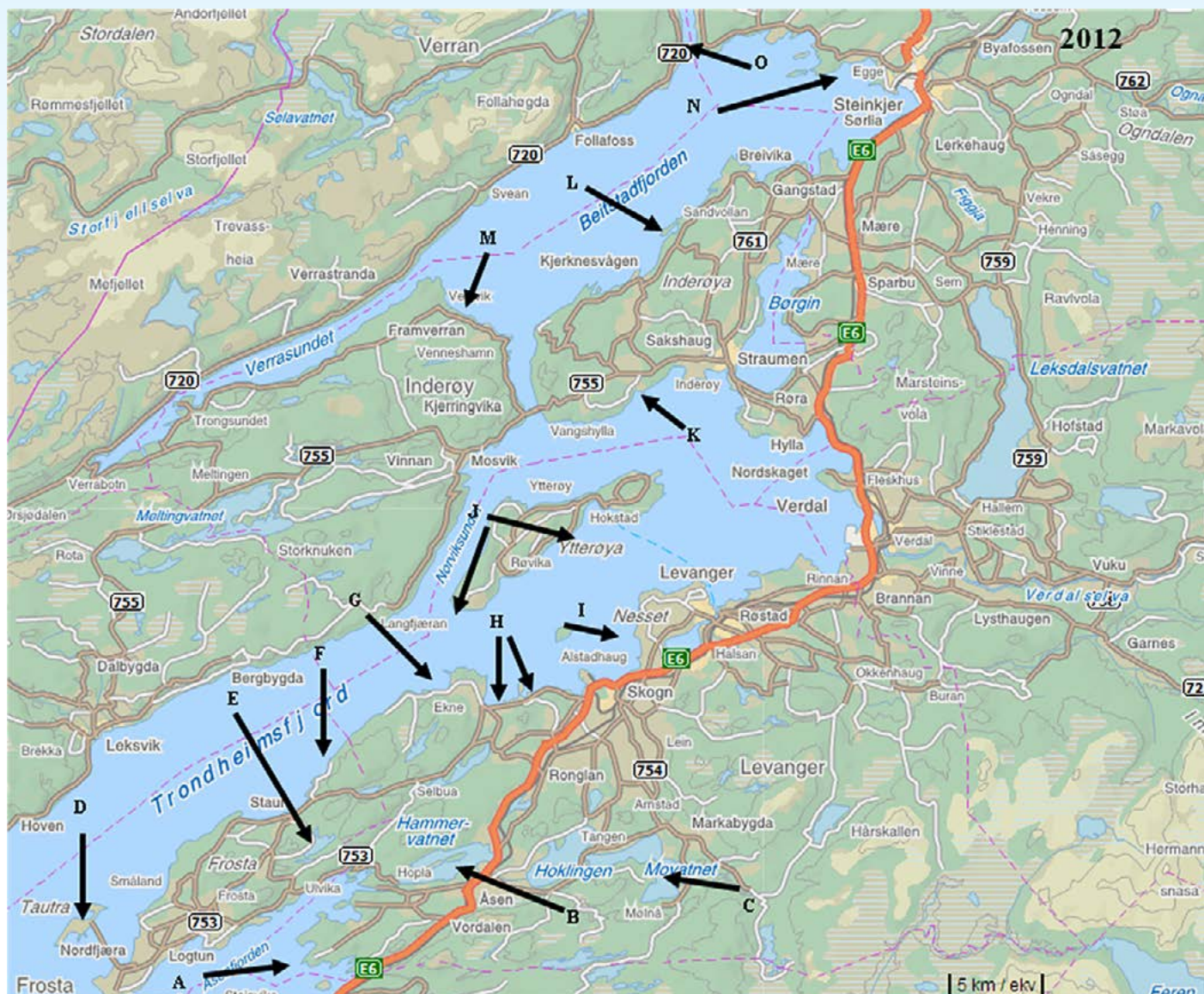
Grågås ble i 2012 funnet hekkende fra Åsenfjorden i sør til lengst nord i Beitstadfjorden (Figur 1). Kun tre av lokalitetene var i ferskvann, mens 13 lokaliteter var på øyer og holmer i fjorden (Tabell 1). De største antallene var på Tautra og Falstadbukta – Hombukta som var de eneste lokaliteter med over 10 par. Ellers hadde svært mange av lokalitetene kun ett eller bare få par.

Det ble også undersøkt en del aktuelle områder i 2012 uten observasjoner av grågås som viste hekkeatferd. For framtidige undersøkelser er det viktig at slike opplysninger finnes slik at vi vet om det er nyetablering eller at området ikke er undersøkt når arten dukker opp på en

lokalitet som ikke er avmerket i Figur 1 eller Tabell 1. Det har hekket grågås på flere av disse lokalitetene tidligere. Undersøkte lokaliteter uten at det ble påvist hekkende grågås i 2012 er: Levanger: Kipperberget (3 ind. 16.5), Skarvholman (22 ind. 16.5), Hoøya, Nesjøvatnet, Nesvatnet, Skaltjønna, Hoklingen, Møssingvatnet, Byavatnet, Sottjønna, Sønningen, Tomtvatnet, Langåsdammen. Frosta: Øksningen, samt alle ferskvann på Frosta. Verdal: Kjesbuvatnet, Leksdalsvatnet (5 ind. 24.4). Verran: Vaggen. Steinkjer: Lundleiret (holme), Hammeren, Snåsavatnet (4 ind. 5.5). Inderøy: Hustøya, Hoøya, Rolsøya. Snåsa: Snåsavatnet (1 ind. 1.5-5.5). Orkdal: Gangåsvatnet. Tre ind. ble observert her 24.4, men det ble ingen hekking (Morten Martinsen pers. med.). Ellers

foreligger det flere observasjoner av grågås ulike steder i Trondheimsfjorden som ikke er listet opp her fordi det sannsynligvis er rasteplasser og ikke hekkeplasser.

Hekkebestanden av grågås synes fortsatt å øke i Trondheimsfjorden (Figur 2). Denne konklusjonen trekkes selv om sannsynlige hekkinger er inkludert for 2012 mot kun påviste hekkinger for de foregående årene. For 2012 er de aller fleste hekkingene funn av reir eller ungekull etter klekking, mens noen få er atferdsmessige indikasjoner på hekking. Hekkebestanden øker imidlertid ikke særlig raskt, og fra 2001 er det omtrent en lineær økning. Det er også ganske store antall med ikke-hekkere i fjorden gjennom hele hekkesesongen (Tabell 1).

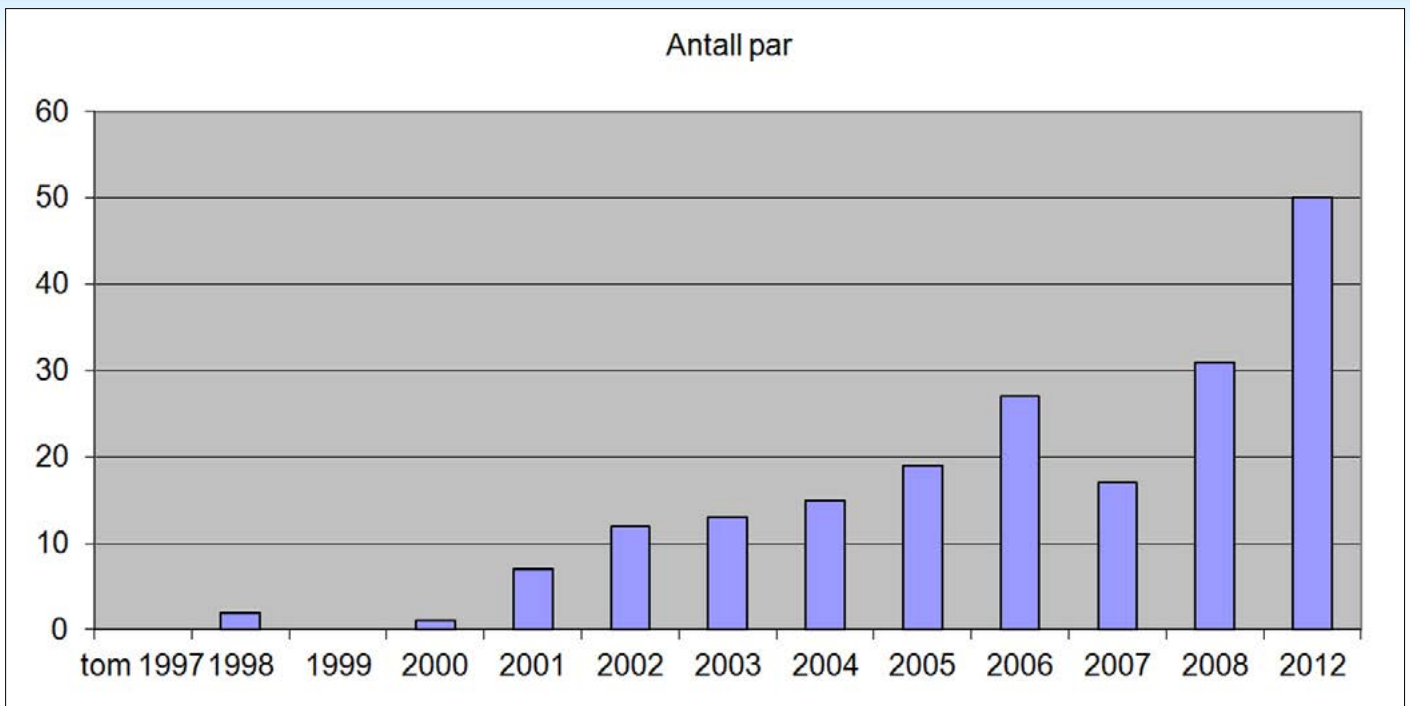

Figur 1. Oversikt over de områdene i Trondheimsfjorden med sannsynlig og påvist hekking av grågås i 2012. Det kan være flere delområder ved hver avmerking (se Tabell 1).

Tabell 1. Antall sannsynlige og påviste hekkinger av grågås på ulike lokaliteter inne i Trondheimsfjorden i 2012. Koden henviser til tilsvarende bokstaver i Figur 1. Observasjoner angir det høyeste antall unger (pull) eller voksne (ad) på lokalitetene fra slutten av april til begynnelsen av juli, evt. med noen flere detaljer for noen av lokalitetene.

Sted		Kode Fig. 1	Antall par	Observasjoner
Åsenfjord	Sandvikholman	A	3	3 par + 1 ad, hekkeatferd (16.4 – 16.5)
	Småskjæra	A	1	1 ad (16.5)
Åsen	Hammervatnet	B	3	2 reir, 3 ungekull (5.6), 19 ad (26.5)
Markabygd	Movatnet	C	1	2 ad (10.5)
Frosta	Tautra	D	11	2 reir predatert, 14 ad + 21 pull og 13 ad + 12 pull (13.6), 238 ad (18.4)
	Hovdalsvatnet	E	1	1 ad (10-22.5)
	Åsholmen	F	4	4 reir, 6 pull + 47 ad (16.5)
Ekne	Vestremsholmen (Litjholmen)	G	3	3 ungekull (21.5)
	Falstadbukta- Holmbukta	H	14	2 ad med 2 pull + 16 ad med 22 pull (25.5), 20 ad + 51 pull (1.7)
Skogn	Alnesholmen	I	2	3 ad (18.4)
Ytterøy	Sørspissen og øyene	J	2	2 ungekull og 55 ad (8-16.5)
Inderøy	Kvamsholmen	K	1	1 ad (16.5)
	Låtra	L	1	1 ad (16.5)
Mosvik	Giplingøya	M	1	1 ad (16.5)
Steinkjer	Gluggen	N	1	1 ad (16.5)
Verran	Rambergholmen	O	1	1 ad + 4 pull (23.6)
Antall områder			16	
Totalt antall par			50	

Figur 2. Antall påviste og sannsynlige hekkinger av grågås i Trondheimsfjorden t.o.m. 2012. I perioden 1998-2008 er kun påviste hekkinger inkludert.

DISKUSJON

Det er etter hvert stor spredning av hekkebestanden av grågås i indre deler av Trondheimsfjorden, og fortsatt er det mange potensielle områder som ikke ble brukt i 2012. Hekkebestanden er økende, men fortsatt så lav at konfliktnivået i forhold til jordbruket ikke er alt for stort. Noen grunneiere føler at grågåsa eter for mye av gresset, gir tråkkskader i fuktig vær og at det kommer ekskrementer i siloslåten. Grågåsa er her hele sommeren, og med økende bestand vil nok konfliktnivået øke.

Det er fortsatt mye gås i ulike områder som tilsynelatende ikke hekker. Det kan være ungfugler som ikke har startet hekking enda, eller fugler som har forsøkt hekking og mislyktes. På kysten var det i år dårlig/elendig hekkesesong mange steder, hovedsakelig på grunn av kraftig snøvær tidlig i april. Når dette skjer i eggleggingsperioden mens gåsa kun er på reiret når egg legges, er det stor sjanse for at hekkinga mislykkes (Arne Follestad pers. med.). Kanskje startet hekkinga inne i Trondheimsfjorden litt senere enn på kysten slik at problemet med snø ble unngått for de fleste parene. Trolig er potensialet for

bestandsøkning fortsatt stort. Med hekkeplasser både i Trondheimsfjorden og i ferskvann er både antall mulige hekkeplasser og næringstilgangen langt fra begrensende. For mer utfyllende kommentarer og diskusjon henvises til Follestad og Husby 2004.

TAKK

Takk til alle bidragsyttere nevnt foran, og til Arne Follestad og Tore Reinsborg for kommentarer til denne artikkelen. Takk også til Fylkesmannen i Nord-Trøndelag for økonomisk støtte til grågåsundersøkelsene.

LITTERATUR

BirdLife International. 2004. Birds in Europe: population estimates, trends and conservation status. Cambridge, UK: BirdLife International. (*BirdLife Conservation Series No. 12*).

Follestad, A. & Husby, M. 2004. Grågås som ny hekkeart i Trondheimsfjorden. *Trøndersk Natur* 31 (2): 36-38.

Follestad, A. & Soglo, E. 2011. Grågåsundersøkelser i Vestfold. – *Vestfoldornitologen* 32: 4-15.

Husby, M. 2009. Utviklingen av antall hekkende grågås i Trondheimsfjorden tom. 2008. *Trøndersk Natur* 36: 4-6.

Husby, M., Kålås, J. A. & Vang, R. Under arbeid. Moderne landbruk og effekter på biologisk mangfold. Manus levert redaksjon.

Madsen, J. 2002. Gæs. S. 118-142 i *Meltofte, H. & Fjeldså, J. (reds.). Fuglene i Danmark*. Gyldendal.

PECBMS. 2012. Population trends of common European breeding birds 2012. CSO, Prague.

Fugler i Sør-Trøndelag 2011

Meddelelse nr. 36 fra den lokale rapport- og sjeldenhetskomité for fugl (LRSK) i Sør-Trøndelag Andreas Winnem, Magne Myklebust, Einar Sæter & Kjetil Aa. Solbakken

LRSK takker alle som har bidratt med observasjoner og bilder til denne årsrapporten. Vår forrige rapport dekket året 2010 og ble publisert i Trøndersk Natur 1-2012.

Komitéens sammensetning

LRSKs sammensetning har vært uendret siden publiseringen av årsrapporten for 2010. Sammensetningen er som følger: Andreas Winnem (sekretær), Magne Myklebust, Kjetil Aa. Solbakken og Einar Sæter.

Henvendelser til LRSK

Rapportering av dine observasjoner gjør du nå utelukkende på Artsobservasjoner. Øvrige henvendelser til LRSK går til sekretær Andreas Winnem på e-post: andreas.winnem@gmail.com eller telefon: 97 04 23 13.

Bilde øverst: Minimum ti polarsvømmesnipen dukket opp ved Uthaug, Ørland etter vestlige vinder i desember. En større ansamling er aldri registrert i Norge utenfor Svalbard og arktiske farvann. Denne fuglen er fotografert 10. desember 2011. Foto: Morten Vang/www.fuglefoto.net.

Råd til observatørene

For generelle råd om hvordan man rapporterer i Artsobservasjoner, henvises det til egen artikkel på side 41.

En del observasjoner i denne rapporten presenteres bare med kommunenavn eller andre betegnelser på større geografiske områder. Dette er gjort for å beskytte sårbare arter. LRSK vil på det sterkeste oppfordre observatører om å vise stor varsomhet med avspilling av lyd til ropende hornugler, hekkende vendehaler o.l. Likeledes bør kjente overvintrende kvartbekkasiner og vannrikser få være i fred når vinteren er streng. I de fleste tilfeller vil én enkelt lydavspilling eller oppskremming i seg selv ikke få større konsekvenser for fuglene. Det samlede presset på enkeltindivider fra fuglekikkere og fotografer kan imidlertid være stort, særlig nær Trondheim, og det kan derfor godt være nettopp du som uforvarende er årsak til at en vendehals i etableringsfasen skyr territoriet eller at en kvartbekkasin til slutt stryker med i vinterkulda. Observasjoner av sårbare arter bør derfor skjermes når de rapporteres i Artsobservasjoner.

For en del arter som nevnes i denne rapporten, er kun utvalgte observasjoner listet opp. Dette gjelder for eksempel nøttekråke og vintererle. LRSK oppfordrer alle observatører til å rapportere alle observasjoner av slike arter likevel, selv om ikke alt nevnes i rapporten. Observasjonene vil da være tilgjengelige i Artsobservasjoner. En høy rapporteringsgrad er viktig for å dokumentere forekomsten av en art. På sikt kan Artsobservasjoner dermed være med på å dokumentere bestandssvingninger og endringer i utbredelse, både lokalt og nasjonalt.

Forskjellen på en LRSK-rapport og for eksempel en nettside med fugleobservasjoner, er at LRSK kvalitetssikrer observasjonsmaterialet før det publiseres i årsrapporten. Alle observasjoner i denne rapporten er å betrakte som godkjente av LRSK, selv om ikke alle er understøttet av dokumentasjon eller en beskrivelse. Funn av arter som står på NSKF's liste, behandles ikke av LRSK, men godkjente funn av NSKF-arter tas likevel med i rapporten for oversiktens skyld.

Hva skal rapporteres?

En fullstendig rapporteringsliste for Sør-Trøndelag finner du ved å gå inn på «Dagens observasjoner» på Artsobservasjoner. I marginen på venstre side velger du «LRSKs funnstatus» og så «Sør-Trøndelag». Trykk så på «Endre utvalg» for å få opp listen for Sør-Trøndelag. Det er i tillegg ønskelig at det rapporteres observasjoner av arter fra uvanlige lokaliteter, sene og tidlige observasjoner, høye antall, vinterfunn av arter som normalt trekker sydover og funn av rødlistearter med hekkeindikasjoner.

For funn av arter listet i tabell 1, ønsker LRSK å motta bilder, en beskrivelse eller annen dokumentasjon før funnet publiseres. For øvrige arter kreves det normalt ingen dokumentasjon. Observasjoner av arter som ikke står i tabell 1 kan likevel underkjennes dersom momenter ved observasjonen tilsier det. Observatører vil kunne bli bedt om å beskrive funn gjort på ekstreme datoer, på svært uvanlige lokaliteter e.l. Det er ønskelig at alle saker som skal til NSKF sendes via LRSK, slik at komitéen kan ha oversikt over hva som er innsendt og vurdere om rapporten er fullstendig med hensyn på datointervall, observatører mv.

Endringer i rapporteringslistene

Fjellmyrløper (trekkobservasjoner), dvergmåke, sildemåke ua. *graellsii* og hauksanger (feltobservasjoner) tas ut av listen over arter som skal beskrives. Endringene får virkning fra 1.1.2012.

Fjellmyrløper har vist en økende opptreden på trekklokaliteter de siste årene. De fleste individene blir dokumentert, og mange er stasjonære over tid og blir sett av mange observatører. Arten hekker dessuten fåtallig på fjellet i fylket. Den er under normale observasjonsomstendigheter heller ikke vanskelig å identifisere.

Dvergmåke har også hatt en økende observasjonsfrekvens de siste årene. Dette gjelder både for adulte fugler på våren og sommeren og for høstobservasjoner, som normalt i hovedsak dreier seg om ungfugler. Den lille størrelsen, terneaktige flukten og karakteristiske draktkjennetegn gjør at identifikasjon av arten normalt ikke byr på problemer. LRSK anser derfor at det ikke lenger er hensiktsmessig å kreve beskrivelser av disse artene.

Hauksanger har gjerne en kryptisk atferd og en uanselig drakt uten velmarkerte feltkjennetegn, noe som kan gjøre det vanskelig å artsbestemme den. Feltobservasjoner av arten har derfor ikke blitt publisert uten beskrivelser.

Høstforekomsten av ungfugler på kystlokaliteter har imidlertid blitt godt dokumentert gjennom ringmerking det siste tiåret, og arten fjernes derfor fra Tabell 1. Funn som bryter med det etablerte funnmønsteret vil det fortsatt kunne bli ønsket dokumentasjon av.

Sildemåke av underarten *graellsii* skiller seg i adult drakt fra *intermedius* i hovedsak gjennom en lysere gråtone på vinger og rygg, samt små gjennomsnittlige forskjeller i tegningen i vingespissen. Disse karakterene varierer imidlertid geografisk også innad i det definerte hekkeområdet til hver underart. Lyse individer som matcher *graellsii* i fargetone ses regelmessig i våre sildemåkekolonier, og slike fugler rapporteres også årlig under vårtrekket. Om dette er *graellsii*-fugler fra den britiske bestanden eller om de utgjør det lyse ytterpunktet for våre hjemlige *intermedius*, er vanskelig å vite, selv med god dokumentasjon. Det har derfor liten verdi å publisere slike fugler i rapportene, og sildemåke av underarten *graellsii* fjernes derfor fra Tabell 1.

Amerikakrikkand, egretthege, sitronerle, busksanger og rosenstær er tatt ut av NSKFs rapporteringsliste fra og med 1.1.2012, og ansvaret for disse artene overlates dermed til LRSK-ene. Disse artene legges til i Tabell 1.

Tabell 1. Observasjoner av følgende arter/underarter skal behandles av LRSK/Sør-Trøndelag og skal dokumenteres med beskrivelse, foto e.l. I tillegg kreves det beskrivelse av arter/underarter som er nye for fylket og for arter som skal godkjennes av NSKF, samt av alle hybrider.

Dvergsvane	Sivhauk	Slagugle	Gresshoppesanger
Tundragås ua. <i>flaviostris</i>	Musvåk	Lappugle	Rørsanger
Dverggås	Lerkefalk	Nattravn	Myrsanger
Snøgås	Myrrikse	Isfugl	Busksanger (fra 2012)
Ringgås ua. <i>bernicla</i>	Avosett	Hærfugl	Lappsanger
Mandarinand FF ¹	Alaskasnipe	Trelerke	Dvergfluesnapper
Snadderand FF ¹	Dobbeltbekkasin ²	Tartarpiplerke	Tornskate
Amerikakrikkand (fra 2012)	Polarsvømmesnipe	Lappiplerke	Svartkråke
Knekkand FF ¹	Polarjo juv.	Sitronerle (fra 2012)	Rosenstær (fra 2012)
Taffeland FF ¹	Sabinemåke	Gulerle ua. <i>flava</i>	Pirol
Stellerand	Splitterne	Linerle ua. <i>yarrellii</i>	Polarsisik ua. <i>hornemanni</i>
Havlire	Svartterne	Nattergal	Hortulan
Stormsvale	Polarlomvi	Svartrødstjert	Vierspurv
Egretthege (fra 2012)	Skogdue	Svartstrupe	Dvergspurv
Glente	Turteldue	Steinskvetv ua. <i>leucorhoa</i>	
Vepsevåk	Snøugle	Rødvingetrost ua. <i>coburni</i>	

¹Kun enslige FF. ²Gjelder kun observasjoner utenom hekkeområdene.

Hvordan lage beskrivelser?

Funn av arter som står i tabell 1, blir ikke publisert og inkludert i funnstatistikken uten at funnet er dokumentert med foto eller en beskrivelse av kjennetegn og omstendigheter. Det er viktig å presisere at årsaken til at en beskrivelse etterspørres, ikke er at funnet i utgangspunktet betviles. Artene som er listet opp i tabell 1 er genuint sjeldne i fylket, og flere ligner mye på andre, nærstående arter og kan derfor by på identifikasjonsmessige utfordringer. Når en beskrivelse er laget, er også detaljene rundt funnet bevart for ettertiden. Kravet om beskrivelser eller dokumentasjon gjelder alle observatører, også de mest erfarne, og det inkluderer også LRSKs medlemmer, som må beskrive egne funn på lik linje med alle andre.

Når man lager en sak på et funn, er det viktig å få med alle kjennetegn som ble sett som gjorde at fuglen kunne artsbestemmes. Skriv gjerne også noen ord om generelt utseende, størrelse og proporsjoner, gjerne sammenlignet med andre arter. Fyller man ut alle punkter i skjemaet som virker relevante for observasjonen, så får man med alt som er vesentlig. For å lage en god beskrivelse er det på ingen måte nødvendig å være spesielt skrivefôr. Kjennetegn og omstendigheter kan godt skrives ned med halve setninger og delvis på stikkordsform om nødvendig. Det er innholdet som er viktig, ikke hvordan setninger er formulert.

Funn av nasjonale sjeldenheter og nye arter for fylket

2011 ble nok et godt år for sjeldenheter i Sør-Trøndelag. Steppehauk, sitronerle, svartstrupetrost og svarthodesanger ble nye for fylket. Andre NSKF-arter som presenteres er egretthegre (2), storskrikørn, svartehavsmåke, ringnebbmåke, hvitvingesvarterterne, sibirpiplerke (3), blåstjert, fuglekongesanger og brunsanger. Av andre arter med færre enn ti funn i fylket presenteres vår andre glente og syvende rørsanger.

Forkortelser og tegnforklaring

For en del arter nevnes antall funn for årene 2006-2010 i artsomtalen. Tidligere årsrapporter nevnes også i noen artsomtalen. Referansene til de aktuelle rapportene er ikke tatt med under hver art, men kan i stedet finnes i referanselisten bakerst i denne rapporten. Som hovedregel er maksimalt fire observatører listet opp for hvert funn. For arter i kategori C, D og E nevnes dette bak artsnavnet. Forklaring på kategoriseringen finnes i NSKFs rapporter, f.eks. Olsen mfl. (2010).

For å begrense størrelsen på årsrapporten, er kommunenavn og uttrykk forkortet i henhold til tabellene under.

Agdenes = A.
Bjugn = B.
Frøya = F.
Hemne = He.
Hitra = Hi.
Holtålen = Ho.
Klæbu = K.
Malvik = Ma.
Meldal = Md.
Melhus = Mh.
Midtre Gauldal = MG.
Oppdal = Op.
Orkdal = Or.
Osen = Os.
Rennebu = Re.
Rissa = Ri.
Roan = Ro.
Røros = Rø.
Selbu = Se.
Skaun = Sk.
Snillfjord = Sn.
Trondheim = Tr.
Tydal = Ty.
Ørland = Ø.
Åfjord = Å.

Ad. = voksen (adultus)
Subad. = nesten fullt utfarget voksendrakt
Juv. = flyvedyktig ungfugl i første komplette fjærdrakt (juvenilus)
Pull. = årsunge som enda ikke kan fly (pullus)
1K = individ i første kalenderår
2K = individ i andre kalenderår
2K+ = individ i andre kalenderår eller eldre
F = hunn (female)
FF = hunnfarget
M = hann (male)
ind. = individ(er)
min. = minimum
maks. = maksimum
ua. = underart
sy. = syngende
rm. = fuglen ble ringmerket
rug. = rugende
N, Ø, S, V = nord, øst, sør, vest
pt = på trekk (etterfulgt av himmelretning)
km = kilometer
nm = nautiske mil
s.st. = samme sted
div. lok. = diverse lokaliteter

* = En stjerne bak dato betyr at funnet er belagt med dokumentasjon som foto, lydopptak, video eller lignende. Dette angis normalt bare for arter i tabell 1. En stjerne før observatørnavn angir at observatøren oppdaget fuglen(e).

< > = Første siffer angir antall individer av arten funnet i fylket til og med 1970, og andre siffer angir antall individer i perioden 1971-2009 (inkludert omtalte funn). Tall er vanligvis bare angitt for arter med færre enn 20 funn i fylket.

Registreringer fra 2011 og nye registreringer fra tidligere

November innledet den største forekomsten av tundra­gås i Sør-Trøndelag i nyere tid. Minimum 110 individer ble sett i november og desember. Begge underartene var representert, gjerne i blandete flokker. Disse fuglene av underarten flavirostris gikk inn for landing sammen med grågjess og sædgjess ved Beian, Ørland 9. desember 2011. Foto: Georg Bangjord.

Knoppsvane *Cygnus olor*

For fjerde år på rad ble det observert knoppsvane i hekketiden ved Kroken i Åfjord. Det første hekkefunnet i fylket noensinne ble registrert på denne lokaliteten i 2010. I 2011 ble paret observert uten at hekking ble påvist. Antall ind. foregående år: 2010 (5), 2009 (5), 2008 (2), 2007 (3) og 2006 (7).

Alle funn: 1 par Kroksvågen, Å. 18.4-28.5 (HER, SME, GDY mfl.). 1 ad. Litvatnet og Storvatnet, A. 14.-17.12 (GBA, KWO, EBA mfl.).

Dvergsvane *Cygnus columbianus*

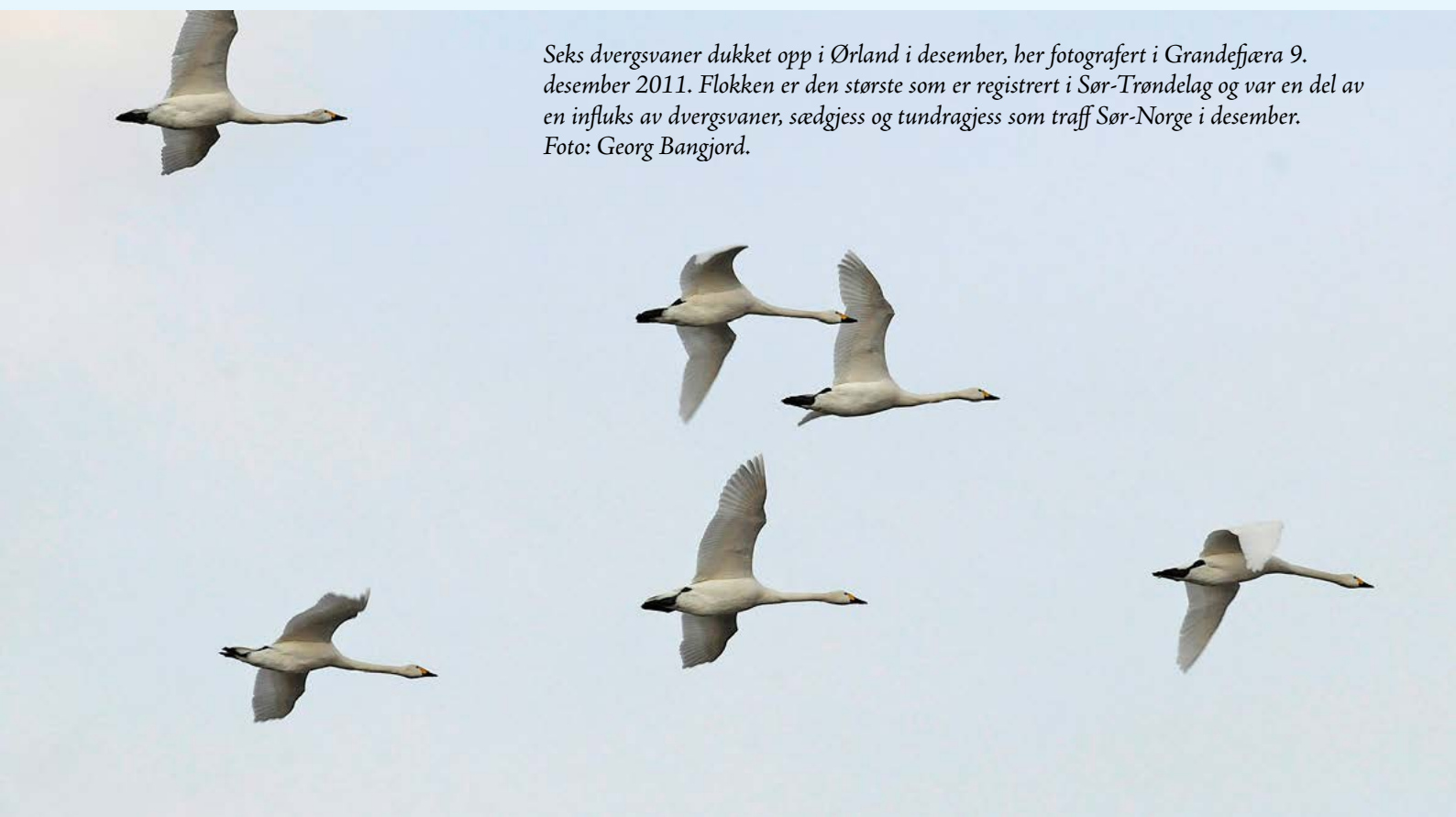
For andre år på rad ble det registrert dvergsvaner i Ørland vinterstid. Ved denne anledning ble imidlertid hele seks individer registrert, noe som er rekord for fylket. Det dreide seg om fem adulte fugler og en 2K-fugl. En av fuglene var litt mørkere enn de andre. Madge & Burn (1988) bekrefter at fugler i 2. vinterdrakt er mulig å skille ut i hvert fall tidlig på vinteren.

Alle funn: 5 ad. og 1 2K div. lok. Ørland 8.-29.12* (*TRE, MMY, ESÆ mfl.).

Sangsvane *Cygnus cygnus*

Tre hekkefunn ble gjort i 2011, like mange som året før. Ved to av lokalitetene ble pulli sett, mens det siste paret trolig ikke fikk frem unger. I tillegg er individer registrert i hekketid i passende hekkebiotop ved seks lokaliteter på Røros og én hver i Midtre Gauldal, Rennebu og Åfjord. Noen av fuglene på Røros kan godt være gjengangere.

Hekkefunn: 1 par med 5 pull. Slettestjønnen, Re. 10.4-4.9 (MKL, PWB, TBR mfl.). 1 par med 5 pull. Langensjøen, Rø. 20.5-30.8 (TTH, GAS mfl.). 1 par rug. Molinga, Rø. 3.6-2.7 (JEL, ØSO,

Seks dvergsvaner dukket opp i Ørland i desember, her fotografert i Grandefjæra 9. desember 2011. Flokken er den største som er registrert i Sør-Trøndelag og var en del av en influks av dvergsvaner, sædgjess og tundra­gjess som traff Sør-Norge i desember. Foto: Georg Bangjord.

OHO, GAS mfl.). **Andre nevneverdige sommerfunn:** 2 ad. Holtvatna, MG. 19.4-22.5 (AMS, ØSO, TGI mfl.). 2 ad. Litlbumyran, Md. 3.5 (TBJ). 2 ad. Havsjøen, Rø. 7.-21.5 (TTH). 2 ad. Momyrvatnet, Å. 28.5-26.6 (AWI, HÅH, MIW). 2 ind. Langensjøen, Rø. 31.5 (BGS). 3 ind. Stortjøna, Rø. 3.6 (ØSO, JEL). 2 ind. Slettestjøna, Re. 6.-10.6 (MMA, SON, TBR, FAA). 5 ind. Molinga, Rø. 13.6 (BEI, SSL). 1 par Feragshåen, Rø. 20.6 (GBA). 1 par Håsjøen ved Gjetstraumen, Rø. 22.6 (GBA). **Største antall Ørland:** 507 ind. div. lok., Ørland 23.3 (HER).

Sædgås *Anser fabalis*

Min. 22 ind. er rapportert i løpet av året, en forekomst betydelig høyere enn de seneste årene. 8 ind. ble sett under vårtrekket, mens 14 ind. ble registrert på høsten og i desember. 12 ind. viste karakterer til underarten *rossicus*, mens kun 1 fugl kunne bestemmes til *fabalis*. Forekomsten i Ørland dreier seg om min. 3 ind. på våren og min. 6 ind. i desember, men det er ikke usannsynlig at flere fugler var involvert. Antall ind. foregående år: 2010 (9), 2009 (5), 2008 (7), 2007 (1) og 2006 (25).

Vårtrekk: Min. 3 ind. div. lok., Ørland 19.4-6.5 (TRI, HER, TBO, DOB mfl.). 1 ind. (ua. *fabalis*) Neadeltaet og Storøya, Se. 19.-20.4 (MMY, TRE). 2 ind. (ua. *rossicus*) Gaulosen, Mh. 7.-19.5 (JHE, KAS, TON mfl.). 1 ind. Grønningsbukta, Ri. 12.-14.5 (GBA, NGR, ABR mfl.). 1 ind. Husøya, Halten, F. 12.5 (GBA). **Høsttrekk:** 4 ind. (ua. *rossicus*) Sistranda og Bustbergvatnet, Strømøya, F. 15.-25.11 (ARB, BST, FRL, KTH). 4 ind. Øyum, Vormstad, Or. 4.12 (MRE, RSO). Min. 6 ind. (ua. *rossicus*) div. lok., Ørland 8.-29.12 (GDY, HER, GBA, EBA mfl.).

Kortnebbgås *Anser brachyrhynchus*

3000 ind. som ble anslått på Storøya i Selbu 4.11, er et uvanlig høyt antall i november.

Sommerfunn: 1 ind. Gaulosen, Mh. 23.-26.6 (TON, TKR, EVI, OHO mfl.). 1 ind. Gjølmefjæra, Or. 1.8 (MMA). **Sene høst- og vinterfunn:** Opp til 3000 ind. Storøya og Neadeltaet, Se. 1.-27.11 (PSH, TRE, JSA). 17 ind. div. lok., Ørland 2.11-29.12 (HER, EBA, GBA mfl.). 44 ind. Gaulosen, Mh. 6.-12.11 (GBA, DOB). 70 ind. Hommelvik, Ma. 10.11 (LHA). 1 ind. Sistranda, F. 15.-22.11 (BST, FRL, ARB). 1 ind. Midtsandan, Ma. 11.-21.12 (PSH, EBA).

Tundragås *Anser albifrons*

To tundragjess i flukt forbi amfiet i Grandefjæra 5. november markerte starten på den største forekomsten av arten som er registrert i fylket i nyere tid. 16. november ble seks ad. og en 1K registrert ved Innstrand, og 27. november ble 11 ind. sett samme sted, mens 16 ind. rastet sør i Grandefjæra. Utover i desember ble arten registrert omtrent daglig. Den største flokken på denne siden av nyttår var 28 ind. som ble talt sør i Grandefjæra 3. desember. Totalt ble minimum 41 ind. registrert i løpet av november og desember, men det er sannsynlig at betydelig flere fugler var involvert. Begge underartene var representert, og de opptrådte i blandete flokker. Min. 23 ind. er rapportert som *albifrons*, mens min. 18 ind. var av den vestlige underarten *flavirostris*. Til sammen i løpet av året er min. 124 ind. rapportert i fylket, fordelt på fem ind. på vårtrekk, hvorav den ene holdt stand på Gaulosen frem til 26. juni, og 119 ind. i november og desember. 70 ind. er rapportert som den sibirske underarten *albifrons*, mens 30 ind. var av underarten *flavirostris*. Antall ind. foregående år: 2010 (10), 2009 (8), 2008 (17), 2007 (3) og 2006 (8).

Utbredelsen av svart på nebbet er den viktigste karakteren for å skille dvergsvaner fra sangsvaner. Den lille størrelsen er åpenbar når arten ses godt, men det kan likevel være lett å overse en dvergsvane i en svaneflokk hvis størrelse er det eneste man er på utkikk etter.

En litt smalere hals enn andre svaner kan også være til hjelp for å oppdage arten blant andre svaner. Bildet er tatt ved Opphaug, Ørland 16. desember 2011.

Foto: Erik Bangjord.

Alle funn: 1 ad., 1 2K og 1 2K+ (min. 1 ua. *albifrons*) Grandefjæra, Ø. 19.4-1.5 (AWI, HER, TRI mfl.). 1 2K (ua. *albifrons*) Gaulosen, Mh. 21.4-26.6 (DOB, THA mfl.). 1 ind. Hovsfjæra, Ø. 28.5 (HER, ABR, JBJ, JSØ, EBJ). Min. 41 ind. (23 ua. *albifrons*, 18 ua. *flavirostris*) div. lok., Ørland 5.11-29.12 (AWI, GBA, HER mfl.). 2 ad. og 13 1K+ (min. 2 ua. *albifrons*) Gaulosen, Mh. og Buvika, Sk. 7.11-5.12 (DOB, KWO, GBA mfl.). 7 1K (ua. *albifrons*) Sistranda, F. 15.11-11.12 (BST, FRL, KTH, ARB). 11 ad. og 1 1K (ua. *albifrons*) Strømøybotnen, F. 19.11 (KTH, ARB). 4 ad. og 9 1K (ua. *albifrons*) Strandfjæra, Hi. 22.-26.11 (ARB). 1 1K (ua. *flavirostris*) Strandfjæra, Hi. 22.-26.11 (ABR). 6 ad. Grønningsbukta, Ri. 24.-27.11 (ABR, JBJ, NGR, GBA, ESU). 2 ad. (ua. *albifrons*) Sistranda, F. 25.11-11.12 (BST, ARB). 2 ad. Kopparneset, Åfjorden, Å. 25.11 (GBA). 1 ad. og 2 1K (ua. *flavirostris*) Malvik kirke og Midtsandan, Ma. 28.11-8.12 (TRE, PSH). 8 ind. (ua. *flavirostris*) Øvre Torp og Midtsandan, Ma. 5.12 (PSH). 9 ind. (min. 6 ad.) (ua. *albifrons*) Valsneset, B. 27.12 (TRI).

Grågås *Anser anser*

Vinterfunn: Min. 34 ind. div. lok. Ørland og B. 9.1-27.2 (HER mfl.). 4 ind. Gaulosen, Mh. 27.-28.2 (DOB, EDH). Min. 140 ind. div. lok. Ørland 1.-30.12 (HER, KWO, THE mfl.). 12 ind. Grønningsbukta til Hasselvika, Ri. 2.-28.12 (JBJ, ABR, EBR mfl.). 32 ind. Gaulosen, Mh. 5.12 (KWO, HLI). Min. 11 ind. Midtsandan, Ma. 5.-21.12 (PSH, EBA). 3 ind. Strandfjæra, Hi. 8.12 (ARB). 26 ind. Sistranda, F. 11.12 (ARB). 5 ind. Aunet, Valslagvågen, Sn. 13.12 (RWI). 5 ad. Stølan, Svellingen, F. 16.-22.12 (BST, KTH). **Store antall:** 2548 ind. Kløholmen, Grandefjæra, Ø. 3.9 (HER, TRI). 3930 ind. Gaulosen, Mh. 8.9 (DOB).

Stripegås *Anser indicus* E

Syv ind. ble registrert i 2011. Alle funn i fylket stammer fra rømte eller utsatte bestander. Antall ind. foregående år: 2010 (1), 2009 (23), 2008 (19), 2007 (23) og 2006 (13).

Alle funn: 1 ind. Kløholmen, Grandefjæra, Ø. 12.5 (HER, MRI). 2 ad. Linesøya, Å. 2.-3.6 (PJO). Min. 4 ind. div. lok., Ørland 4.9-1.10 (SBU, HER mfl.).

Ringgås *Branta bernicla*

Som i 2010 ble kun seks ringgjess rapportert i 2011, en svært laber forekomst. Ingen flokker på direkte trekk ble sett langs kysten. Alle fuglene var av underarten *brota* og ble sett på høsten. Arten har et konsentrert trekk, særlig om våren, og observatørdekningen på kysten under gode trekkdager betyr mye for hvor mange individer som registreres. Antall ind. foregående år: 2010 (6), 2009 (295), 2008 (175), 2007 (24) og 2006 (85).

Alle funn: Min. 2 ind. Grandefjæra, Ø. 11.9-31.10 (AWI, SPR, PWB, KWO mfl.). 2 ind. Sætervika, Os. 4.10 (MVE). 1 ad. Strandfjæra, Hi. 8.10 (ARB). 1 ind. Langstranda, Nes, B. 10.10 (HER).

Hvitkinggås *Branta leucopsis*

22301 hvitkinggjess ble registrert i løpet av året, fordelt på 10382 ind. på våren, 11907 ind. på høsten, samt 12 ind. i desember. De sistnevnte gjorde ikke overvintringsforsøk og bør betraktes som sene høsttrekkere. Den høye årstotalen skyldes observatørdekning på trekklokalteter på kysten på gode trekkdager både vår og høst. Trekkallene fra Gjæsingen og Halten 5. mai er ikke summert da det er sannsynlig at mange av de samme flokkene har blitt observert fra begge lokaliteter. Kun utvalgte funn listes opp under. Antall ind. foregående år: 2010 (493), 2009 (2996), 2008 (1069), 2007 (3241) og 2006 (4387).

Stort antall vår: 9520 ind. ptNØ Gjæsingen, F. 5.5 (DOB). 7665 ind. ptN Halten, F. 5.5 (GBA, HER). **Store antall høst:** 1500 ind. ptS Valsneset, B. 6.10 (GDY, SME). 2050 ind. ptSV Titran, F. 7.10 (MMY, ETH, TRE). 6000 ind. ptSV Helgebostadøya, Hi. 7.10 (ESO).

Innlandsfunn: 5 ind. Selbusjøen vest, Kl. 2.6 (KWO). 1 ind. Stortjønna, Rø. 3.6 (ØSO, JEL). 1 ind. Storøya, Se. 21.9 (JSA). 2 ad. Storøya, Se. 1.-4.11 (TRE, PSH).

Funn fra Trondheimsfjorden: Opptil 10 ind. Grønningsbukta, Ri. 10.9-2.10 (TGE, ABR mfl.). Opptil 8 ind. Gaulosen, Mh. 10.-22.10 (OHO, DOB mfl.). **Vinterfunn:** 1 ind. Grandefjæra og Leirbakken, Ø. 3.-4.12 (HER, TRI). 11 ind. Strandfjæra, Hi. 8.-13.12 (ARB).

Gravand *Tadorna tadorna*

To ind. overvintret i Ørland. Sist arten ble rapportert hos oss i januar var i 2002. Fuglen i Grandefjæra 27. februar var trolig en tidlig vartrekker.

Sene høst- og vinterfunn: 2 F Brekstadfjæra og Hovsfjæra, Ø. 8.1-6.2 (SME, GDY mfl.). 1 ind. Amfiet, Grandefjæra, Ø. 27.2 (MMY). 1 IK Kløholmen, Grandefjæra, Ø. 2.11-8.12 (HER, GBA, PWB mfl.). 1 ind. Grønningsbukta, Ri. 13.-26.11 (ABR, JBJ, EBJ, ESU). **Innlandsfunn:** 3 ind. Neadeltaet, Se. 11.4 (JSA).

Mandarinand *Aix galericulata* C

Tre ind. ble sett dette året. Antall ind. foregående år: 2010 (2), 2009 (1), 2008 (2), 2007 (0) og 2006 (2).

Alle funn: 1 ad. M Vikaøra, Nea ved Storøya, Se. 24.-26.4 (*JSA, TMØ, MVE). 1 ad. M Hovsfjæra og Sandan, Ø. 8.-9.6 (*HER, TRI, JSØ mfl.). 1 F Litvatnet, A. og Hovsfjæra, Brekstadfjæra og Grandefjæra, Ø. 9.10-26.12* (*TBO, ABR, HER mfl.).

Brunnakke *Anas penelope*

Seks hekkinger ble konstatert denne sommeren, fordelt på Agdenes (2), Røros (2), Oppdal og Rennebu. I vintermånedene ble minimum 159 ind. registrert, hvorav 17 i januar og februar og 142 i desember. Over 100 ind. hadde tilhold i Grandefjæra i Ørland gjennom hele desember. Maksimumstallet kom 3. desember med 106 ind., som er en uvanlig stor ansamling vinterstid.

Store antall vinter: Opptil 14 ind. Innstrandfjæra, Ø. 1.1-2.2 (HER, SME, TRI, GBA mfl.). Opptil 106 ind. Grandefjæra, Ø. 2.-29.12 (HER, GBA, EBA mfl.). Opptil 21 ind. Innstrandfjæra, Ø. 3.-4.12 (EBA, FSC). Opptil 12 ind. Litvatnet, A. 9.-16.12 (GBA). **Stort antall høst:** 492 ind. Grandefjæra og Innstrandfjæra, Ø. 13.10 (HER).

Snadderand *Anas strepera*

Anslagsvis 18 snadderender ble registrert i fylket i 2011, noe som er ny årsrekord. Majoriteten ble som vanlig sett på våren med 16 ind. I tillegg ble det gjort ett sommerfunn, og én fugl ble observert i november. De tre hannene i Græslidammen, Tydal 28. april utgjør det første kjente funnet i kommunen. Antall ind. foregående år: 2010 (12), 2009 (11), 2008 (17), 2007 (7) og 2006 (7).

Alle funn: 2 M Aursunden ved utløpet, Rø. 24.4 (KAS, BES, GAS). 1 par Gaulosen, Mh. 24.4 (KWO, JLØ, JEL). 2 M Vikaøra, Nea og Neadeltaet, Se. 25.-28.4 (TMØ, TRE, JSA, PWB, MMY). 3 M Græslidammen, Ty. 28.4 (TRE). 1 M Storslindvatnet, Se. 1.5 (JSA). 1 par Kråkvåg, Ø. 7.5 (MHU). 1 par Grønningsbukta, Ri. 9.5 (JBJ, EBJ, NGR mfl.). 1 F Grønningsbukta, Ri. 9.-15.5* (JBJ, EBJ, NGR mfl.). 1 M

Kun seks ringgjess ble sett dette året. Denne fuglen av nominatunderarten hrota ble sett ved Strand, Hitra 8. oktober 2011. Foto: Arvid Bredesen.

Eidsvatnet, B. 28.5 (HER, GDY, TRI, JSØ, ASØ, GME). 1 M Grønningsbukta, Ri. 19.-25.7 (ORY, ABR, NGR). 1 ad. M Eidsvatnet, B. 16.11 (HER).

Krikkand *Anas crecca*

Ti hekkfunn ble gjort i kommunene Bjugn (3), Oppdal (2), Holtålen, Melhus, Røros, Selbu og Åfjord. Anslagsvis 197 ind. er rapportert i vintermånedene, fordelt på 15 ind. i januar og februar og hele 182 ind. i desember. 109 ind. i Grandefjæra 29. desember er en usedvanlig stor ansamling vinterstid.

Stort antall vår: 160 ind. Gaulosen, Mh. 26.4 (MMY, DOB). **Stort antall høst:** 293 ind. Storøra, Gaulosen, Mh. 10.10 (KAS, OFR). **Store antall vinter:** 109 ind. Grandefjæra, Ø. 3.-29.12 (HER, GBA mfl.). 30 ind. Litvatnet, A. 14.-17.12 (EBA, TRE, GBA mfl.).

Stokkand *Anas platyrhynchos*

Stort antall: Min. 1340 ind. Kløholmen, Grandefjæra, Ø. 29.12 (GBA, EBA, HER).

Stjertand *Anas acuta*

Anslagsvis 92 stjertender ble registrert i 2011. Særlig i Ørland observeres arten gjennom store deler av året, noe som gjør det vanskelig å vurdere hvor mange fugler som er involvert, både vinterstid og i trekkperiodene. Anslagsvis 23 ind. ble registrert vinterstid. 12 av disse ble sett i januar og februar, mens 11 ind. er fra desember. I løpet av vårmånedene er 19 ind. rapportert. 3 ind. var rene sommerfunn, mens 47 ind. ble registrert på høsten. I Gaulosen og Buvika ble det observert tosifrete antall fra primo september til medio oktober. Kun maksimumstallet fra perioden er nevnt under. Antall ind. foregående år: 2010 (94), 2009 (50), 2008 (41), 2007 (36) og 2006 (35). **Vinterfunn:** Min. 4 M og 1 F ind. Fevåg, Ri. 15.1-14.3 (HER, TRI mfl.). Min. 4 M og 1 F Brekstadfjæra, Hovsfjæra og Flatneset, Ø. 20.1-27.2 (GBA, HER mfl.). Min. 2 M Grandefjæra, Ø. 20.1-26.2 (GBA, HER, ABR, JBJ mfl.). Min. 1 M og 1 FF Brekstadfjæra og Hovsfjæra, Ø.

2.-26.12 (HER mfl.). Min. 4 ad. M og 3 FF Grandefjæra, Ø. 3.-29.12 (HER). 2 M Fevåg, Ri. 31.12 (JEI). **Funn fra potensielle hekkeområder:** 1 par Slettestjønna, Re. 28.4-10.5 (EGR, MMA mfl.). 1 F Rusasetvatnet, Ø. 18.5 (HER). 1 par Lauvåstjønna, Re. 12.6 (NVA). **Store antall:** 10 ind. Litvatnet, A. 26.9 (GBA). 19 FF Gaulosen, Mh. 19.9 (TON).

Knekkand *Anas querquedula*

Anslagsvis 14 ind. ble sett i 2011, noe som er den høyeste årstotalen siden 2002. Ved Låen i Selbu hadde to hanner og en hunn tilhold i 15 dager på forsommeren, og hekkeindikasjoner ble registrert. Arten ble imidlertid ikke sett etter 3. juni, så et eventuelt hekkforsøk var sannsynligvis mislykket. Antall ind. foregående år: 2010 (4), 2009 (11), 2008 (12), 2007 (4) og 2006 (10).

Alle funn: 1 par Leangenbukta og Ranheimsfjæra, Tr. 25.-27.4 (GBA, PWB, SBA, EBA mfl.). 1 par Amfiet, Grandefjæra 9.5, Ø. (GDY, SME, HER). 1 M Gaulosen, Mh. 15.5 (TON, TBO, JET, ESP). 1 par Grilstadfjæra, Tr. 15.5 (THE). 2 M og 1 F Låen, Se. 20.5-3.6 (JSA, TMØ mfl.). 1 M Reksåsvatnet, Hølonda, Mh. 23.5 (ESP). 1 M Eidsvatnet, B. 24.5-3.6 (HER, JSØ, HDR, ANY mfl.). 1 M Grønningsbukta, Ri. 2.6 (TON). 1 M Gaulosen, Mh. 1.-21.6 (GBA, TON, EVI, ESÆ mfl.).

Skjeand *Anas clypeata*

Årets forekomst anslås til 44 ind, og 2011 ble dermed nok et godt år for arten. På Gaulosen ankom vårens første skjeandpar 20. april. De neste ukene ble arten observert nesten daglig, og skjeander hadde tilhold i området gjennom hele sommeren. På det meste ble 9 ind. sett sammen 21. juni. Det er ikke usannsynlig at arten kan ha gjort hekkforsøk i området, men dette ble ikke konstatert. To desemberfunn i Litvatnet og Grandefjæra er uvanlig. Antall ind. foregående år: 2010 (33), 2009 (45), 2008 (16), 2007 (21) og 2006 (24).

Alle funn: 1 par Grandefjæra og Garten, Ø. 10.4-17.5 (HER, TRI mfl.). Opptil 9 ind.

Med 14 individer ble 2011 et godt år for knekkand. Denne hannen var ved Leangenbukta, Trondheim 25. april 2011.

Foto: Erik Bangjord.

Gaulosen, Mh. og Volløya, Tr. 20.4-18.9 (EBA, OHO, GBA, PWB, DOB mfl.). Opptil 2 par Vikaøra, Nea og Låen, Se. 28.4-14.6 (TRE, GBA, MMY, PWB mfl.). 1 par Litlvatnet, A. 28.4 (GBA). 1 M Eidsvatnet, B. 2.-3.5 (GME, JSØ, GDY). 2 par Grønningsbukta, Ri. 8.5 (NGR). 2 M og 1 F Mosjøen, Ty. 8.5 (TRE). 1 M Slettestjønnna, Re. 9.5 (ESÆ). 1 par Hovsfjæra, Ø. 12.-18.5 (HER). 1 par Holtvatna, MG. 13.5 (ØSO, ØJS, SSO). 1 par Grønningsbukta, Ri. 24.-27.5 (NGR, ESU, ABR, JEI). 1 FF Litlvatnet, A. 10.7 (AWI). 1 FF Grønningsbukta, Ri. 7.-10.8 (NKG mfl.). 2 ind. Låen, Se. 8.-27.9 (TRE, ESÆ, KTL). 2 FF Litlvatnet, A. 18.-28.9 (ESÆ, ESP, THA, TGI mfl.). 2 FF Grønningsbukta, Ri. 30.9 (GBA, EBA). 1 ind. Grønningsbukta, Ri. 23.10 (NGR). 1 F Eidsvatnet, B. 3.11 (HER). 1 M Litlvatnet, A. 7.11-15.12 (GBA, KWO). 1 M Kløholmen, Grandefjæra, Ø. 7.-8.12 (GBA).

Taffeland *Aythya ferina*

Anslagsvis 18 ind. er rapportert, derav hele 15 på høsten. Selv om noen individer kan ha blitt registrert på flere lokaliteter, så er årets opptreden likevel den beste siden masseforekomsten vinteren 1978/-79. Antall ind. foregående år: 2010 (3), 2009 (1), 2008 (2), 2007 (2) og 2006 (2).

Alle funn: 1 M Botngård, B., Urhaug, Ø., Litlvatnet, A. og Grandefjæra, Ø. 19.3-3.4 (HER, GDY, JSØ, ASØ, TRI mfl.). 1 M Gaulosen, Mh. 9.-23.4 (GBA, EBA, SBA mfl.). 1 M Eidsvatnet, B. 6.-8.6 (MRI, JSØ, ASØ, HER mfl.). 2 M og 2 F Gaulosen, Mh. 26.9 (MVE). 3 M og 5 FF Litlvatnet, A. 16.10-17.12 (ETH, RES, MMY, TRE mfl.). 1 M Skjersjøen, Hølonde, Mh. 21.-24.10 (OHO, KWO, TBJ). 1 M Eidsvatnet, B. 16.11-4.12 (HER, EBA). 1 M Stavnesvingen, Nidelva, Tr. 10.-31.12 (*EBA, GBA, ESÆ, TKR).

Toppand *Aythya fuligula*

Ni hekkefunn ble gjort, fordelt på Agdenes (5), Melhus (2), Rennebu og Skaun.

Nevneverdige lokaliteter: 2 M og 1 F Halten, F. 22.4 (NKG, ØGK). 1 ad. F Dalsvikvatnet, F. 28.4 (FRL). 1 M ptN Halten, F. 5.5 (GBA, HER).

Store antall vinter: Ca. 30 ind. Nidelva, Tr. og K. 1.1-28.2 (EBA, PWB mfl.). Ca. 20 ind. Nidelva, Tr. og K. 1.-31.12 (TKR, PWB mfl.).

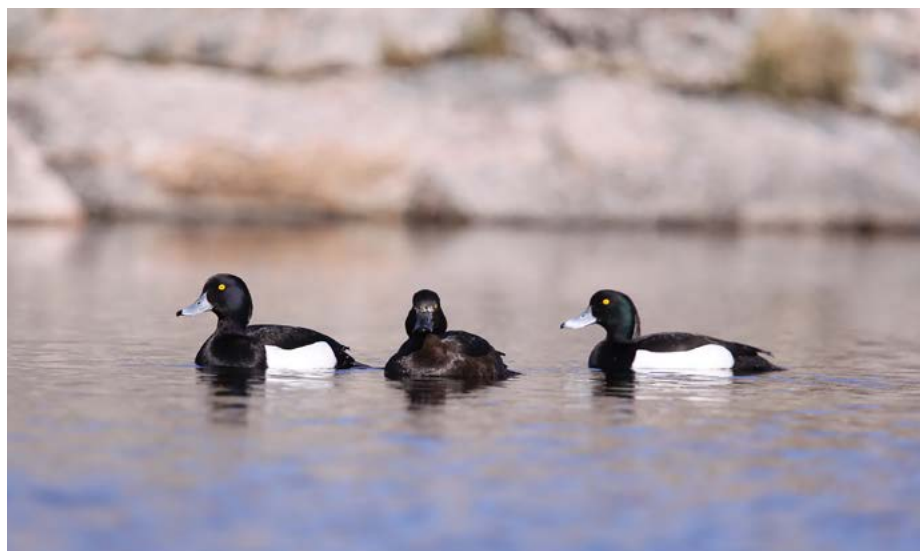
Bergand *Aythya marila*

Årets forekomst antas å omfatte 40 ind. Av disse ble 2 ind. sett på ettervinteren, 13 ind. var på vårtrekk, 3 ind. ble sett sommerstid i hekkeområdene, 11 ind. var rene høstobservasjoner, mens 11 ind. ble sett i desember. Flere av

desemberfuglene dukket opp i løpet av høsten. Ett hekkefunn ble konstatert.

Funn fra hekkeområdene: 1 F ved reir Unndalsvatnet, Op. 6.6 (MVE). 2 FF Butjørna, Op. 28.8 (PWB). **Vinterfunn:** 1 F Prestbukta, Ri. 12.1-12.2 (ABR, JBJ, NGR mfl.). 1 F Gaulosen, Mh. 30.1-7.5 (DOB mfl.). 2 FF Gaulosen, Mh. og Tr. og Buvika, Sk. 9.9-31.12 (KWO, TON, GBA). Opptil 5 ind. Litlvatnet og Storvatnet, A. 16.10-21.12 (ETH, MMY mfl.). 1 FF Tanemsbrua, Kl. 19.10-22.11 (OHO). 3 M Eidsvatnet og Botngård, B. 22.10-3.12 (HER, GME, JSØ, EBA). 1 IK FF Ranheimsfjæra og Grilstadfjæra, Tr. 23.10-18.12 (DOB, EBA). 2 FF Grandefjæra, Ø. 8.-15.12 (HER, GBA).

Tre toppender rastet på Halten, Frøya 22. april. 2011. Arten er svært uvanlig her ute i havgapet. Foto: Nils Kristian Grønvik.

Ærfugl *Somateria mollissima*

Ingen ferskvannsfunn ble gjort.

Store antall: Opptil 2085 ind. Midtsandan til Muruvika, Ma. 14.3-17.4 (PSH mfl.). 1000 ind. Mule, Gaulosen, Tr. 16.-21.11 (ESÆ, GBA).

Praktærfugl *Somateria spectabilis*

Etter to gode år ble 2011 en ny nedtur med tanke på forekomsten av praktærfugl i fylket. Kun 9 individer ble registrert i 2011. Antall ind. foregående år: 2010 (34), 2009 (27), 2008 (7), 2007 (4) og 2006 (7).

Alle funn: Opptil 2 F og 2 2K M Bjugn fjorden, Ø. og B. 8.1-19.2 (SME, GDY, HER mfl.). 4 F Hovsfjæra, Ø. 20.2 (HER). 1 2K+ F Frøsetskjæret, Tr. 27.10 (TBO, OHE, PWB, EBA).

Havelle *Clangula hyemalis*

To hekkefunn ble gjort, begge ved Stororkelsjøen på Oppdal. I tillegg ble arten registrert ved ytterligere fem potensielle hekkelokaliteter i Oppdal (4) og Tydal. 35 ind. ble sett i ferskvann utenfor hekkeområdene på våren, fordelt på Selbu (16), Tydal (7), Trondheim (6), Bjugn (2), Klæbu (2), Melhus og Skaun. Tilsvarende tall for høsten er 19, med kommunefordeling Selbu (8), Trondheim (5), Melhus (2), Frøya, Bjugn, Skaun og Tydal.

Hekkefunn: 2 F med hhv. 2 og 4 1K Stororkelsjøen, Op. 10.-22.8 (PWB). **Andre funn fra hekkeområdene:** Opptil 9 ind. Stororkelsjøen og nærliggende vann, Op. 28.5-24.7 (EBA, PWB mfl.). Opptil 5 ind. Unndalsvatnet nord, Op. 1.6-16.7 (JEL, ØSO, ØJS, PWB mfl.). 2 M og 4 F Vesle Orkelsjø, Op. 16.6-17.8 (PWB, GBA, SBA). 1 par og 2 M Finnsjøen, Op. 16.-25.6 (ESÆ, THA, EHE). 1 ind. Gardkleppsjøen, Ty. 20.6 (TRE). 4 ind. Leirpullan, Op. 5.7 (HRØ, TBR). **Store antall:** 121 ind. Kyrksæterøra, He. 29.11 (GBA). Opptil 720 ind. Midtsandan og Hommelvik, Ma. 8.4-1.5 (PSH mfl.).

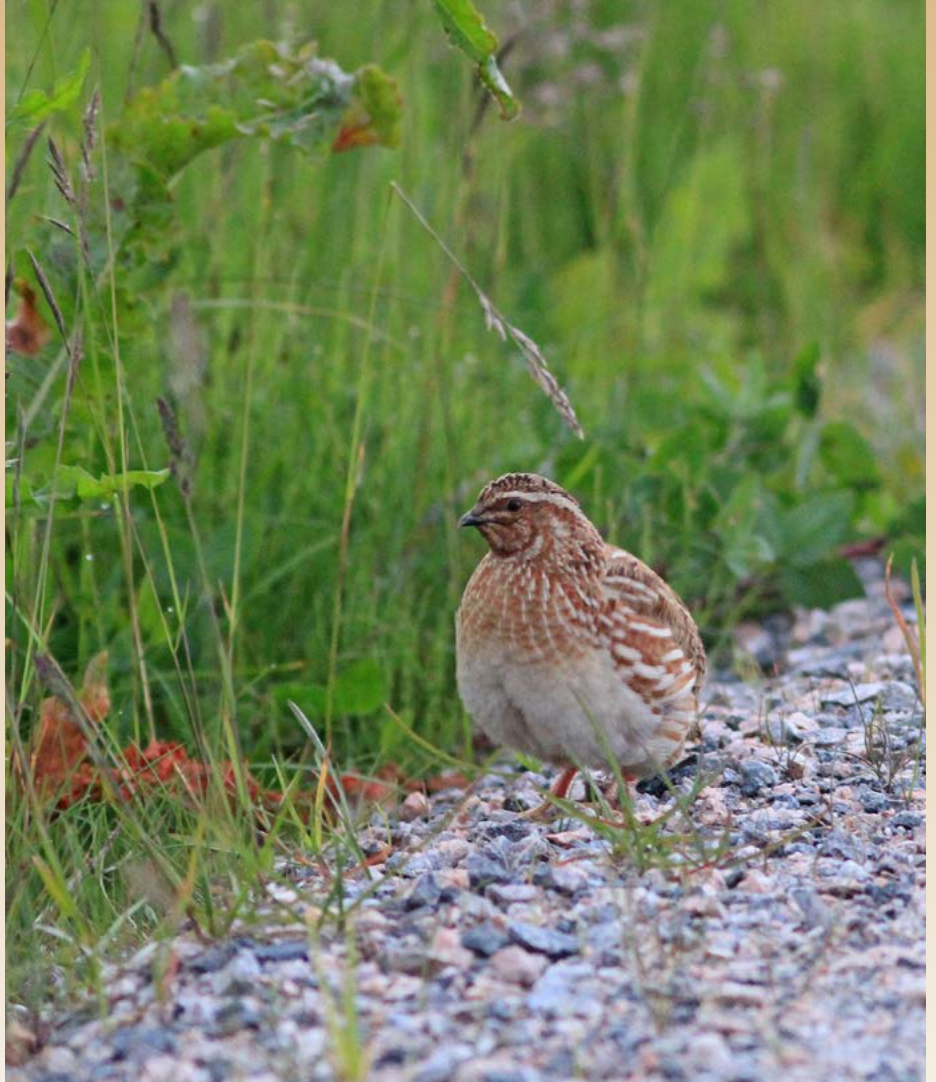
Svartand *Melanitta nigra*

Fire hekkefunn ble gjort i Oppdal (3) og Røros. I tillegg ble svartender observert ved seks potensielle hekkelokaliteter, fordelt på Røros (3), Oppdal, Midtre Gauldal og Tydal. 36 ind. ble registrert i ferskvann utenfor hekkeområdene på våren i Skaun (14), Trondheim (11), Selbu (6), Holtålen (2), Klæbu (2) og Melhus. Tilsvarende tall på høsten var 17 ind. i Trondheim (6), Melhus (6) og Selbu (5).

Hekkefunn: 1 F ved fer Unndalsvatnet, Op. 6.6 (MVE). 1 F med 4 1K Feragshåen, Rø. 2.-6.8 (GBA, SBA mfl.). 1 F med 4 1K Stororkelsjøen, Op. 10.8 (PWB). 1 F med 3 1K Stororkelsjøen, Op. 10.-28.8 (PWB, SBA, GBA). **Andre funn fra hekkeområdene:** 7 ind. Havsjøen, Rø. 10.-21.5 (TTH). 5 ind. Unndalsvatnet, Op. 14.5-8.7 (IRØ, MVE, PWB mfl.). 1 par Molinga, Rø. 20.5 (ESÆ). 1 par Rien, Rø. 20.5 (ESÆ). 1 ad. F Burusjøen, MG. 28.-29.5 (OAF). Opptil 5 ind. Stororkelsjøen og Masintjøerna, Op. 28.5-28.8 (EBA, PWB). Opptil 4 ind. Vesle Orkelsjø, Op. 11.6-28.8 (PWB). 1 M og 2 F Gardkleppsjøen, Ty. 20.6 (TRE). **Store antall:** 220 ind. Hovsfjæra og Kvitsandfjæra, Ø. 12.-29.10 (HER, KWO, MVE). 550 ind. ptNØ Titran, F. 15.-16.10 (MMY, KAS, ESÆ, ØAA mfl.). 104 ind. Mule, Gaulosen, Tr. 16.11 (ESÆ). 108 FF Brekkberga, Buvika, Sk. 20.11 (ESÆ).

Sjorre *Melanitta fusca*

Min. seks hekkefunn ble gjort i Oppdal (4), Røros og Tydal kommuner. I tillegg ble arten registrert på syv lokaliteter i hekkeområdene. Alle ferskvannsfunn presenteres.

Med 35 registrerte vaktler ble 2011 det nest beste året for arten noensinne i fylket. De aller fleste vaktler oppdages på spill-lyden, som denne ved Uttian på Frøya 20. juni.

Foto: Magne Myklebust.

Hekkefunn: 1 par og 3 pull Mustjøna, Ty. 28.5-15.7 (TRE, MHU, BEI, SSL). 2 F og 8 1K Langensjøen, Rø. 1.-27.8 (GBA, SBA, MMY, ESÆ). 1 F med 3 1K Stororkelsjøen, Op. 10.-28.8 (PWB). Opptil 13 F og 3 kull med hhv. 3, 3 og 2 pull. Vesle Orkelsjø, Op. 17.-28.8 (SBA, GBA, PWB). **Andre funn fra hekkeområdene:** Opptil 37 ind. Havsjøen, Rø. 7.5-27.8 (TTH). 1 M Håsjøen ved Gjetstraumen, Rø. 20.5 (TTH). 3 ind. Synnervika, Femunden, Rø. 21.5 (GAS). 6 ind. Stororkelsjøen, Op. 2.6-17.8 (ØJS, JEL, ØSO, PWB). Opptil 4 ind. Langensjøen, Rø. 3.-22.6 (MVE, GAS, TTH, GBA). Opptil 24 ind. Vesle Orkelsjø, Op. 11.-16.6 (PWB). Opptil 9 M og 3 F Unndalsvatnet nord, Op. 13.-16.6 (ESÆ, THA, IRØ). 1 par Veslfinnsjøen, Op. 16.6 (ESÆ, THA). 3 M og 2 F Kameldyrtjøna, Litjfellert, MG. 19.6 (AMS). 2 1K Havsjøen, Rø. 27.8 (ESÆ, MMY). **Andre ferskvannsfunn:** 1 F Mosjøen, Ty. 28.5 (TRE, MHU mfl.). 1 M Litvatnet, Jonsvatnet, Tr. 26.6 (GBA, EBA). **Store antall:** 770 ind. Midtsandan, Ma. 17.4 (PSH).

Lappfiskand *Mergus albellus*

Fire individer ble sett dette året. Fuglen som ble funnet på Frøya nyttårsaften utgjør første rapporterte funn i kommunen. Antall ind. foregående år: 2010 (11), 2009 (4), 2008 (8), 2007 (2) og 2006 (1). **Alle funn:** 1 FF Lakskløholmen, Grandefjæra, Ø. 10.4 (HER). 1 F Valsneset, B. 7.5 (GDY). 1 FF

Eidsvatnet, B. 4.-9.9 (HER, TRI, JSØ mfl.). 1 FF Strømøybotnen, F. 31.12* (KTH).

Siland *Mergus serrator*

Store antall: 1290 ind. Kløholmen, Grandefjæra, Ø. 11.9 (HER, TRI, EBA, PWB).

Laksand *Mergus merganser*

Store antall: 54 ind. Åremsstranda, A. 28.9 (MVE).

Rapphone *Perdix perdix* E

Fuglen er en rømt fangenskapsfugl.

Alle funn: 1 ind. Klett, Tr. medio februar - 3.4* (OKL, KAS mfl.).

Vaktel *Coturnix coturnix*

Hele 35 vaktler ble registrert i Sør-Trøndelag i 2011. Det er den nest høyeste årstotalen som er registrert, kun overgått av 41 ind. i rekordåret 2007. 34 av årets fugler var spillende individer. Den siste ble observert sittende i veikanten ved Vinstradalen bomstasjon i Oppdal. Antall ind. foregående år: 2010 (4), 2009 (15), 2008 (14), 2007 (41) og 2006 (2).

Alle funn: 1 sy. M Stokksund, Å. 31.5-10.7 (FHU). 1 sy. M Vågan, Linesøya, Å. 2.-4.6 (PJO, ALI). 2 sy. M Flystripeveien, Ø. 5.-8.6 (OMS, HER, TRI, MRI mfl.). 1 sy. M Kvellohaugen, Se. 5.6 (JSA). 2 sy. M Muan, Md. 6.-7.6 (MMA). 1 sy. M Grandefjæra, Ø. 7.6-8.8 (HER). 1 sy. M Olderøya, Orkanger. Or. 8.6-10.7 (MMA, RES,

To egretthegrer ble sett i fylket i 2011. Den første dukket opp 26. april ved Eidsvatnet, Bjugn og ble sett ved flere lokaliteter i området de neste dagene. Her foreviget ved Brekkvatnet, Bjugn 28. april 2011. Foto: Georg Bangjord.

HMH). 1 sy. M Kvisten, F. 18.-26.6 (MMY, TON). 2 sy. M Mo, Leinstrand, Tr. 19.6-7.8 (KLA, THA, ESÆ mfl.). 1 sy. M Uttian, F. 19.-20.6 (MMY, KLA). 1 sy. M Selmoen, Hoston, Or. 20.6 (ETH, KAS). 1 sy. M Hindset, Op. 25.6 (PWB, IEB). 1 sy. M Brååkrene, Gaulosen, Tr. 25.6 (AWI). 1 sy. M Engbrumoen, Fannrem, Or. 26.6 (MMA). 1 sy. M Kjørmo, Or. 28.6 (ESP, TBJ). 1 ind. Vinstradalen bomstasjon, Op. 29.6 (TKO). 1 sy. M Haltbrekkgjerdet, Ler, Mh. 3.7 (HLE). 1 sy. M Budal, MG. 6.-7.7 (TGI, SGI). 1 sy. M Orkanger, Or. 7.7 (MMA). 1 sy. M Vollmoen, Fannrem, Or. 7.7 (MMA). 1 sy. M Megårdsåkrene, Fannrem, Or. 7.7 (MMA). 1 sy. M Øyagrenda, Or. 7.7 (MMA). 1 sy. M Langland, Ler, Mh. 8.7 (ESP). 1 sy. M By, Byagrenda, Or. 8.7-5.8 (ØSO, ØJS). 1 sy. M Hårsaker, Stadsbygd, Ri. 8.7 (ABR, JBJ, EBJ). 1 sy. M Sauøya, F. 14.7 (TRO). 1 sy. M Trettøya, Orkanger, Or. 17.7 (MMA). 1 sy. M Eidsvatnet, B. 21.7 (HER). 2 sy. M Selbu kirke og Hårstadengene, Se. 30.7-16.8 (BWA, JSA). 1 sy. M Kvello, Storøya, Se. 3.-18.8 (JSA). 1 sy. M Vik, Ø. 8.8 (MRI).

Fasan *Phasianus colchicus* E

Alle fasaner i Sør-Trøndelag stammer fra rømte eller utsatte fugler.

Alle funn: 2 ind. Flatval, F. 30.1 (KTA). 1 M Litle Hammarvatnet, F. 19.5 (RES). 1 par Nypan, Leinstrand, Tr. 24.10 (JAK).

Smålom *Gavia stellata*

Seks hekkefunn er rapportert i Midtre Gauldal (2), Bjugn, Klæbu, Meldal og Tydal kommuner. I

t tillegg er arten registrert ved 32 lokaliteter i hekkeområdene.

Storlom *Gavia arctica*

15 konstaterte hekkinger er rapportert i 2011, med kommunefordelingen Orkdal (4), Røros (2), Hemne, Holtålen, Midtre Gauldal, Oppdal, Rennebu, Rissa, Trondheim, Tydal og Åfjord. I tillegg er arten sett på 64 lokaliteter i hekkeområdene sommerstid.

Vinterfunn: 1 ind. Ytre Bjugn fjorden, B. og Ø. 8.1-10.3 (SME, GDY, MVE, GBA, HER, JSØ mfl.). 2 ind. Kløholmen, Grandefjæra, Ø. 20.2-6.3 (HER, TRI). 1 ind. Langsæter, Ri. 26.2 (JEI). 1 ind. Ytre Bjugn fjorden, Ø. 4.-29.12 (HER, GBA, TRI mfl.). 1 ind. Stavneset, Strand, A. 11.12 (HAO). 1 1K Jonsvatnet, Tr. 21.-23.12 (EBA, GBA). 1 ind. Televerkets antenner, Grandefjæra, Ø. 29.12 (HER).

Islom *Gavia immer*

Sommerfunn: 2 ind. Grandefjæra, Ø. 1.-8.6 (HER). 1 2K Innstrandfjæra, Ø. 27.7-19.8 (HER, MMA, PWB). 1 ind. Gjæsingen, F. 18.8 (DOB). **Innlandsfunn:** 1 1K Gangåsvatnet, Or. 6.-9.10* (*GBA, HMH, RES, EBA mfl.).

Gulneblom *Gavia adamsii*

Anslagsvis 25 gulneblom ble sett i løpet av året. 13 av disse var i første halvår, mens 12 ble registrert på høsten. Forekomsten i Grandleia mellom Grandefjæra og Storfosna i Ørland er vanskelig å vurdere, men dreier seg om minimum 3 ind. på våren og 5 ind. på høsten.

Alle funn: 1 2K Høybakken, B. 2.1 (HER, JSØ,

TRI). 1 ind. Hovsfjæra, Ø. 13.1-26.2 (HER, ABR, JBJ, JSØ). Min. 3 ind. Grandefjæra, Garten og Storfosna, Ø. 13.1-17.5 (HER, GBA, JSØ, HSD mfl.). 1 ad. Ytre Bjugn fjord, Ø. 20.1-20.4 (MVE, GBA, JSØ mfl.). 1 ind. Halten, F. 14.3 (GBA, HER). 1 ind. Grilstadfjæra, Tr. 18.4 (TKR, EKR). 1 2K Ytre Bjugn fjord, Ø. og B. 29.4-1.5 (HER, JEL, ØSO, ØJS). Opptil 4 ad. Gjæsingen, F. 4.5-7.5 (DOB). 5 ind. Sula, F. 7.-9.10 (EKR, TKR, EBA, KWO mfl.). 2 ind. Titran, F. 9.10 (PWB). Min. 5 ind. Grandefjæra og Garten, Ø. 14.10-20.12 (TON, HER, OHE mfl.).

Dvergdykker *Tachybaptus ruficollis*

Anslagsvis 22 dvergdykkere gjestet oss i 2011. Registreringer på samme lokalitet både på ettermotvinteren og på høsten er ikke telt dobbelt. En 1K på Gaulosen allerede 11. august er verdt å merke seg. Kanskje kan den stamme fra en hekking i Trøndelag? Antall ind. foregående år: 2010 (30), 2009 (22), 2008 (12), 2007 (7) og 2006 (12).

Alle funn: 2 ind. Gammelosen, Or. 1.1-5.4 (RES, HMH, MMA mfl.). 2 ind. Buvika til Børsa, Sk. 2.1-17.2 (DOB, RES, ESÆ mfl.). 2 ind. Nidelva fra Nidarø til Valøya, Tr. 2.1-27.4 (MVE, NKG, RHA, OHE mfl.). Opptil 3 ind. Strømmen, Ri. 8.1-13.4 (JEI, JBJ, EBJ, ESU mfl.). 1 ind. Leangenbukta, Tr. 12.1 (PWB). 2 ind. Svean og Tanemsbrua, Kl. 13.1-1.4 (KWO, MVA, RSA, AWI mfl.). 1 ind. Malvikbukta, Ma. 30.1 (EBA). 1 ind. Tillerbrua, Tr. 7.2-3.4 (TKR, EBA, KWO mfl.). 1 ind. Kyrksæterøra, He. 12.2-16.3 (KTO, TMO, MFR, MHA, GBA). 1 ind. Øvre Leirfoss, Tr. 2.4 (AES). 1 1K Gaulosen, Mh. 11.8* (ESP, THE). 3 ind. Gjølmesfjæra og Gammelosen, Or. 2.10-30.12 (RES, HMH, MMA, EBA). 1 ind. Frøset og Rye, Tr. 27.10-12.11 (JLØ, DOB). 2 ind. Strømmen, Ri. 30.10-30.12 (GBA, ORY, ESU, ABR, JEI). 1 ind. Litvatnet, A. 7.11 (GBA). 3 ind. Nidelva fra Nordset til Tillerbrua, Tr. 26.11-24.12 (MVA, HLI, TKR, OHO, KWO mfl.). 1 ind. Kløholmen, Grandefjæra, Ø. 27.11 (HER). 1 ind. Eidsvatnet, B. 3.-4.12 (EBA, HER). 1 ind. Buvika, Sk. 7.-9.12 (ESÆ, KWO, OHO). 1 ind. Valøya, Tr. 11.-26.12 (TKR, ESÆ, GBA).

Toppdykker *Podiceps cristatus*

Anslagsvis 5 ind. er rapportert i løpet av året når mulig returnerende fugler ikke telles dobbelt.

Funnet på Frøya i november er det første kjente i kommunen. I tillegg til årstotalen kommer tre ind. som ble sett midtfjords på Stjørdalsfjorden i Malvik 29.12 (TRE), men det var ikke mulig for observatøren å avgjøre på hvilken side av fylkesgrensen fuglene lå. Antall ind. foregående år: 2010 (7), 2009 (6), 2008 (3), 2007 (4) og 2006 (6).

Alle funn: 1 ind. Kløholmen, Grandefjæra, Ø. 13.3 (HER, TRI, MRI). 1 ind. Lundteigen, Viggja, Sk. 24.4 (MVE). 2 ind. Gaulosen, Mh. 27.8 (EDH). 1 ind. Grandefjæra, Ø. 6.-20.9 (PEL, SME, GDY). 1 ind. Viggja, Sk. 24.10 (MMA). 1 ind. Steinsvatnet, Nordskag, F. 12.11* (KTH).

Gråstrupedykker *Podiceps grisegena*

Stort antall: 45 ind. Grandefjæra, Ø. 20.4 (HER). **Sommerfunn:** 2 ind. Grandefjæra, Ø. 1.6-18.8 (HER, HAO). **Funn fra Trondheimsfjorden:** 1 ind. Leangenbukta til Ranheimsfjæra, Tr. 11.10-21.11 (EBA, PWB).

Horndykker *Podiceps auritus*

Til sammen 17 par ble konstatert hekkende på 11

lokaliteter, fordelt på (par/lokaliteter) Melhus (5/2), Røros (3/2), Malvik (3/1), Rennebu (2/2), Selbu (2/2), Orkdal og Åfjord. I tillegg ble arten registrert i hekketid på ytterligere 15 lokaliteter i Røros (4), Meldal (2), Midtre Gauldal (2), Rissa (2), Skaun (2), Hitra, Klæbu og Oppdal. Vi oppfordrer observatørene til å være enda flinkere med å angi antall hekkende par ved den enkelte lokalitet. Eksempelvis antar LRSK at 4 par hekket ved Reksåsvatnet i Melhus i 2011, uten at dette i klartekst går fram av rapportene til observatørene. Ved den ene hekkelokaliteten i Selbu ble hekkingen mislykket. Hekkefunnet fra Slettestjønnå er det første som er rapportert fra lokaliteten, men arten er registrert der i hekketiden også enkelte tidligere år. Arten er i ekspansjon i Røros kommune og ble funnet ved to nye lokaliteter i 2011.

Nye lokaliteter hekketid: 1 par rug. Rundhåa, Rø. 16.5 (TTH). 2 ind. Langensjøen, Rø. 21.-31.5 (GAS, BGS). 1 ind. Litsandvatnet, Grefsnes, Hi. 26.6 (HMH, KAW). **Nevneverdig hekkefunn:** 1 par hekket Slettestjønnå, Re. 9.5-18.9 (ESÆ, TBR mfl.). **Stort antall:** Opp til 24 ind. Buvika og Brekkagrunnen, Sk. 2.1-8.5 (DOB, ESÆ, GBA, OHO mfl.).

Havhest *Fulmarus glacialis*

Nevneverdig lokalitet: 1 ind. Uthaug havn, Ø. 8.10 (TRI, GDY, SME).

Grålire *Puffinus griseus*

18 ind. ble sett på høsten. Antall ind. foregående år: 2010 (0), 2009 (8), 2008 (6), 2007 (84) og 2006 (28).

Alle funn: 1 ind. Avåtskjæra NV av Halten, F. 30.7 (GBA, HER). 1 ind. Sula, F. 22.9 (BOT, ØEG). 2 ind. Sula, F. 23.9 (BOT, ØEG). 2 ind. ptN Titran, F. 26.9 (MMY). 1 ind. ptN Valsneset, B. 27.9 (HER, TRI). 5 ind. ptN Titran, F. 27.9 (OHE, PSR, TGI, MMY). 1 ind. Festholmen, Nes, B. 28.9 (HER). 1 ind. ptN Titran, F. 28.9 (KLA). 2 ind. ptN Titran, F. 5.10 (MMY, ETH). 1 ind. Sula, F. 7.10 (TKR, EKR, KWO, KHE, JHE, EKO, SPR). 1 ind. Valsneset, B. 20.10 (GDY, SME).

Havsvale *Hydrobates pelagicus*

Det ble registrert 4 havsvaier i Sør-Trøndelag i 2011, og samtlige er fra Frøya kommune. Antall ind. foregående år: 2010 (2), 2009 (2), 2008 (1), 2007 (2) og 2006 (3).

Alle funn: 1 ind. ptSV Utgrunnskjæra, Halten, F. 29.7 (GBA, HER). 3 ind. rm. Stabben, Titran, F. 20.-21.8 (PSR, MMY).

Stormsvale *Oceanodroma leucorhoa* <4,14>

Én stormsvale ble observert i 2011. Den ble sett fra fergekaia på Garten, furasjerende rett utenfor kaia i to minutter under kraftig pålandsvind. Funnet er det første hos oss siden 2005, da to ind. ble registrert.

Alle funn: 1 ind. Garten, Ø. 7.10 (PSH).

Havsule *Morus bassanus*

Vinterfunn: 1 ind. Titran, F. 11.12 (KTH, ARB). **Stort antall:** 2000 ind. Sula, F. 7.10 (TKR, TON, EBA mfl.).

Storskarv *Phalacrocorax carbo*

Arten opptrer regelmessig i Nidelva, og funn herfra nevnes ikke.

Utvalgte innlandsfunn: 61 ind. ptN Haltdalen, Ho. 17.4 (DOB). 1 ind. Djupen, Ånøya, Sk. 23.6 (OAF). Min. 1 ad. Vikvarvet og Neadeltaet, Se. 16.8-7.11 (TMØ, JSA, TRE). 1 1K Gjettjønnå, Rø. 18.8 (TTH). 1 ind. Målsjøen, Kl. 19.8

(KWO). 1 1K Laugen, Sk. 23.9 (MVE). 2 ind. ptS Haltdalen, Ho. 24.9 (DOB). 1 ind. Gisnåsen, Re. 9.10 (MMA). 2 ind. Selbusjøen vest, K. 12.10-26.12 (KWO).

Egretthege *Egretta alba* NSKF <0,8>

Syvende og åttende funn i fylket, og de første siden 2008. Alle tidligere funn er fra april og mai. Fuglen som dukket opp i Åfjord i slutten av november skiller seg derfor ut fra det typiske funnmønsteret. Norges første funn av arten kom så sent som i 1970. De siste årene har arten blitt observert i økende antall i landet, i takt med en tilsvarende oppgang i nabolandene våre. Det virker derfor sannsynlig at vi vil få flere besøk av arten i Trøndelag i årene som kommer. Fra og med 2012 er egretthege ikke lenger en NSKF-art.

Alle funn: 1 ind. Eidsvatnet, Klakken, Kottengsvatnet og Brekkvatnet, B. 26.-28.4* (*JSØ, SME, GME, ABR, GDY mfl.). 1 ind. Arnvikvatnet, Å. og Asserøy, B. 29.11-7.12* (*KDR, SAR, EBA mfl.).

Glente *Milvus milvus* <0,2>

Én glente ble sett i Sør-Trøndelag i 2011. Arten er sett kun én gang tidligere hos oss, da en fugl gjestet Hårstadengene og Storøya i Selbu 16.-17. april 1984. Funnfrekvensen av glente har vært økende i Norge det siste tiåret, og det vil ikke være overraskende om vi får flere funn i Trøndelag i årene som kommer.

Alle funn: 1 ind. Støren, MG. 8.5* (*ØSO, ØJS, SSO).

Sivhauk *Circus aeruginosus*

Fem sivhauk ble registrert i løpet av året. Antall ind. foregående år: 2010 (1), 2009 (6), 2008 (1), 2007 (1) og 2006 (0).

Alle funn: 1 2K ptSØ Litjvindvatnet, Se. 1.5* (JSA). 1 1K Gaulosen og Leinstrand, Mh. og Tr. 23.8-5.9* (TON, DOB, PWB mfl.). 1 2K F Slettestjønnå, Re. 25.8-9.9* (*AST, PWB). 1 FF ptSV Langen øst av Storhittersjøen, Rø. 27.8* (*MMY, ESÆ). 1 1K Storøya og Låen, Se. 8.-17.9 (JSA, TRE).

En ung steppehauk ble oppdaget fra fugletårnet i Grønningsbukta 21. august 2011! Funnet er det første i fylket. En karakteristisk halstegning med en velmarkert lys, utegnet krage med en mørk «halsboa» under er et godt kjennetegn for å skille unge steppehauker fra enghauk. Foto: Alfred Brødreskift.

Myrhauk *Circus cyaneus*

Myrhauk er rapportert fra seks lokaliteter på fjellet i 2011. Fire av disse er på Oppdal, og to hekkinger ble konstatert. De to siste er fra august og september i Selbu og i Tydal, og dette kan godt dreie seg om streifende fugler.

Høsttrekk: 1 1K ptS Slettestjønnå, Re. 4.9 (MMA). 1 ad. F ptSØ Stormyra, Hølonde, Mh. 23.9 (MVE).

Steppehauk *Circus macrourus* NSKF <0,1>

Ny art for Sør-Trøndelag! Edgar Sumstad fant fylkets første steppehauk fra tårnet i Grønningsbukta 21. august. Den jaktet over kulturlandskapet og ble sett av flere lokale fuglekikkere. Til slutt tok den høyde og ble sett trekkende utover sjøen mot Agdenes. Steppehauk var en ikke helt uventet ny fylkesart. Frem til NSKFs siste årsrapport, som dekker året 2008, var det gjort 69 funn i Norge, og det foreligger i tillegg flere titalls godkjente observasjoner fra de siste fire årene.

Arten opptrer omtrent likt hyppig vår som høst med mai og september som beste måneder. Flest funn i Norge er gjort langs kysten mellom Jæren og Østfold.

Alle funn: 1 1K Grønningsbukta og Brødreskift, Ri. 21.8* (*ESU, ABR, JBJ, EBJ).

Hønehauk *Accipiter gentilis*

I 2011 ble 87 lokaliteter kontrollert, og hekking ble påvist på 38 av dem. I tillegg ble hønehauk observert på ni andre lokaliteter. Minimum 72 unger ble registrert ved 32 av de påviste hekkingene. Syv nye lokaliteter ble funnet i år, én i Rissa, én i Bjugen, én i Melhus, to i Holtålen og to i Selbu (RJA).

Musvåk *Buteo buteo*

Fem musvåker ble registrert i 2011. Spesielt interessant er to ungfugler sett sammen i Tydal i september. Kan den gode forekomsten av smågnagere ha ført til at arten har hekket hos oss denne sommeren? September er imidlertid trekketid for musvåk, og det kan på ingen måte utelukkes at fuglene er klekket lenger nord eller øst. Alle årets funn er gjort på innlandslokaliteter,

noe som er typisk for arten i Sør-Trøndelag. Antall ind. foregående år: 2010 (1), 2009 (4), 2008 (9), 2007 (3) og 2006 (1).
Alle funn: 1 ind. Soknedal, MG. 21.4* (TON). 1 ind. Melhus, Mh. 24.4 (KAS). 1 ind. ptSØ Svensvola, Rø. 27.8 (ESÆ, MMY). 2 1K Patrusli, Stugusjøen, Ty. 11.9* (AOA).

Fjellvåk *Buteo lagopus*

Vinterfunn: 1 ind. Nonshaugen, Kl. 13.2 (TKV, ESD). 1 ind. Holmsåa, Ty. 7.12 (KNI).

Storskrikørn *Aquila clanga* NSKF <0,1>

Den estiske radiomerkete storskrikørnen Tønn som besøkte oss i 2010, dukket opp på nytt sommeren 2011. Heller ikke dette året ble den observert, men plottene fra senderen forteller hvor den har vært. I 2011 er det registrert seks plott i Sør-Trøndelag. Tønn ankommer første gang 28. april. Da krysser den Trondheimsfjorden mot syd, flyr sannsynligvis over Malvik og blir plottet ved Hännåvika ved Selbusjøen i Selbu. Så kom signaler fra Nyhussætra sør for Soknedal, Midtre Gauldal, og første plott 29.4 er fra Ørovasskjølen rett nord for Berkåk i Rennebu, og natten har nok blitt tilbrakt i dette området. Ferden går så en kort bit mot nord til Raudåsen ved Holsjøen i Meldal, før den drar mot nordvest og blir registrert ved Kvernstadlifjellet Ø for Tannvikvågen, Snillfjord. Deretter forsvinner ørnen inn i Møre og Romsdal og blir ikke sett igjen hos oss dette året.

Alle funn: 1 4K div. lok., Se., MG, Re., Md. og Sn. 28.-29.4*.

Fiskeørn *Pandion haliaetus*

Ved ti lokaliteter er det rapportert fiskeørn i hekketiden. Disse fordeler seg kommunevis på Melhus (3), Røros (3), Rissa (2), Midtre Gauldal og Selbu. Ett hekkefunn med to unger ble konstatert i Røros. I tillegg kommer fire funn av trekkende eller streifende fugler i august og september.

Høsttrekk: 1 ad. Gjølmesfjæra, Or. 2.8 (MMA). 1 ind. Berg, Sn. 31.8* (JØB). 1 1K ptS Slettestjønnna, Re. 4.9 (MMA). 1 ind. Stallvika, B. 24.9 (AER).

Tårnfalk *Falco tinnunculus*

Vinterfunn: 1 ad. M Kjerkeholmen, Stokksund, Å. 9.1 (MVE). 1 ind. Linesøybrua, Å. 10.-28.12 (NKG, SGA).

Dvergfalk *Falco columbarius*

Vinterfunn: 1 ind. Valsneset, B. 2.1 (HER). 1 ind. Morkestrand, Å. 8.1 (NKG, ØGK). 1 ad. M Nedre Leirfoss, Tr. 15.1 (JET, TKV, TON, EHU, OFR). 1 ind. Grandefjæra, Ø. 12.-22.2 (PWB, FSC).

Lerkefalk *Falco subbuteo* <0,12>

Funn nummer ti til tolv i fylket. Arten har nå blitt registrert hos oss tre år på rad.

Alle funn: 1 ind. Håsjømyra, Rø. 30.5 (BGS). 1 2K+ Grandefjæra og Innstrand, Ø. 27.8-7.9* (*JSØ, TRE mfl.). 1 2K+ Sanden, Byneset, Tr. 10.9* (ABE).

Jaktfalk *Falco rusticolus*

Seks konstaterte hekninger er rapportert fra Oppdal (3), Tydal (2) og Selbu (1). I tillegg er arten rapportert fra 12 lokaliteter i hekkeområdene, fordelt på Oppdal (3), Selbu (3), Holtålen (2), Midtre Gauldal, Rennebu, Røros og Tydal.

Funn utenfor hekkeområdene: 1 2K div. lok.

Denne vannriksen holdt til ved Leangenbukta i Trondheim på slutten av året, her fotografert 18. desember. Foto: Robert Fredagsvik.

Indre Bjugn fjorden til Beian, B. og Ø. 7.1-17.3 (HER, SME, GDY mfl.). 1 ind. Valsneset, B. 27.2 (SME). 1 ad. og 1 1K Grandefjæra til Innstrandfjæra, Ø. 3.9-19.12 (HER, TRI, PEL mfl.). 1 1K Titran, F. 23.9-3.10 (KAS, BES, PWB mfl.). 1 ind. Kammen, Leinstrand, Tr. 13.10 (KAS, GAS).

Vandrefalk *Falco peregrinus*

Syv ind. er rapportert i vintermånedene.

Vinterfunn: 1 2K Ladehammeren til Leangen, Tr. 1.1-11.2 (SBA, GBA, TKR, DOB). 1 ad. Berfjordholmen, Ro. 11.1 (MVE). 1 ind. Valsneset, B. 22.1 (SME). 1 ad. Reinsgrenda, Ri. 6.2 (AWI). 1 ind. Flatneset, Ø. 27.2 (ØSO, SSO, ØJS). 1 ad. Gaulosen, Mh. 27.2-1.3 (ETH, LNO). 1 ind. Rusaset til Grandefjæra, Ø. 5.-8.12 (HER, GBA).

Vannrikse *Rallus aquaticus*

Fem ind. ble sett i 2011. Et sommerfunn fra Litvatnet er interessant da lokaliteten er en potensiell hekkeplass for arten.

Alle funn: 1 ind. Litvatnet, A. 22.7 (TFJ). 2 ind. Leangenbukta, Tr. 11.-24.12 (GBA, EBA mfl.). 1 ind. Kaldklovfjellet, A. 14.12 (GBA). 1 ind. Beian, Ø. 17.12 (HER, EBA). 1 ind. Eidsvatnet, B. 18.12 (JSØ).

Myrrikse *Porzana porzana*

To spillende myrriksker ble hørt dette året. Forrige funn hos oss var i 2008. Antall funn foregående år: 2010 (0), 2009 (0), 2008 (1), 2007 (1) og 2006 (1).

Alle funn: 1 sy. M Momyrvatnet, Å. 22.5-1.7 (JSØ, HER, GDY, ORY mfl.). 1 sy. M Gammeleva, Mh. 6.-13.6 (*ØSO, SSO, ESP, KAS mfl.).

Åkerrikse *Crex crex*

Det ble registrert fem åkerriksker i Sør-Trøndelag i 2011. De to fuglene på de nærliggende lokalitetene Eggtrøa og Motrøa på Leinstrand i Trondheim var forskjellige individer. De ble hørt

samtidig 25. juli. Antall ind. foregående år: 2010 (0), 2009 (3), 2008 (4), 2007 (3) og 2006 (1).

Alle funn: 1 sy. Motrøa, Tr. 19.6-1.8 (*KLA, ESÆ, EBA mfl.). 1 sy. Eggtrøa, Leinstrand, Tr. 25.6-1.8 (*AWI, GBA, SBA, KAS mfl.). 1 sy. Sauøya, F. 30.7 (TRO). 1 sy. Sveibakken, Ler, Mh. 2.-4.8 (*TER, AWI). 1 sy. Øysand, Gaulosen, Mh. 11.8 (THE).

Sivhøne *Gallinula chloropus*

Kun én sivhøne ble registrert i fylket i 2011, noe som må betegnes som en normal forekomst.

Antall ind. foregående år: 2010 (3), 2009 (1), 2008 (1), 2007 (1) og 2006 (2).

Alle funn: 1 ind. Kråka, Innstrandfjæra, Ø. 26.11 (HER).

Sothøne *Fulica atra*

Det ble registrert 11 sothøner i fylket i 2011, noe som er en normal forekomst. Antall ind.

foregående år: 2010 (10), 2009 (12), 2008 (15), 2007 (8) og 2006 (10).

Alle funn: 1 ind. Kråkvåg, Ø. 25.3 (JSØ, HDR). 1 ind. Øvre Leirfoss, Tr. 2.4 (AES). 1 ind. Storøra, Gaulosen, Mh. 5.4 (TKV, ESD). 1 ind. Selbu camping, Se. 4.5 (JAN). 1 ind. Gjettjønnna, Rø. 7.-21.5 (TTH). 1 ind. Låen, Se. 21.-28.5 (JSA, TMØ, ØSO, ESÆ mfl.). 1 ind. Nordgardstjønnna, Md. 28.5 (RES). 1 ind. Sætertjønnna, B. 25.6 (IHE). 1 ind. Ånøya, Mh. 10.10-22.11 (ESÆ, TBJ, KWO, EBA mfl.). Opptil 2 ind. Litvatnet, A. 14.-21.12 (GBA, TRE, TRI mfl.).

Trane *Grus grus*

Store antall vår: Opptil 117 ind. Storøya, Se. 6.4-2.6 (JSA mfl.). 79 ind. ptN Haltdalen, Ho. 17.4 (DOB). 59 ind. Kjerstadkjela, Md. 21.4 (ONO, SON). Opptil 289 ind. (min. 24 1K) Storøya, Se. 7.8-17.9 (JSA, TRE). Opptil 405 ind. (min. 28 1K) Re og Muan, Md. 9.8-13.9 (ONO, SON, GBA, ESÆ mfl.). Opptil 190 ind. (min. 20 1K) Lundamo, Mh. 5.-18.9 (TON, KWO, GBA mfl.).

En sandløper rastet på høyfjellet i Oppdal ved et tjern nær Veslnøsen 16. juli 2011. Funnet er det første kjente for kommunen.
Foto: Magne Myklebust.

Tjeld *Haematopus ostralegus*

Det ble registrert 43 individer vinterstid, fordelt på 25 individer i perioden 1.1-15.2 og 18 individer i desember. Uthaug og Innstrandfjæra i Ørland kommune har fortsatt regelmessig vintertilhold av tjeld.

Vinterfunn: 1 ind. Buvika, Sk. 2.1-10.2 (DOB, RES mfl.). Opptil 9 ind. Uthaug til Innstrandfjæra, Ø. 3.1-12.2 (HER, SME, GDY mfl.). 14 ind. Nordgårdsholman, Linesøya, Å. 8.1 (MVE). 1 ind. Melstein, B. 12.1 (HER, GBA). Opptil 6 ind. Uthaug til Innstrandfjæra. Ø. 4.-31.12 (AWI, FSC, PWB, HER mfl.). 1 ind. Kløholmen, Grandefjæra, Ø. 7.12 (GBA). 2 ind. Titran, F. 11.12 (KTH, ARB). 1 ind. Nes, B. 11.12 (HER). Opptil 8 ind. Linesøya, Å. 16.-29.12 (NKG, JHE). **Nevneverdig innlandsfunn:** 2 ind. Lo, Driva, Op. 19.4-5.6 (PWB, GBA, SBA mfl.).

Dverglo *Charadrius dubius*

Det ble registrert dverglo i hekketid på 6 lokaliteter i Melhus (2), Orkdal (2), Midtre Gauldal og Selbu kommuner. En varslende fugl ble registrert ganske langt opp i Gauldalen i Midtre Gauldal kommune den 3. juni, og står som eksempel på at man må kikke etter arten også på uventede lokaliteter uten funn fra før. Et funn i hekketida i Selbu er også interessant.

Høsttrekk: 2 1K Gjølmefjæra, Or. 20.7-11.9 (MMA, HMH). Opptil 4 ind. Gaulosen, Mh. 28.7-1.9 (JHM, ESÆ, ESP mfl.).

Sandlo *Charadrius hiaticula*

Vinterfunn: 1 ind. Kråkvågsvaet, Ø. 21.1 (HER, MVE). 1 ind. Brekstadfjæra, Ø. 3.2 (HER). 1 ind. Kløholmen, Grandefjæra, Ø. 2.-19.11 (HER, PWB, EBA). **Stort antall:** Opptil 600 ind. Grandefjæra, Ø. 27.7-27.8 (HER, MRI, AWI, SME, GDY mfl.).

Boltit *Charadrius morinellus*

23 ind. ble sett dette året, fordelt på 21 ad. i Oppdal (19) og Midtre Gauldal (2) samt 2 1K i Selbu. To av fuglene i Oppdal ble sett på kulturmark i lavlandet.

Alle funn: 4 ind. Ålmflåin, Op. 16.5-4.6 (ØSO, TRE, MHU mfl.). 2 ind. Mjøa, Op. 16.5 (EBA, PWB). 6 ad. Finnsjøen, Op. 28.5-16.6 (PWB, EBA, THA mfl.). 2 ind. Haukfjellet, MG. 29.5 (ØJS). 1 par og 1 M Vesle Elgsjøtangen, Op. 7.6 (MVE). 2 ind. Søndre Snøfjelltjørn, Op. 12.6 (PWB, OHE). 2 ad. Kolla, Op. 4.8 (SLU). 2 1K Rensfjellet, Se. 16.9 (JAA).

Heilo *Pluvialis apricaria*

Tidlig vårtrekk: 1 ind. Valsneset, B. 28.3 (SME). 1 ind. Brekstadfjæra, Ø. 28.-31.3 (HER, TRI).

Tundralo *Pluvialis squatarola*

Funnmassen fra 2011 omfatter et uvanlig vårfunn. Større mengder tundraloer enn normalt rastet i Grandefjæra i Ørland fra slutten av september. Det kulminerte med 38 ind. 13.10, men 27 ind. var til stede så sent som 2.11, og 2 ind. valgte å forsøke overvintring i Grandefjæra.

Vårfunn: 1 2K Gaulosen, Mh. 5.-14.4 (OHO, TKV, ESD, DOB mfl.). **Stort antall:** 38 1K Kløholmen, Grandefjæra, Ø. 13.10 (HER). **Vinterfunn:** 2 ind. Kløholmen, Grandefjæra, Ø. 3.-29.12 (HER, GBA mfl.).

Vipe *Vanellus vanellus*

Det ble registrert 4 ind. i februar og 25 ind. i desember 2011. Fuglene som er sett fra og med 20.2 er nok å betrakte som de første vårtrekkerne i fylket. Til sammenligning ble de første vårtrekkerne sett så sent som 19.3 i 2010.

Vinterfunn: 1 ind. Brekstadfjæra, Ø. 3.2 (HER). 1 ind. Grande, Ø. 20.2 (GFR). 1 ind. Håggån, Mh. 27.2 (NVA). 1 ind. Skavdalen, B. 28.2

(JSØ). 2 ind. Buheim, Stadsbygd, Ri. 5.12 (EBR). Opptil 23 ind. Grandefjæra og Beian, Ø. 7.-21.12 (GBA, ESÆ, MMY, TRE mfl.).

Polarsnipe *Calidris canutus*

Vinterfunn: 1 ind. Kløholmen, Grandefjæra, Ø. 9.2 (HER). 7 ind. Kløholmen, Grandefjæra, Ø. 26.2-13.3 (HER, JSØ, TRI, MRI). Opptil 14 ind. Kløholmen, Grandefjæra, Ø. 3.-29.12 (HER, MMY, TRE, ESÆ mfl.). **Vårtrekk:** 6 ind. Kløholmen, Grandefjæra, Ø. 20.4 (HER). 5 ad. Kløholmen, Grandefjæra, Ø. 12.5 (HER, MRI). 1 ind. Øysand, Gaulosen, Mh. 23.5 (THE).

Sandløper *Calidris alba*

12 ind. ble sett i løpet av året. Funnet fra Oppdal er det første kjente fra kommunen. Antall ind. foregående år: 2010 (10), 2009 (8), 2008 (7), 2007 (1) og 2006 (3).

Alle funn: 1 ad. Tjern SV av Veslnøsen, Op. 16.7* (MMY). 1 ad. Amfiet, Grandefjæra, Ø. 29.7 (HER, TRI). Opptil 2 ind. Gaulosen, Mh. 29.7-20.8 (TON, JET, ESÆ, ESP mfl.). Opptil 3 ind. Grandefjæra og Brekstadfjæra, Ø. 15.-23.8 (SME, GDY, PWB, HER). 1 ind. Grønningsbukta, Ri. 16.-17.8 (JEL, NGR, ESU mfl.). 3 ind. Sula, F. 16.9 (FSC, THA mfl.). 1 1K Kjervågsund, Titran, F. 28.9 (OHE, PSR).

Dvergsnipe *Calidris minuta*

Store antall høsttrekk: 52 ind. Kløholmpollen, Grandefjæra, Ø. 23.8 (TRI). 51 1K Småbåthavna, Grandefjæra, Ø. 5.9 (TRE). **Innlandsfunn:** 1 1K Vikaengene, Neadeltaet, Se. 8.9 (TRE).

Temmincksnipe *Calidris temminckii*

I lavlandet hekker arten i Gaulosen-området i Melhus og Trondheim kommuner, samt ved Gjølmefjæra i Orkdal. Den vesle hekkebestanden

i lavlandet i Sør-Trøndelag suppleres av temmincksniper i trekktidene. På Volløya og Motrøa øst i Gaulosen-området var 8 ind. involvert i forekomsten i 2011, med 6 ind. på våren og 2 1K i august. Lenger vest i Gaulosen-området (Øysand og Øyamelen) var 9 ind. involvert, derav 8 ind. vår og 1 pullus i juli. Ved Gjølmesfjæra, Orkdal ble 2 ind. sett om våren og 3 1K i august. Ved hekkeområdene i fjellet ble arten registrert utelukkende i Oppdal kommune, med 23 ind. på 7 lokaliteter. Ved Stororkelsjøen, Oppdal ble 2 kull registrert 13. juli, og 5 pulli ble ringmerket.

Trekksobservasjoner utenfor Gaulosen og Gjølmesfjæra: Opptil 4 ind. Grønningsbukta, Ri. 14.-21.5 (ORY, ABR mfl.). 1 ind. Solhusøra, Fannrem, Or. 18.-25.5 (MMA, RES). Opptil 3 ind. Molinga, Rø. 20.-28.5 (ESÆ, THE). 2 ind. Låen, Se. 24.5 (JSA). 2 ind. Flatholmen, Muruvika, Ma. 26.5 (PSH). 1 ind. Grønningsbukta, Ri. 7.-17.8 (NKG, ESU). Opptil 4 ind. Grandefjæra, Ø. 8.-27.8 (HER, AWI, GDY, JSØ). Opptil 2 ind. Hovsfjæra, Ø. 10.-22.8 (HER, JSØ). 1 ind. Grilstadfjæra, Tr. 13.-14.8 (ESP, EBA, EVI, JET). Opptil 3 ind. Innstrandfjæra, Ø. 21.-27.8 (HAO, KSÆ, KAH, SSÆ, AWI).

Fjæreplytt *Calidris maritima*

Kun én observasjon foreligger fra hekkeområdene.

Hekkefunn: 1 ad. og 2 pull. tjern SV av Veslnøsen, Op. 16.7 (MMY).

Myrsnipe *Calidris alpina*

Vinterstid ble anslagsvis 44 ind. sett i Ørland i januar og februar, mens 89 ind. hadde tilhold her i desember. I hekketiden er det rapportert 60 individer fra 11 lokaliteter, fordelt på Oppdal (48/7), Holtålen (1/1), Røros (6/1) og Tydal (5/2).

Stort antall høsttrekk: 1150 ind. Grandefjæra, Ø. 24.9 (HER).

Fjellmyrløper *Limicola falcinellus*

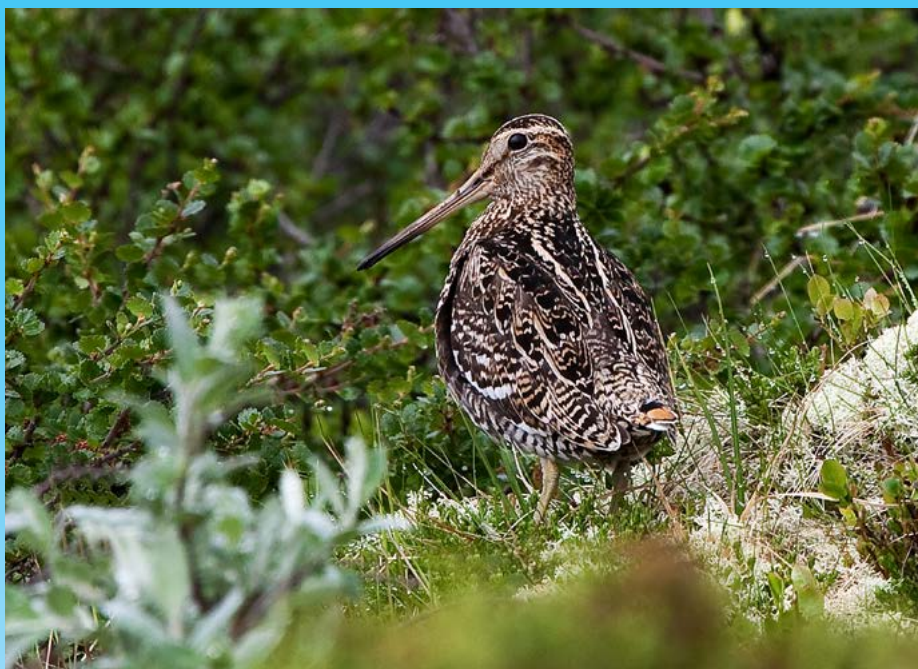
Det ble registrert 12 ind. i Sør-Trøndelag i 2011, derav 10 1K-fugler på høsttrekk i august. 2 ind. ble registrert på hekkeplass i Røros i begynnelsen av juni. Fjellmyrløper fjernes som beskrivelsesart fra 2012.

Funn utenfor hekkeområdene: Opptil 4 1K Grandefjæra, Ø. 6-27.8* (*ARB, HER, TRI mfl.). Opptil 2 1K Gaulosen, Mh. 7.-10.8* (*RFR, EBA, GBA, ESP mfl.). 1 1K Grønningsbukta, Ri. 7.8* (*ARB, ABR). Opptil 2 1K Brekstadfjæra og Hovsfjæra, Ø. 18.-22.8* (*HER, JHA, JSØ, OKA mfl.). 1 1K Innstrandfjæra, Ø. 27.8 (AWI).

Brushane *Philomachus pugnax*

Det ble registrert brushaner ved fem lokaliteter i hekketida og en sterk forekomst av arten på høsttrekket i 2011.

Funn fra hekkeområdene: Opptil 4 M og 2 F Slettestjøna, Re. 29.4-6.6 (PWB, ESÆ, MMA mfl.). Opptil 7 M og 1 F Molinga, Rø. 20.-28.5 (ESÆ, TRE, MHU mfl.). 1 M Mustjøna, Ty. 28.5 (TRE, MHU). Opptil 3 M Vesle Orkelsjø, Op. 11.-16.6 (CKA, HAO, KSÆ, KAH, PWB). Opptil 6 M Stororkelsjøen, Op. 18.-19.6 (TKO, RES, TÅB). **Store antall:** 172 ind. Gaulosen, Mh. 5.8 (ESÆ). Opptil 750 ind. Grandefjæra, Ø. 7.8-4.9 (SME, GDY, HER, TRI mfl.). 100 ind. Brekstadfjæra, Ø. 11.8 (ORY, EBJ, JBJ, ABR). 105 ind. Kråka, Innstrandfjæra, Ø. 17.8 (HER). 150 ind. Moen, A. 27.8 (AWI). Opptil 196 ind. Ranheimsfjæra og Grilstadfjæra, Tr. 31.8-9.9

Dobbeltbekkasin på spillplass i Oppdal. Arten registreres i all hovedsak under spillet, som foregår i lyse sommernetter. Foto: Trond Hervik.

(TRE, OHE, PWB mfl.). 323 ind. Rotvoll gård, Tr. 6.-8.9 (EVI). Opptil 230 ind. Eidsvatnet, B. 6.-10.9 (GBA, HER).

Kvartbekkasin *Lymnocyptes minimus*

Det ble registrert 20 ind. i 2011, hvorav 2 vårfunn må sies å være uvanlig. Månedfordeling: April (1), mai (1), september (3), oktober (9), november (3) og desember (3). Vinterfunn presenteres ikke med funndetaljer, da overvintrende individer er sårbare for forstyrrelser i kuldeperioder, og LRSK oppfordrer observatører til å unngå å støkke opp kjente individer unødige. Antall ind. foregående år: 2010 (14), 2009 (25), 2008 (15), 2007 (17) og 2006 (11).

Alle funn: 1 ind. Sundet, Rø. 20.4 (GAS). 1 ind. Eidsvatnet, B. 3.-4.5 (JSØ, GDY). 1 ind. Storlivatnet, Ri. 18.9 (ABR). 1 ind. Merkefeltet, Nes, B. 26.9 (EBA). 1 ind. Øyamelen, Gaulosen, Mh. 29.9 (PWB). Opptil 2 ind. Grilstadfjæra, Tr. 2.-17.10 (EBA, PWB). 1 ind. Sula, F. 3.-8.10 (MMA, TKR, KLA, KHE mfl.). Opptil 2 ind. Valsneset, B. 3.-8.10 (HER, TRI). 1 ind. Sætervika, Os. 4.10 (MVE). 1 ind. Merkefeltet, Nes, B. 9.10 (AWI). 1 ind. Flatnesfjæra, Ø. 29.10 (TRI, JSØ). 1 ind. Småbåthavna, Grandefjæra, Ø. 29.10 (TRI, JSØ). 1 ind. Eidsvatnet, B. 3.-27.11 (JSØ). 1 ind. Stemmafjellet, Linesøya, Å. 12.11 (TAK). 1 ind. Mule, Gaulosen, Tr. 22.11 (ESÆ).

Enkeltebekkasin *Gallinago gallinago*

I 2011 ble det registrert 19 ind. i desember, men ingen i januar og februar. De kalde vintrene 2009/10 og 2010/11 har ikke gitt funn i januar og februar, noe som nok sier en god del om muligheten til å overleve slike vintre for bekkasiner. 12 av 19 ind. i desember 2011 er registrert i Ørland. I Agdenes, Bjugn, Rissa og Frøya ble det registrert 1 ind. i hver kommune i desember. 3 ind. fra Trondheimsregionen i desember presenteres ikke detaljert, da arten er sårbar mot forstyrrelser vinterstid.

Utvalgte vinterfunn: Opptil 2 ind. Tindvedkrattet, Grande, Ø. 2.-11.12 (HER, TRI). 2 ind. Rusaset, Ø. 8.12 (GBA). 3 ind. Kråka, Innstrandfjæra, Ø. 8.12 (GBA). 1 ind. Amfiet, Grandefjæra,

Ø. 8.12 (GBA, HER). 1 ind. Gjertsgårdsmyrbekken, Ø. 10.12 (MMY, MVA, THA). 1 ind. Titran, F. 11.12 (KTH, ARB). 1 ind. Merkefeltet, Nes, B. 11.12 (HER). 3 ind. Krok-kanalen, Beian, Ø. 17.12-18.12 (HER, EBA, TRI, MRI). 1 ind. Litlvatnet, A. 21.12 (GBA). 1 ind. Grønningsbukta, Ri. 28.12 (JBJ, EBJ, ABR, NGR).

Dobbeltbekkasin *Gallinago media*

Det er rapportert 51 ind. i 2011, samtlige fra hekketid og med følgende kommunefordeling: Oppdal (34), Meldal (7), Selbu (5), Røros (4) og Holtålen. De 34 ind. i Oppdal er registrert på 6 ulike lokaliteter, med 20 spillende hanner som høyeste antall på én lokalitet. I de øvrige kommunene er det registrert fugler kun ved én lokalitet pr. kommune. Det er sjelden det blir rapportert hekkefunn av dobbeltbekkasin, men i 2011 er det rapportert om en pullus fra en lokalitet i Oppdal kommune. De aller fleste observasjoner av arten i hekketiden skjer i forbindelse med aktivitet på leik.

Rugde *Scolopax rusticola*

Vinterfunn: 1 ind. Øveråsen, Ri. 15.12 (ABR). 1 ind. Brødreskift, Ri. 17.12 (ABR, EBR).

Svarthalespove *Limosa limosa*

Det ble registrert hele 44 ind. i 2011, noe som må sies å være et meget godt år for arten i Sør-Trøndelag. 34 ind. ble registrert på vårtrekk (20.4-28.5), mens 10 ind. ble registrert om høsten (31.7-29.12). Funn i desember er svært sjeldent i Norge. Kun 5 ind. er angitt å tilhøre underarten *islandica*, men de aller fleste funn hos oss er sannsynligvis av denne underarten.

Alle funn: Opptil 12 ind. (min. 1 ua. *islandica*) Gaulosen, Mh. og Tr. 20.4-6.5 (EKR, TKR, KWO mfl.). 1 ind. Grønningsbukta, Ri. 20.-23.4 (ABR, TGE, NGR, SRO). Opptil 10 ind. Innstrandfjæra, Ø. 24.-27.4 (GDY, SRI, HER mfl.). 1 ad. Amfiet, Grandefjæra, Ø. 24.4 (TRI). 1 ind. (ua. *islandica*) Leangenbukta, Tr. 28.-29.4 (OGI, KTL, EBA mfl.). Opptil 5 ind. Brekstadfjæra og Hovsfjæra, Ø. 28.4-1.5 (GBA, HER, JEL, ØSO, ØJS). 1 ind. Gjølmesfjæra, Or. 7.-8.5

(MMA, RES). 3 ad. (ua. *islandica*) Gaulosen, Mh. 27.-28.5 (EBA, ESÆ). 1 ind. Buvika, Sk. 31.7 (KWO). 1 1K Kvello, Storøya, Se. 16.8 (JSA). 3 1K Gaulosen, Mh. 2.9 (FSC). 1 1K Kråka, Innstrandfjæra, Ø. 26.9 (HER). Opptil 4 ind. Kløholmen, Grandefjæra, Ø. 1.10-29.12 (GDY, JSØ, HÅS, OHE mfl.). Ett av disse ind. forsøkte overvintring og ble sett senest på lok. 29.12 (GBA, EBA).

Lappspove *Limosa lapponica*

7 ind. ble sett vinterstid i 2011, alle i Ørland kommune.

Vinterfunn: Opptil 5 ind. Kløholmen, Grandefjæra, Ø. 2.11-29.12 (HER, OHE, PWB, EBA mfl.). 1 ind. Brekstadfjæra, Ø. 3.11-18.12 (ABR, PWB, OHE, JBJ, JSØ, EBJ mfl.). 1 ind. Uthaug havn og Kråka, Innstrandfjæra, Ø. 8.12 (ESÆ, MMY, TRE).

Småspove *Numenius phaeopus*

Tidlig vårtrekk: 2 ind. Sundet, Rø. 20.4 (GAS). Opptil 2 ind. Ånegga sør, Re. 21.-25.4 (NVA, RWA). 1 ind. Krokholmen, Glåmos, Rø. 22.-26.4 (EKR, TKR, THE). 1 ind. Vektarhaugen, Ty. 24.4 (ESÆ). **Stort antall:** 20 ind. Bårdli, Å. 1.6 (GDY, SME).

Storspove *Numenius arquata*

Anslagsvis 110 ind. ble registrert vinterstid i 2011, med 57 ind. på nyåret (januar - medio mars) og 53 ind. i desember. Som vanlig er det Ørland kommune som huser de fleste storspover vinterstid, i 2011 ble 89 av 110 ind. registrert der. Den største enkeltforekomsten var hele 44 ind. ved Amfiet i Grandefjæra 26.12. Antall ind. registrert vinterstid i fylket foregående år: 2010 (77), 2009 (128), 2008 (50), 2007 (42) og 2006 (102).

Vinterfunn: Opptil 4 ind. Uthaug til Innstrandfjæra, Ø. 3.1-12.2 (HER, GBA, GDY, JSØ mfl.). Opptil 34 ind. Grandefjæra, Ø. 10.1-13.3 (HER, GBA, ABR, JBJ mfl.). 2 ind. Melstein, B. 12.1 (HER, GBA). 2 ind. Kråkvågsvaet, Ø. 21.1 (HER, MVE). 8 ind. Gåsøya, F. 21.2 (FRL). Opptil 2 ind. Vålsneset, B. 26.2-13.3 (GDY, SME). 3 ind. Nes, B. 27.2 (ØSO, SSO, ØJS). 2 ind. Halten, F. 14.3 (GBA, HER). Opptil 44 ind. Grandefjæra, Ø. 3.-29.12 (HER, GBA, MMY, TRE, ESÆ mfl.). Opptil 5 ind. Innstrandfjæra til Uthaug, Ø. 3.-29.12 (EBA, FSC, HER, AWI mfl.). 1 ind. Sistranda, F. 11.12 (ARB). 1 ind. Linessøya, Å. 16.-29.12 (NKG, JHE). 2 ind. Grønningbukta, Ri. 26.12 (NGR). **Stort antall vår:** 134 ind. Neadeltaet, Se. 13.4 (JSA).

Sotsnipe *Tringa erythropus*

Det ble registrert 1 ind. på vårtrekk og 33 ind. på høsttrekk i 2011. De to funnene i juni er uvanlige i fylket, og spesielt uvanlige for de to involverte kommunene. Det er rimelig å anta at dette var fugler som var på vei sørover. Vårfunnet er det første i fylket siden 2008.

Alle funn: 1 ind. Gaulosen, Mh. 8.5 (POS, KOR). 9 ind. Slettestjøna, Re. 10.6 (PWB, OHE). 1 ind. Ryggen, Åmotsdalen, Op. 14.6 (OHE). Opptil 3 ind. (min 2 1K) Grandefjæra, Ø. 23.7-15.8 (TFJ, HAO, SME, GDY mfl.). 1 ind. ptSV Fremstad, Litvatnet, A. 23.7 (MMY, ESÆ). 1 ind. ptS Garten, Ø. 23.7 (MMY, ESÆ). 1 ad. Grønningbukta, Ri. 24.7 (NKG, ABR). 2 ind. Lyngøya, Tarva, B. 24.7 (HER). Opptil 2 ad. og 2 1K Gaulosen, Mh. 24.7-2.9 (TON, TFJ, EBA mfl.). 1 ind. Brekstadfjæra, Ø. 28.7 (JSØ, GDY). 1 1K Grønningbukta, Ri. 31.7 (AWI). 1 1K Gjølmesfjæra, Or. 31.7-10.8 (MMA, ONO, HMO, RES). 1 1K Grilstadfjæra, Tr. 5.-11.8

Svarthalespove av underarten *islandica* fra Øysand på Gaulosen, Melhus 27. mai 2011. Underarten kjennetegnes blant annet ved et kortere nebb og en mørkere rødbrun fargetone som strekker seg lenger ned på flankene enn hos den sørlige underarten *limosa*.

Foto: Erik Bangjord.

(EBA, THE). 1 ind. Stavsengan, Tr. 7.8 (MMY, ETH, RBE, JEL). 1 ind. Buvika, Sk. 17.8 (MMA). 1 ind. ptS Kammen, Leinstrand, Tr. 22.8 (KAS). 1 1K Utstrandfjæra, Ø. 24.8-8.9 (AVA, HAO, KSÆ). 2 1K Hovsfjæra, Ø. 27.8 (AWI). 1 ind. Grilstadfjæra, Tr. 1.9 (OHE).

Rødstilk *Tringa totanus*

Det ble registrert anslagsvis 50 ind. vinterstid i 2011. I januar-mars ble det registrert 27 ind. i Ørland (24) og Bjugn (3). I desember ble det registrert 23 ind. i Ørland (22) og Agdenes (1). **Alle vinterfunn:** Opptil 13 ind. Beian og Grandefjæra, Ø. 1.1-27.3 (HER, EYT, TRI, GBA mfl.). Opptil 5 ind. Innstrandfjæra til Uthaug, Ø. 1.1-30.3 (TRI, HER, SME, GBA mfl.). Opptil 5 ind. Kråkvåg, Ø. 15.1-27.3 (NSN, JSØ, MVE, HER mfl.). 3 ind. Bjugnholmen, B. 25.2 (ESK). 1 ind. Hovsfjæra, Ø. 10.3 (HER). Opptil 12 ind. Innstrandfjæra og Uthaug, Ø. 1.-29.12 (HER, FSC, GBA). 1 ind. Hovsfjæra, Ø. 2.-20.12 (HER). Opptil 9 ind. Grandefjæra, Ø. 3.-29.12 (HER, AWI, GBA mfl.). 1 ind. Litvatnet, A. 16.12 (TRI). **Store antall:** 113 ind. Gaulosen, Mh. 24.7 (TON).

Grønnstilk *Tringa glareola*

Stort antall: 17 ind. Grønningbukta, Ri. 24.7 (JBJ, EBJ, ABR).

Strandsnipe *Actitis hypoleucos*

Tidlig vårtrekk: 1 ind. Byakjela, Or. 24.4 (HMH). 1 ind. Hansbakkfjæra, Tr. 26.4 (EKR, TKR). 1 ind. Hommelvik, Ma. 27.4 (TRE). **Store antall:** 22 ind. Gjølmesfjæra, Or. 1.8 (MMA). 27 ind. Gaulosen, Mh. 3.8 (LNO).

Steinvender *Arenaria interpres*

Stort antall: 140 ind. Kya, F. 2.9 (GBA, JOG).

Svømmesnipe *Phalaropus lobatus*

Ved 13 potensielle hekkelokaliteter er det registrert til sammen 68 svømmesniper fordelt på Oppdal (9/53), Røros (3/8) og Rennebu (1/7). Til sammenligning ble 93 svømmesniper registrert på 18 potensielle hekkelokaliteter i 2010. På vårtrekk er kun 2 ind. registrert, med ett ind. hver i Røros og Selbu. På høsttrekk ble 7 ind. rapportert fra tre kystlokaliteter. **Vårtrekk:** 1 F Åbbærtjøna, Brekken, Rø. 20.5 (ESÆ). 1 ind. Låen, Se. 10.6 (TMØ).

En juvenil svømmesnipe, foreviget i dammen på Øysand ved Gaulosen, Melhus 19. august 2011. Arten ses kun sporadisk i lavlandet under trekket. Foto: Jon Helle.

Fjelljoen hadde den beste hekkesesongen i den trønderske fjellheimen på mange år takket være en god forekomst av smågnagere. Denne fuglen er fotografert på Oppdal 13. juli 2011. Foto: Morten Vang/ www.fuglefoto.net.

Høsttrekk: 1 ind. Gaulosen, Mh. 29.6 (ESÆ). 2 ind. Grønningsbukta, Ri. 2.-3.8 (ABR, NKG, JBJ, EBJ, NGR). 3 1K Gaulosen, Mh. 18.-19.8 (JHE, ESP, PWB mfl.). 1 1K Kløholmen, Grandefjæra, Ø. 18.8 (HER).

Polarsvømmesnipe *Phalaropus fulicarius* <1,29> Mange sør-trønderske ornitologer fikk med seg influksen av polarsvømmesnipe i Ørland kommune i desember 2011. Min. 10 ind. ble sett ved Uthaug gjennom mesteparten av desember. Det er den største ansamlingen som noen gang er registrert i Norge utenfor Svalbard og arktiske farvann. To fugler hadde komplett adult vinterdrakt uten innslag av juvenile fjær og bør derfor være adulte fugler.

Alle funn: Opptil 2 ad. og 8 1K Uthaug til Innstrandfjæra, Ø. 3.-29.12* (EBA, MRI, TRI, HER, SME, GDY mfl.).

Polarjo *Stercorarius pomarinus*

Det ble registrert 3 individer (alle 1K-fugler) i månedsskiftet oktober/november. Forekomsten varierer mye fra år til år, avhengig av værforhold og observatørdekning på kysten i trekkperiodene. Antall ind. foregående år: 2010 (2), 2009 (5), 2008 (4), 2007 (85) og 2006 (1).

Alle funn: 1 1K Grandefjæra og Garten, Ø. 27.10-5.11 (HER, TRI, JSØ, SPE, MMY, TRE mfl.). 1 1K Brekstadfjæra, Ø. 29.10* (OHE, TGI, MVA). 1 1K ptS Hoøya, Ø. 29.10 (OHE, TGI).

Fjelljo *Stercorarius longicaudus*

Det gode smågnageråret ga seg utslag i den beste hekkesesongen for fjelljo på mange år i den trønderske fjellheimen. Til sammen er 60 ad. og 2 pull. rapportert fra hekkeområdene. 15 hekkefunn ble konstatert i form av reirfunn eller varslende adulte fugler. Kommuneoversikt (antall individer/hekkefunn): Oppdal (22/5), Tydal (14 + 2 pull./3), Holtålen (12/6), Selbu (5/1), Midtre Gauldal (4) og Rennebu (3). 6 ind. ble sett på vårtrekk i slutten av mai, og 2 ind. ble registrert på høsten.

Vårtrekk: 4 ind. Selbusjøen utenfor Bergsneset, Se. 9.5 (JSA). 2 ind. ptN Gomo, Ri. 21.5 (OGI). **Høsttrekk:** 1 ind. ptS Gjæsingen, F. 17.8 (DOB). 1 1K Lyngøya, F. 2.9 (GBA, JOG).

Storjo *Stercorarius skua*

Det ble registrert 22 individer i fylket i perioden 19.6-28.10, med følgende kommunefordeling: Frøya (16), Bjugn (3), Osen (1), Trondheim/Malvik (1) og Ørland (1). De fleste observasjoner er gjort i månedsskiftet september-oktober, med 15 ind. i perioden 23.9-7.10. Et funn fra Trondheim og Malvik er oppsiktsvekkende og utgjør det første kjente funnet av arten i begge kommuner. Antall ind. foregående år: 2010 (4), 2009 (12), 2008 (6), 2007 (3) og 2006 (11). **Nevneverdig funn:** 1 ind. Midtsandan, Ma. til Lade, Tr. 26.-28.10 (PSH, EBA, PWB).

Svarthavsmåke *Larus melanocephalus* NSKF <0,4>

I 2011 fikk vi Sør-Trøndelags fjerde funn av svarthavsmåke, og det første funnet av en voksen fugl. Fuglen ble oppdaget på Nidarø i Trondheim, men ble senere sett i hettemåkekolonien på Munkholmen. Der ble den faktisk registrert varslende når folk nærmet seg. De tre første funnene i fylket er av en 3K Gaulosen, Mh. 27.4.1993, en 1K Ranheimsfjæra, Grilstadfjæra og Teslia, Tr. 30.8-13.10.2009 og en 1K Brekstadfjæra, Ø. 20.-21.9.2009.

Alle funn: 1 ad. Nidarø og Munkholmen, Tr. 24.4-7.5* (*JEH, JET, PWB, ESP, GBA, SBA).

Dvergmåke *Hydrocoloeus minutus*

Anslagsvis 11 ind. er rapportert, fordelt på fire ulike lokaliteter. I Bjugnfjorden ble unge dvergmåker observert regelmessig fra ultimo september til primo desember, og det kan godt hende flere enn fem ind. var involvert. Dvergmåke fjernes som beskrivelsesart fra og med 2012. Antall ind. foregående år: 2010 (4), 2009 (12), 2008 (2), 2007 (6) og 2006 (0).

Alle funn: 4 ad. Langensjøen, Rø. 20.5 (TTH). 1 ad. Orkanger havn, Or. 11.8 (MMA). 1 1K Gaulosen, Mh. 11.9 (ESÆ, EVI, TKR). 1 ad. og 4 1K Bjugnfjorden fra Uthaug til Botngård, Ø. og B. 27.9-5.12* (HER, TRI, EBA, GBA mfl.).

Hettemåke *Larus ridibundus*

Hettemåke var Årets Fugl i 2011, og NOF oppfordret sine medlemmer til å kartlegge arten i hekketida slik at man fikk en oppdatert nasjonal oversikt over bestanden. Resultatene av

Svartehavsmåke hadde tilhold i hettemåkekolonien på Munkholmen 7. mai og varslet når folk nærmet seg.

Foto: Georg Bangjord.

Høyre: En adult svartehavsmåke ble sett ved Nidarø, Trondheim i april, her fotografert 27. april 2011. Viktige kjennetegn for å skille arten fra hettemåke er lyse vingespisser, en svart hette som strekker seg lenger ned i nakken, og et kraftigere nebb.

Foto: Per Willy Bøe.

Innfelt: På senhøsten hadde minst fem dvergmåker tilhold i Bjugn fjorden. Denne ble fotografert ved Uthaug, Ørland 24. oktober 2011. Når man ser arten sammen med andre måker, er den lille størrelsen fremtredende. Foto: Georg Bangjord.

En 2K ringnebbmåke dukket opp i Brekstadfjæra, Ørland 29. januar 2011. Lysere grå stordekkere og et kraftigere nebb er blant kjennetegnene som skiller arten fra unge fiskemåker. Funnet er kun det andre i fylket. Bildet er tatt 2. februar. Foto: Erik Bangjord.

kartleggingen ble publisert i Vår Fuglefauna 4-2012 (Breistøl & Helberg 2012). For Sør-Trøndelag ble det konkludert med en hekkebestand på 396-431 par i 2011, mens den nasjonale bestanden var på 6749-7996 par. Arten er i sterk tilbakegang over hele landet, så også i Sør-Trøndelag. På Storøra, Gaulosen i Mh. var det ingen hettmåker som gikk til hekking i 2011, grunnet rev og grevling i kolonien (GBA pers. medd.).

Ved 19 lokaliteter ble hettmåke konstatert hekkende eller vurdert som sannsynlig hekkende i 2011. Basert på informasjon fra observatørene har Breistøl & Helberg (2012) sammen med MMY i LRSK estimert antall hekkende par ved disse lokalitetene slik: 1 par Været, B. 31.5 (HER). 10 par Raudskjæret, Nes, B. sommeren 2011 (GLA, ATA). 1 par Kløholmen, Grandefjæra, Ø. 18.5-17.7 (HER). 18-24 par Kjeungan, Ø. 14.5-24.6 (HER). 13-15 par Gammelosen, Or. 8.-23.5 (MMA). 3 par Reksåsvatnet, Hølonde, Mh. 24.4-12.6 (OAF, TBJ, OHO mfl.). 1 par Valøya, Tr. 2.4-31.5 (OHE). 200-220 par Munkholmen, Tr. 30.4-1.6 (GBA, SNB, AWI, SBA mfl.). 1 par Grautøya, Jonsvatnet, Tr. 26.6 (GBA). 50 par Flatholmskjæret, Muruvika, Ma. 26.5-2.7 (PSH, GBA). 20-25 par Kvernbekkøya, MG. 3.-14.7 (OAF). 5 par Slettestjøna, Re. 1.5-21.7 (RHI, NKG, ESÆ mfl.). 10 par Lauvåstjønnan, Re. 9.5-3.7 (ESÆ, NVA, MRE). 1-2 par Molinga, Rø. 7.5-20.6 (THE, ESÆ, TRE, MHU mfl.). 1 par Røstbergstjøna, Rø. 21.6 (GBA). 10-11 par Vesle Orkelsjø, Op. 11.4-16.6 (IRØ mfl.). 15 par Hallsetstjøna, Op. 25.4-26.5 (PWB, IEB, ETI, JKS). 1 par Stororkelsjøen, Op. 1.6-17.8 (TRE, MHU, RES, TÅB). 35 par Håmmåren, Gjevilvassdalen, Op. 5.6 (PWB). LRSK presiserer at arten kan vise stor variasjon i sin forekomst fra år til år, og at en

presentasjon av ett års hekkebestand ikke gir et helhetlig inntrykk av bestandssituasjonen i fylket.

Vinterstid er arten mest tallrik i Trondheim og Malvik kommuner, og de samme individene streifer mellom disse to kommunene om vinteren. Toppnoteringene i de to kommunene var 38 ind. Ranheimsfjæra, Tr. 31.1 (EBA) og 40 ind. Stjørdalsfjorden utenfor Midtsandan, Ma. 28.2 (PSH). På vestkysten er 16 ind. Hovsfjæra, Ø. 6.12 (HER) den høyeste noteringen vinterstid. 27 ind. Gjølmesfjæra, Or. 28.12 (MMA) var et uvanlig høyt vinterantall for denne lokaliteten. **Stort antall vartrekk:** 875 ind. Midtsandan, Ma. 8.4 (PSH).

Ringnebbmåke *Larus delawarensis* NSKF <0,2> Sør-Trøndelag fikk sitt andre funn av arten i 2011. Det første funnet var av en adult fugl som ble registrert i Klæbu og Trondheim i perioden 1994-1998. Denne fuglen dukket opp i Klæbu Dyrepark, ved det daværende NOF-kontoret, i 1994. Den ble registrert på denne lokaliteten somrene 1994, 1995, 1996 og 1997. I mai 1998 ble den samme fuglen registrert i Trondheim sentrum.

Alle funn: 1 2K Brekstadfjæra, Ø. 29.1-5.2* (*HER, JSØ, GDY, TRI, MRI mfl.).

Fiskemåke *Larus canus*

Store antall: Opptil 1700 ind. Hommelvik, Ma. 7.-8.4 (PSH, PIV, AES). 1475 ind. Midtsandan, Ma. 8.4 (PSH). 1600 ind. Kråka, Innstrandfjæra, Ø. 10.4 (HER). Opptil 1500 ind. Gaulosen, Mh. 12.-20.4 (MMA, DOB, EBA, GBA). Opptil 1300 ind. Neadeltaet, Se. 14.-24.4 (JSA, AWI, GBA mfl.).

Sildemåke *Larus fuscus*

Tidlig vårfunn: 1 ad. Hylla, Kråkvåg, Ø. 26.3 (TKV). **Innlandsfunn:** 1 ad. ptN Haltdalen, Ho.

16.4 (DOB). 1 ind. Vikvarvet, Se. 9.5 (TMØ). 1 ind. Rønningen, Driva, Op. 1.6 (TRE, MHU). 1 ad. Esnadammen, Essandsjøen, Ty. 27.-28.7 (ESP). **Sent høstfunn:** 1 ad. (ua. *intermedius*) NOF-kontoret, Hospitalsløkkan, Tr. 23.11 (MMY, PSR). **Store antall trekkidene:** 158 ind. Hovsfjæra, Ø. 28.5 (HER). 260 ind. Leira, Botn, Ri. 23.7 (MMY, ESÆ).

Gråmåke *Larus argentatus*

Hekkefunn innland: 1 par med 1 nettopp flygedyktig 1K Bellingan, Femunden, Rø. 2.-3.8 (GBA, SBA).

Grønlandsmåke *Larus glaucooides*

Anslagsvis fem ind. er rapportert i 2011. Alle funn av adulte fugler i Trondheimsfjorden dreier seg trolig om en gjenganger som har overvintret i fjorden hvert år siden 2005. Disse er derfor telt som ett ind., men de er listet separat under. Antall ind. foregående år: 2010 (3), 2009 (9), 2008 (5), 2007 (16), og 2006 (9).

Alle funn: 1 4K Uthaugsfjæra, Uthaug, Ø. 19.1-2.2 (HER, TRI, MVE mfl.). 1 2K Midtsandan til Muruvika, Ma. 1.-20.4 (PSH, PIV, TRE mfl.). 1 ad. Hommelvik, Ma. 7.4 (PIV, TRE). 1 2K Kråka, Innstrandfjæra, Ø. 10.4 (HER). 1 ad. Vølløya, Tr. og Gaulosen, Mh. 11.-13.4 (ESÆ, RES mfl.). 1 ad. Lade, Tr. 20.11-3.12 (DOB, JHE mfl.). 1 1K Vestrått, Innstrandfjæra og Uthaug, Ø. 22.11-28.12 (AER, GBA, HER mfl.). 1 ad. Hommelvik, Ma. 4.12 (DOB).

Polarmåke *Larus hyperboreus*

Årest forekomst av polarmåker anslås til seks ind., hvorav fem på ettervinteren og ett i oktober. Gode bilder viser at 2K-fuglen i Grønningbukta i slutten av februar trolig er den samme som ble sett i Ørland i begynnelsen av måneden. Disse observasjonene er derfor telt som ett ind. Fuglen

En svartterne rastet ved Stororkelsjøen, Oppdal, noen dager i midten av juni.
Fuglen ble funnet og fotografert 14. juni 2011 og utgjør det første funnet i kommunen.
Foto: Terje Kolaas.

fra Malvik 14. mars er også tilsvarende lys og kan godt være samme ind., men bildene av denne viser ikke nok detaljer til å fastslå dette med rimelig sikkerhet. Antall ind. foregående år: 2010 (2), 2009 (13), 2008 (10), 2007 (5) og 2006 (14).
Alle funn: 1 2K Uthaug og Beian, Ø. 11.-20.2 (HER, TRI, MMY, AWI, PWB mfl.). 1 2K Prestbukta og Grønningsbukta, Ri. 27.-28.2 (JRØ, ABR, EBR, JBJ, EBJ mfl.). 1 2K Kvitsand-skjæra, Flatnesbukta, Ma. 14.3 (NKG). 1 ad. Halten, F. 14.3 (GBA, HER). 1 2K Halten, F. 14.3 (GBA, HER). 1 ad. og 1 2K Sula, F. 7.-8.10 (TKR, EBA, JHE mfl.).

Svarthak *Larus marinus*

Innlandsfunn: 1 ind. Aursunden ved utløpet, Rø. 22.4 (EKR, TKR).

Krykkje *Rissa tridactyla*

Hekkefunn: Opptil 183 ad. og 92 okkuperte reir, Husøya, Halten, F. 14.3-13.8 (HER, GBA mfl.).
Stort antall: 10000 ind. Sula, F. 7.10 (TKR, EKR, TON mfl.).

Rødnebbterne *Sterna paradisaea*

De aller fleste 2K-fugler trekker ikke nordover om våren. Svært få 2K-fugler registreres derfor hos oss.

Funn av 2K-fugler: 1 2K Bordholman, Gårdsøya - Bordholman, F. 17.6 (HER). **Funn av 2K-fugler fra 2010:** 1 2K Heia, Titran, F. 29.5 (PSR, MMY). 1 2K Kjeungan, Ø. 10.6 (HER). 1 2K Veslorkelsjøen, Op. 26.7 (KWO).

Svarterterne *Chlidonias niger* <1,9>

Tre svartterner ble sett i Sør-Trøndelag i 2011! To adulte fugler dukket opp på forlenget vårtrekk i juni, mens den siste var en ungfugl på høsten. Et ind. rastet tre dager i juni ved Stororkelsjøen, som ligger på 1058 moh. på høyfjellet i Oppdal, en særdeles uventet lokalitet for en art som foretrekker eutrofe sjøer i lavlandet som hekkeplass. Fuglen på Stororkelsjøen viste grålige kinn og strupe i kontrast til en svart hette, noe som antyder at den kan være en hunn.

Alle funn: 1 ad. Botngårdsfjæra, B. 10.6* (SME, GDY, KAG, JSØ mfl.). 1 ad. Stororkelsjøen, Op. 14.-16.6* (*TKO, ESÆ, PWB, THA). 1 1K Uthaug, Ø. 27.9-1.10* (*HER, TRI mfl.).

Hvitvingesvarterterne *Chlidonias leucopterus* NSKF <0,5>

Den femte hvitvingesvarterteren i fylket ble sett to dager i juli på Stadsbygda i Rissa. Våre fire første funn var en 3K+ Bråleiret, Gaulosen, Tr. 20.-21.9.1986, en 3K Bjugnholmen, B. 27.-28.1996, en 3K+ Gaulosen, Mh. 3.-6.6.1997 og en 3K+ Slettestjønna, Re. 24.-25.5.2003.

Alle funn: 1 2K+ Grønningsbukta og Prestbukta, Ri. 29.-30.7* (*NKG, GBA, ABR mfl.).

Lomvi *Uria aalge*

Anslagsvis 74 lomvi ble registrert i 2011, fordelt på Ørland (16), Bjugn (15), Frøya (10), Åfjord (10), Malvik (7), Melhus/Trondheim (6), Rissa (3), Trondheim (3), Hitra (1), Osen (1), Orkdal (1) og Roan (1).

Polarlomvi *Uria lomvia* <0,10>

Ett år etter forrige funn på Uthaug ble arten nok en gang registrert i Ørland kommune. Av våre ti funn er seks fra Ørland og fire fra Bjugn, og faktisk er hele syv av dem gjort i Bjugnfjorden. Arten er kun påtruffet vinterstid, med 2.12 og 3.3 som ekstremumsdatoer. Tidligere funn i fylket er fra Uthaug, Ø. 14.12.1985, Uthaug, Ø. 17.2.1996, Ervika, B. 6.12.1997, Innstrandfjæra, Ø. 13. og 24.1.2000, Uthaug, Ø. 28.-29.1 og 3.3.2001, Tarva, B. 20.1.2002, Valsneset, B. 13.2.2003, Ervika, B. 4.1.2004 og Uthaug, Ø. 2.12.2010.

Alle funn: 1 ind. Kløholmen, Grandefjæra, Ø. 8.12 (GBA, HER).

Alke *Alca torda*

Stort antall: Opptil 460 ind. Midtsandan, Ma. 13.1-2.3 (PSH).

Teist *Cepphus grylle*

Store antall: Opptil 375 ind. Halten, F. 22.4-14.8 (NKG, ØGK, HER, GBA mfl.). 370 ind. Kunnasundet, F. 6.5 (GBA). 116 ind. Persholmen, Os. 12.5 (GBA). 120 ind. Gjæsingen, F. 18.8 (DOB).

Alkekonge *Alle alle*

Store antall: 250 ind. Anstein, Melstein, B. 12.1 (HER, GBA). 101 ind. Kløholmen, Grandefjæra, Ø. 2.11 (HER). 150 ind. ptS Linesøya, Å. 12.11 (NKG). **Ferskvannsfunn:** 1 ind. Eidsvatnet, B. 12.11 (HER).

Lunde *Fratrercula arctica*

Kun observasjoner fra fylkets eneste hekkekoloni presenteres. Fra andre lokaliteter er kun 22 ind. rapportert gjennom året fra Frøya (11), Ørland (7), Åfjord (2), Hitra og Agdenes.

Hekkekoloni: Opptil 102 ind. Halten, F. 14.3-13.8 (HER, GBA mfl.).

En hvitvingesvarterterne ble oppdaget i Grønningsbukta, Rissa 29. juli 2011. Fuglen flyttet seg så til Prestbukta, hvor dette bildet er tatt dagen etter. Foto: Erik Bangjord.

NOF Sør-Trøndelags hubroprosjekt har kartlagt hubro i fylket hvert år siden 2008. Dessverre er resultatene nedslående, og bestanden er i dag betydelig lavere enn for noen tiår siden. Det er i kystkommunene våre man har størst sjanse til å høre den trolske lyden av en ropende hubro i dag. Foto: Morten Venås.

Ringdue *Columba palumbus*

Det er rapportert 87 ringduer i januar, 46 i februar og 150 i desember. Tilsvarende tall for 2010 er hhv. 121, 64 og 18. Kommunefordeling (antall individer) for vinterfunn: Trondheim (207), Malvik (34), Bjugn (15), Agdenes (13), Ørland (12), Meldal og Selbu. I kalde og snørike vintre velger nok langt færre ringduer å tilbringe vinteren i Sør-Trøndelag. Vinteren 2010/11 var som den foregående vinteren streng, og både i desember 2010 samt januar og februar 2011 ble det registrert en ganske svak vinterforekomst av ringdue i fylket. En relativt mild desember 2011 medførte at det ble registrert langt flere ringduer enn i samme måned året før.

Nevneverdige funn: 1 ind. Nordvika, Løkken, Md. 30.1 (JOL). 1 ind. Kvellohaugen, Se. 3.2 (JSA). Opp til 48 ind. Leangenbukta, Tr. 1.-19.12 (PWB, HLI, THE mfl.). Ringdue er sjelden i Meldal og Selbu vinterstid.

Tyrkerdue *Streptopelia decaocto*

Det ble et godt år for tyrkerdue i Sør-Trøndelag! Hele 35 individer ble registrert. Antall ind. foregående år: 2010 (22), 2009 (27), 2008 (23), 2007 (29) og 2006 (20).

Alle funn: 3 ind. Sommervold, Fannrem, Or. 29.1-13.3 (RGA, HMH). 3 ind. Ervika, F. 30.1 (OSF). 1 ind. Angelltrøa, Tr. 30.1 (AAS). 1 ind. Patrusli, Stugusjøen, Ty. 15.4 (AOA). 1 ind. Åsenhus, MG. 25.4 (ASU). 1 ind. Uthaug, Ø. 10.5-3.7 (MRI, HER). Opp til 3 ind. Sistranda, F. 29.5-28.6 (JØB, FRL). 1 sy. Sandstad, Hi. 5.6 (ARB). 1 ind. Myralykkja, Ånøya, Mh. 6.6 (TBJ). 1 ind. Bårdshaug, Orkanger, Or. 12.6 (RPE). Opp til 5 ind. Klett og Kammen, Leinstrand, Tr. 17.6-18.12 (KAS, BES, EBA mfl.). 1 ind. Nordøya, F. 17.6 (HER, MWE). 1 ind. Lerkendal, Tr. 19.6 (ØSO). 1 ind. Mausundvær, F. 30.6 (NKG, EBR, ØGK, ENG). 3 ind. Brekstad, Ø. 11.7 (JSØ). 3 ind. Ervika, F. 19.11 (KTH, ARB). 1 ind. Ranheim, Tr. 28.11 (TRE). 4 ind. Sistranda, F. 11.12 (ARB).

Turteldue *Streptopelia turtur*

Det ble registrert fire individer i fylket i 2011, alle om høsten. Som normalt er de fleste funn fra Frøya kommune, men observasjonen på Røros er mer oppsiktsvekkende. Antall ind. foregående år: 2010 (2), 2009 (2), 2008 (3), 2007 (2) og 2006 (3).

Alle funn: 1 1K Titran, F. 30.9-6.10 (PSR, OHE, MMY, TRE, EBA). 2 1K Halten, F. 1.10* (BST). 1 1K Brekken, Rø. 9.10* (OJT).

Mongolturteldue/turteldue

Streptopelia orientalis/turtur

En *Streptopelia*-due tilhørende en av disse artene ble fotografert på Sistranda, F. 7.12 (SVW). Fuglen hadde tilhold på lokaliteten fram til jul. Et bilde er sendt inn til spalten «Spør en ornitolog» på Fuglevennen.no, men det lar seg ikke gjøre med sikkerhet å artsbestemme fuglen ut fra bildet.

Hubro *Bubo bubo*

Det ble registrert aktivitet i 22 revirer i 2011. Med aktivitet menes at fugl er sett eller hørt eller at sportegn er funnet. En god del av disse er nok ikke etablerte par, men enslige ungfugler. Det ble registrert hekking eller hekkforsøk i 5 av revirene. Hvor mange unger som eventuelt kom på vingene vites ikke, da prosjektet har valgt ikke å forstyrre fuglene i hekketida. Som de foregående år er det kystkommunene som kommer best ut. Det ble også registrert 2 "klassiske" dødsfall: En ungfugl ble påkjørt og drept av bil i Snillfjord kommune, og ett individ døde av elektrosjokk (strømoverslag) i Roan kommune. (MVE).

Haukugle *Surnia ulula*

Det ble et godt år for haukugle i Sør-Trøndelag i 2011. Det ble registrert 32 individer, av disse er 5 adulte og 7 dununger fra 4 hekkefunn. I det gode smågnageråret 2011 toppet forekomstene av hornugle og jordugle seg. Selv om 2011 også var et godt år for haukugle, er det imidlertid interessant å registrere at 2010 var et bedre år for arten i fylket, med 59 individer registrert (inkl. 22

dununger fra 9 hekkefunn). Kommunefordeling (antall individer/hekkefunn) 2011: Røros (7), Selbu (7/1), Melhus (5/1), Tydal (4), Holtålen (3/1), Meldal (3/1), Rennebu (2) og Oppdal. **Observasjoner utenfor hekketid:** 1 ind. Holmsåkoaia, Ty. 16.1 (HLI, JSP). 1 ind. Osplåsen, Hølonda, Mh. 4.2 (TBJ). 1 ind. Storortjønna, Md. 21.9 (SON). 1 ind. Skoglund, Rø. 4.10 (GBA). 1 ind. øst for Langtjønna, Rø. 25.10 (TJO). 1 ind. Brekkenveien ved Rien, Rø. 27.10 (SSL, BEI). 1 ind. Langvasskjølen, Md. 31.12 (ONO, HMO). 1 ind. Øverøyia, Se. 31.12 (TMØ).

Spurveugle *Glaucidium passerinum*

Det ble en svært beskjeden forekomst i hekketid for arten i 2011. Kun 8 ind. er rapportert fra 7 lokaliteter i første halvår, fordelt på Hemne (2), Malvik (2), Trondheim (2) og Orkdal (2) kommuner. Har to harde vintre satt sine spor i bestanden? I andre halvår fikk vi til gjengjeld en sterk forekomst, med 22 individer på 21 lokaliteter. Kommunefordeling (ant. ind.) andre halvår: Trondheim (7), Melhus (5), Meldal (3), Frøya (2), Bjugn, Klæbu, Midtre Gauldal, Oppdal og Orkdal. Begge fuglene på Frøya kolliderte med vinduer og ble fotograferte, før de fløy videre i tilsynelatende god form. Bilde av begge fugler er publisert i den lokale nettavisen froya.no.

Nevneverdige funn: 1 ind. Hammarvika, F. 8.9* (SHA). 1 ind. Sistranda, F. 2.11* (LRV).

Hornugle *Asio otus*

Vi fikk et rekordår for hornugle i Sør-Trøndelag i 2011. Oppgangsåret 2010 varset godt, og 2011 ble da også et av de beste smågnagerår i nyere tid. Det ble registrert 92 individer i 2011, og av disse er 12 adulte og 61 dununger fra 27 hekkefunn. Ved de fleste hekkefunn registreres kun dununger og ikke voksenalder. Dunungene høres gjerne først på sin heilo-aktige tiggelyd. I tillegg til hekkefunnene, er det rapportert 13 adulte fugler i hekketid fra 13 lokaliteter. Kun 6 individer er registrert utenfor hekketid. Kommunefordeling (antall individer/hekkefunn): Orkdal (15/5), Oppdal (12/2), Selbu (11/5), Røros (11/3), Skaun (10/2), Meldal (7/3), Melhus (7/3), Tydal (5/1), Rennebu (4/1), Malvik (3/1), Midtre Gauldal (3/1), Bjugn, Frøya, Hemne og Trondheim.

Funn utenfor hekketid: 1 ind. Sandbakken, Nes, B. 25.1 (HER). 1 ind. Aunåkeren, Aunet, Ty. 6.2 (TBR). 1 ind. funnet død (omkommet vinteren 2010/-11) Garbergosen, Innbygda, Se. 2.5 (GBA, KWO). 1 ind. Gorsetlia, Op. 1.8 (PWB). 1 ind. rm. Lundskogen, Titran, F. 3.10 (ETH, MLA, EBA, MMY). 1 ind. Lauvåsen, Leinstrand, Tr. 31.10 (JLØ). **Tillegg 2010:** Det er rapportert ytterligere 3 ind. fra hekketid siden publikasjonen av årsrapporten for 2010. Det er da totalt registrert 38 ind. i 2010, og av disse er 12 adulte og 14 dununger fra ni hekkefunn. I tillegg er arten registrert i hekketid med 8 individer på 6 lokaliteter uten at hekking er konstatert. 4 individer er registrert utenfor hekketid (disse er publisert i 2010-rapporten).

Jordugle *Asio flammeus*

Det gode smågnageråret ga en sterk forekomst også av jordugle i Sør-Trøndelag. Det ble registrert hele 75 jordugler i 2011. I funnmassen foreligger tre konstaterte hekkefunn fra Midtre Gauldal, som involverer 6 adulte og 19 dununger. Et par ble også registrert med avledningsmanøver i Oppdal kommune, noe som også betraktes som et konstatert hekkefunn i henhold til det gamle Atlasprosjektets kategorisering. I tillegg til disse

Juvenil grønnspett fra Myralykkja ved Ånøya, Melhus 22. juli. Arten har vist en positiv trend hos oss de siste årene. Foto: Terje Bjerkan.

Vendehals *Jynx torquilla*

Det ble registrert 19 vendehals på 16 lokaliteter i hekketid i 2011, med følgende kommunefordeling (antall individer): Rissa (5), Trondheim (3), Bjugn (2), Meldal (2), Oppdal (2), Røros (2), Klæbu, Orkdal og Ørland. To hekketider foreligger, ett hver i Røros og Rissa. Funnet fra Sula er det første for lokaliteten.

Høstfunn: 1 sy. Valatjønnå, Asserøy, B. 10.8 (SME). 1 ind. Sula, F. 3.10 (TKR, KHE, KLA, MMA).

Gråspett *Picus canus*

Det ble registrert 139 gråspetter på 109 lokaliteter i Sør-Trøndelag i 2011, med følgende kommunefordeling (antall individer): Hitra (16), Oppdal (16), Snillfjord (16), Trondheim (11), Bjugn (8), Meldal (8), Midtre Gauldal (8), Rissa (7), Hemne (6), Orkdal (6), Åfjord (6), Holtålen (5), Frøya (4), Ørland (4), Klæbu (3), Melhus (3), Rennebu (3), Selbu (3), Agdenes (2), Røros (2), Malvik og Osen. Til sammenligning var de samme tallene for 2010 og 2009 hhv. 113 ind. på 93 lok. og 82 ind. på 66 lok. Definerer vi artens hekketid til å være perioden fra ultimo februar til og med ultimo juli, så er det registrert 73 individer på 51 lokaliteter i hekketid i 2011. For gråspett er 47 % av funnmassen i 2011 gjort utenfor hekketid. Det tilsvarende tallet for 2010 var 48 %. Tre kommuner var uten funn av arten i 2011: Roan, Skaun og Tydal.

Grønnspett *Picus viridis*

Det ble registrert 108 grønnspetter på 88 lokaliteter i Sør-Trøndelag i 2011, med følgende kommunefordeling (antall individer): Oppdal (27), Trondheim (16), Rissa (13), Snillfjord (13), Orkdal (8), Melhus (5), Åfjord (4), Agdenes (3), Bjugn (3), Malvik (3), Midtre Gauldal (3), Hemne (3), Hitra (2), Meldal (2), Holtålen, Rennebu og Røros. Til sammenligning var de samme tallene for 2010 og 2009 hhv. 104 ind. på 79 lok. og 65 ind. på 56 lok. Definerer vi artens hekketid til å være perioden fra ultimo februar til og med ultimo juli, så er det registrert 76

er det registrert 23 individer på 17 lokaliteter i hekketid. De aller fleste funn er fra fjellregionen. I lavlandet rundt Trondheimsfjorden mangler registreringer av arten i alle kommuner med unntak av Ørland. Kommunefordeling (antall individer): Midtre Gauldal (26), Selbu (23), Oppdal (11), Rennebu (5), Tydal (4), Røros (2), Ørland (2), Bjugn og Holtålen. Utenfor hekketid foreligger registreringer av 25 individer på 7 lokaliteter. Min. 18 ind. sett jaktende samtidig på Storøya i Selbu i andre halvdel av september er en bemerkelsesverdig forekomst.

Observasjoner utenfor hekketid: 1 ind. rovfugldrept (ribb funnet på snø) Bekken, Op. 10.1 (OBR). Opptil 18 ind. Storøya, Se. 5.9-21.10 (TMØ, JSA). 2 ind. Rensfjellet, Se. 16.9 (JAA). 1 ind. Rensjøen, Se. 17.9 (JAA). 1 ind. Geitryggen, MG. 25.9-30.10 (ØSO). 1 ind. Kråka, Innstrandfjæra, Ø. 27.10 (HER). 1 ind. Stugudalen, Ty. 27.11 (TMØ).

Perleugle *Aegolius funereus*

Det gode smågnageråret var naturlig nok positivt også for perleugla. Det ble registrert 64 individer i fylket i 2011, noe som inkluderer 8 hekketider og 41 syngende hanner. Til sammenligning ble det registrert 39 individer og 4 hekketider i 2010 og beskjedne 10 individer i bunnåret 2009. Kommunefordeling (antall individer/hekketider): Selbu (14/1), Oppdal (9/2), Melhus (7/1), Midtre Gauldal (7/1), Meldal (6), Røros (5/2), Tydal (5), Klæbu (3), Rennebu (3), Bjugn (1/1), Holtålen, Orkdal, Trondheim og Åfjord. Det foreligger ingen funn i ytre kyststrøk i 2011, og 1 ind. i Meldal i august er det eneste funnet i andre halvår.

Tårnseiler *Apus apus*

Tidlig vårfunn: 3 ind. Elgeseter bru, Elgeseter, Tr. 4.5 (ELD). **Stort antall:** 250 ind. Kammen, Leinstrand, Tr. 21.8 (KAS, BES).

Hærfugl *Upupa epops*

Med tre ind. ble 2011 et år over gjennomsnittet for hærfugl i Sør-Trøndelag. Funn de foregående år: 2010 (1), 2009 (2), 2008 (1), 2007 (3) og 2006 (6).

Alle funn: 1 ind. Solem, Skaudalen, Ri. 14.6 (MAL, SLA). 1 ind. Djupvika, Lade, Tr. 9.10* (BJT). 1 ind. Troningen og Vadtjønnå, Stokkøya, Å. 29.-30.10 (RSV, SGA).

Hærfugl opptrer overraskende regelmessig i Sør-Trøndelag sammenlignet med andre fylker sør for oss. Forrige år uten funn var 2000. Arten har et særpreget utseende som gjør den lett å artsbestemme. Denne fuglen ble foreviget på Lade, Trondheim 9. oktober 2011.

Foto: Bjørn Tanem.

Tre sibirpiplerker ble sett sammen i Holmskogen på Titran, Frøya 1. oktober 2011. To av dem ble fanget og ringmerket. Foto: Ståle Prestøy.

individer på 64 lokaliteter i hekketid i 2011. For grønnspett er 30 % av funnmassen i 2011 gjort utenfor hekketid. Det tilsvarende tallet for 2010 var 27 %. For den nære slektningen gråspett blir en betydelig større andel registrert utenfor hekketid, og da spesielt på kysten om høsten. For gråspett ble hhv. 47 % og 48 % registrert utenfor hekketid i 2011 og 2010. Åtte kommuner var uten funn av grønnspett i 2011: Frøya, Klæbu, Osen, Roan, Selbu, Skaun, Tydal og Ørland. **Nevneverdige funn:** 1 ind. Joenget, Monstad, Å. 13.3 (BBU). 1 ind. Amundalen, Å. 22.4 (TRI, HER, SRI). 2 ind. Helgebostadøya, Hi. 3.10 (ESO). 1 ind. Linesøya, Å. 19.10 (HER). 1 ind. Stigfjellet, Stokkøya, Å. 26.10 (SGA).

Svartspett *Dryocopus martius*

Det ble registrert 97 svartspetter på 79 lokaliteter i fylket i 2011, med følgende kommunefordeling (antall individer): Trondheim (23), Melhus (12), Rissa (10), Selbu (9), Midtre Gauldal (8), Malvik (6), Holtålen (5), Orkdal (5), Klæbu (4), Meldal (4), Bjugn (3), Oppdal (3), Agdenes (2), Tydal (2) og Røros. Til sammenligning var tallene for 2010 og 2009 hhv. 112 ind. på 89 lokaliteter samt 78 ind. på 67 lokaliteter. Definerer vi artens hekketid til å være perioden fra ultimo februar til og med ultimo juli, så er det registrert 64 individer på 56 lokaliteter. Til sammenligning ble det registrert 71 individer på 61 lokaliteter i hekketid i 2010, og i 2009 var de tilsvarende tall 48 individer på 43 lokaliteter. For svartspett er 34 % av funnmassen gjort utenfor hekketid i 2011. I 2010 var dette tallet 37 %.

Hvitryggspett *Dendrocopos leucotos*

Det ble registrert 21 hvitryggspetter på 14 lokaliteter i fylket i 2011, med følgende kommunefordeling (antall individer): Hemne (11), Snillfjord (5), Bjugn, Melhus, Midtre Gauldal, Oppdal og Åfjord kommuner. Tallene for årene 2010 og 2009 var hhv. 28 ind. på 16 lok. og 34 ind. på 23 lok. Med andre ord var forekomsten i 2011 ganske svak. **Alle funn:** Oppstil 5 ind. (1 par i parring samt tre trommende ind.) Vinjelia, He. 16.-26.3 (GBA,

MVE). 1 M Åberget, Hellandsjøen, He. 25.3 (MVE). 1 M Steinviklia, Kjønsvika, He. 25.-31.3 (MVE, AKJ). 1 ind. sy. Tømmerholan, B. 23.4 (IHE). 1 par Sengsdalen, He. 1.5 (KTO). 1 ind. Styggåsen, Røsbjörgenvegen, MG. 8.5 (GBA). 1 par Melvatnet og Melvasslia, Sn. 19.5-16.6 (JØB). 1 M nedre Holladalen, He. 19.5 (JOB). 1 ind. Gottemsætra, Åmotsdalen, Op. 13.6 (OHE). 1 par Berg, Sn. 2.9-19.11 (JØB, MMA, PWB). 1 ad. F Lokdalen, Mh. 8.9 (ANB). 1 ind. Myrafjellet, Holla, He. 20.9 (JOB). 1 F Strupen, Å. 4.10 (EJO, BJO). 1 ind. Saghatten, Sn. 5.10 (MMA).

Dvergspett *Dendrocopos minor*

Det ble registrert 98 dvergspetter på 69 lokaliteter i Sør-Trøndelag i 2011, med følgende kommunefordeling (antall individer): Oppdal (18), Trondheim (18), Snillfjord (11), Selbu (8), Melhus (7), Orkdal (6), Rissa (5), Tydal (5), Agdenes (3), Midtre Gauldal (3), Ørland (3), Bjugn (2), Meldal (2), Rennebu (2), Røros (2), Frøya, Hemne og Malvik. Til sammenligning var de samme tallene for 2010 og 2009 hhv. 94 ind. på 80 lok. og 32 ind. på 29 lok. Definerer vi artens hekketid til å være perioden fra ultimo februar til og med ultimo juli, så er det registrert 78 ind. på 53 lokaliteter i hekketid i 2011. I 2011 er 20 % av funnmassen gjort utenfor hekketid. Kommuner uten observasjoner av arten dette året er Hitra, Holtålen, Klæbu, Osen, Roan, Skaun og Åfjord.

Nevneverdig funn: 1 ind. funnet død Halten, F. 1.5 (RHO). Arten er svært sjelden i Frøya kommune. LRSK kjenner kun til ett tidligere funn; en fugl som hadde tilhold på Titran 8.-9.10.2001.

Tretåspett *Picoides tridactylus*

Det ble registrert 65 tretåspetter på 54 lokaliteter i fylket i 2011, med følgende kommunefordeling (antall individer): Trondheim (9), Hemne (6), Meldal (6), Malvik (5), Røros (5), Selbu (4), Melhus (3), Midtre Gauldal (3), Orkdal (3), Rennebu (3), Skaun (3), Snillfjord (3), Agdenes (2), Bjugn (2), Oppdal (2), Ørland (2), Holtålen,

Klæbu, Rissa og Tydal. Til sammenligning var de samme tallene for 2010 og 2009 hhv. 59 ind. på 49 lok. og 47 ind. på 42 lok. Definerer vi artens hekketid til å være perioden fra ultimo februar til og med ultimo juli, så er det registrert 45 individer på 38 lokaliteter i hekketid i 2011. For tretåspett er 31 % av funnmassen i 2011 gjort utenfor hekketid. De tilsvarende tallene for 2010 og 2009 var hhv. 61 og 32 %. Fem kommuner manglet funn av arten i 2011: Hitra, Frøya, Osen, Roan og Åfjord.

Sanglerke *Alauda arvensis*

Vinterfunn: 1 ind. Grande, Ø. 21.2 (FSC). 1 ind. Televerkets antenner, Grandefjæra, Ø. 13.12 (AER).

Fjellerke *Eremophila alpestris*

Det ble registrert 13 ind. i 2011, alle fra Oppdal kommune. Antall ind. foregående år: 2010 (11), 2009 (17), 2008 (22), 2007 (15) og 2006 (6). **Alle funn:** 2 ind. Nerskogen, Op. 24.4 (EHE). Oppstil 5 ind. Ålmflåin, Op. 16.5-9.7 (PWB, ØSO, JEL mfl.). 1 par og 1 sy. M Finnsjøen, Op. 28.5-4.6 (PWB, HER, TRI, MRI). 1 sy. M Vesle Elgsjøtangen, Op. 7.6 (MVE). 1 par Fossætra, Ørkeldalen, Op. 14.7 (ØSO, ØJS).

Sandsvale *Riparia riparia*

Tidlige vårfunn: Oppstil 2 ind. Grilstadfjæra og Ranheimsfjæra, Tr. 13.-30.4 (THE, PWB, EBA mfl.). 1 ind. Gaulosen, Mh. 21.4 (DOB). 1 ind. Litvatnet, A. 21.4 (TBO). Oppstil 3 ind. Eidsvatnet, B. 25.-29.4 (JSØ mfl.). 2 ind. Børsa, Sk. 30.4 (ESÆ).

Låvesvale *Hirundo rustica*

Tidlig vårfunn: 1 ind. Naustanbergan, Malvik, Ma. 12.4 (SFB). **Sent høstfunn:** 2 ind. Stavsengan, Tr. 18.10 (RZA).

Taksvale *Delichon urbicum*

Tidlig vårfunn: 1 ind. Hessdalen, Ho. 23.4 (NN via EKR). 2 ind. Nidarø, Tr. 26.4 (ESP, PWB, TGI). **Stort antall:** 60 ind. Brattøra, Tr. 15.8 (SFB).

Tartarpiplerke *Anthus richardi* <0,44>

Med to funn ble 2011 et normalår for arten. Antall ind. foregående år: 2010 (0), 2009 (2), 2008 (1), 2007 (2) og 2006 (1). **Alle funn:** 1 ind. Hoøybukta, Grandefjæra, Ø. 24.9 (LBL, GGU, TRI). 1 ind. Titran, F. 24.9-2.10 (PWB, OHE, PSR, MMY mfl.).

Sibirpiplerke *Anthus hodgsoni* NSKF <0,9>

Høsten 2011 fikk vi den sterkeste forekomsten noensinne av sibirpiplerke i Norge. Sør-Trøndelag fikk også merke dette. De tre fuglene på Titran ble registrert sammen i Holmskogen 1.10. De hang alle i det vestligste nettet, men ett ind. kom seg løs. I tillegg ble overflyvende piplerker med lyd tilhørende sibir- eller trepiplerke hørt ved fire anledninger på Titran høsten 2011 uten at det lot seg gjøre å bestemme fuglene med sikkerhet. Det er fra tidligere registrert 6 individer i fylket, og samtlige er fra Frøya kommune. Titran hadde 3 ind. også i 2003, men disse ble registrert på forskjellige datoer, og 2 av dem ble ringmerket. Sula har funn fra 2005 og 2007, mens et funn på Halten i 2008 var det forrige funnet i Sør-Trøndelag. Det er registrert 68 funn av 69 individer i Norge t.o.m. 2008. **Alle funn:** Oppstil 3 ind. (2 rm.) Titran, F. 30.9-1.10* (*MMY, TGI, OHE mfl.).

En 2K hann svartryggerle ble oppdaget ved Døsvika, Ørland 18. april 2011. Fuglen var én av fire som ble sett i fylket dette året.
Foto: Magne Myklebust.

Trepiplerke *Anthus trivialis*

Tidlige vårfunn: 1 sy. M Lønsetlia, Op. 20.4 (PWB). 2 ind. Krokhølen, Glåmos, Rø. 25.4 (ES/Æ). 1 sy. M Vedløset, Hølonnda, Mh. 28.4 (TBJ). 1 sy. M Føldalen, Ri. 29.4-1.5 (ARB). 1 sy. M Myråsen, Korsvegen, Mh. 30.4 (TBJ). 1 sy. M Tjuvdalen, Kl. 30.4 (RHI).

Heiplierke *Anthus pratensis*

Vinterfunn: Opptil 2 ind. Televerkets antenner, Grandefjæra, Ø. 8.-29.12 (HER, GBA). Opptil 5 ind. Amfiet, Grandefjæra, Ø. 8.-29.12 (GBA, MMA, ONO, MKL, EBA).

Lappiplerke *Anthus cervinus* <1,15>

Det foreligger to høstfunn fra 2011. Av totalt 16 funn i fylket er 4 fra våren og 12 fra høsten, med

følgende månedsfordeling: april, mai (3), august (4) og september (8).

Alle funn: 1 ind. ptSØ Kammen, Leinstrand, Tr. 26.8 (KAS). 1 1K Grønøra, Orkanger, Or. 19.9 (MMA).

Sitronerle *Motacilla citreola* NSKF <0,2>

Endelig kunne sitronerle noteres på artslisten for Sør-Trøndelag! Arten har vært etterlengtet i fylket, og det er nærmest et lite mysterium at det skulle gå så lang tid før den dukket opp. Det ble faktisk registrert to individer på to lokaliteter når arten først ble registrert. Det var Trond Haugskott som skulle få æren av å oppdage begge to. Fuglen på Gaulosen ble oppdaget i forbindelse med en kikkerttest for NOFs medlemstidsskrift Vår Fuglefauna, og den hadde tilhold på

lokaliteten i to timer før den forsvant. Fra og med 2012 er sitronerle ikke lenger en NSKF-art.

Alle funn: 1 1K Øyamelen, Gaulosen, Mh. 23.8* (*THA, MMY, TGI, ES/Æ mfl.). 1 1K Sula, F. 16.9* (*THA, MVA, ESP).

Vintererle *Motacilla cinerea*

Det ble en beskjeden forekomst av vintererle i 2011. Kun 31 individer ble loggført i Sør-Trøndelag dette året, med følgende kommunefordeling (antall individer): Trondheim (14), Melhus (7), Klæbu (2), Midtre Gauldal (2), Selbu (2), Skaun (2), Meldal og Rennebu. Fra hekketiden er 21 individer registrert på 15 lokaliteter, men et hekkfunn fra Trondheim er det eneste konstaterte i 2011. I andre halvår er 10 individer registrert, med 5 ind. i august, 3 i september, 1 i

Innfelt: Omsider dukket Sør-Trøndelags første sitronerle opp! Arten har på mystisk vis unngått å bli sett i fylket frem til nå, til tross for en regelmessig opptreden på høsten både sør og nord for oss. Fuglen var en 1K og ble sett på Øyamelen på Gaulosen, Melhus 23. august 2011. En ensfarget hvit underside, helt uten gule fargetoner, lys tøyle, helmørkt nebb og lys innramming av øredekkerne er viktige kjennetegn for å bestemme en ung sitronerle. Foto: Morten Vang/ www.fuglefoto.net.

Under: Kun en snau måned etter den første, dukket fylkets andre sitronerle opp, denne gangen på Sula, Frøya 16. september 2011. Også denne ble kun sett en kort stund før den forsvant. Foto: Trond Haugskott.

oktober og 1 i desember. Til sammenligning ble 81 individer registrert i 2009 og 51 individer i 2010. De to strenge vintrene 2009/10 og 2010/11 har nok redusert bestanden betraktelig. Selv om de fleste vintererler trekker bort fra kalde norske vintre, så hjelper det lite når streng kulde også slår til i overvintringsområdene. Norske vintererler overvintrer på det europeiske kontinentet, og et sparsomt ringmerkningsmateriale viser vintergjenfunn av norskmerkede vintererler i Danmark, Belgia, Frankrike og Spania (Bakken mfl. 2006). Også i disse landene - som ellers på det europeiske kontinentet - var de to nevnte vintrene svært kalde og snørike.
Sent høstfunn: 1 ind. Nidarø, Tr. 5.9-1.11 (TON, JET, JRO mfl.). **Vinterfunn:** 1 ind. Valøya, Tr. 31.12 (JHE).

Linerle *Motacilla alba*

Tidlig vårfunn: 1 ind. Grønning, Stadsbygd, Ri. 31.3 (NGR). **Sent høstfunn:** 1 ind. Gjølme, Orkanger, Or. 7.11 (MMA).

Svartryggerle *Motacilla alba yarrellii*

Det ble registrert fire individer i 2011. Hunnen fra Titran hekket i et blandingspar med en hann av underarten *alba*, og begge disse ble sett føre to nylig utflydde unger. Hannen på Halten var trolig i par med en hunn av underarten *alba*.
Alle funn: 1 2K M Døsvika, Ø. 18.4-1.5* (*MMY, AWI, TRI mfl.). 1 3K+ M Husøya, Halten, F. 12.-27.5* (*GBA, HER). 1 3K+ F Kjervågsund, Titran, F. 18.6 (MMY). 1 M Gjølme, Or. 30.6 (MMA).

Sidensvans *Bombycilla garrulus*

Sene vårfunn: 5 ind. Heverfallsætra, Re. 1.5 (MMA). 1 ind. Øvre Bergsvingen, Tr. 28.5 (PSR). **Funn fra hekketid:** 1 ind. Fannrem, Or. 27.6 (HMH). 1 ind. Roksetvatnet, Ri. 29.7 (JEL). 1 ind. Holtvatna, MG. 21.8 (ØSO). **Tidlig høstfunn:** 2 ind. Nes, B. 18.9 (AWI).

Jernspurv *Prunella modularis*

Vinterfunn: 1 ind. Kyrksæterøra, He. 6.12 (KTO).

Rødstrupe *Erithacus rubecula*

I vintermånedene januar, februar og desember er det rapportert om 100 rødstruper i Sør-Trøndelag. De tilsvarende tallene for 2009 og 2010 er 114 og 70 individer. Av de 100 individene er 68 registrert i januar, 13 i februar og 19 i desember. Av de 68 ind. registrert i januar, er 4 ind. også rapportert fra samme lokalitet i februar. De 13 ind. angitt fra februar i totalsummen er nye individer. Det kan nevnes at 38 ind. er rapportert fra 29.-30. januar i forbindelse med Hagefugltellingen. De tilsvarende tallene for tellingene i 2009 og 2010 var 33 og 34 individer. Kommunefordeling: Trondheim (58), Frøya (9), Hemne (7), Hitra (5), Bjugn (4), Malvik (3), Ørland (3), Åfjord (3), Melhus (2), Rissa (2), Snillfjord (2), Roan og Røros.
Innlandsfunn vinter: 1 ind. Storstvika, Feragen, Rø. 4.12 (GBA).

Blåstjert *Tarsiger cyanurus* NSKF <0,2>

Utrolig nok klarte Sula-satserne å gjenta bragden fra 2010: De fanget en blåstjert! Fuglen er 2. funn for øya og fylket.
Alle funn: 1 1K rm. Sula, F. 3.-4.10* (*KHE, MMA, TKR, KLA).

For andre år på rad gikk en blåstjert i nettene på Sula, Frøya. Øyas og fylkets andre registrering av arten ble et faktum 3. oktober 2011. Foto: Morten Martinsen.

Svartrødstjert *Phoenicurus ochruros* <3,21>

To funn foreligger fra 2011. Arten har nå opptrådt årlig i fylket siden 2007.
Alle funn: 1 sy. 2K M Fannrem, Or. 26.4 (*HMH, RES, ARS). 1 FF Husøya, Halten, F. 27.5* (GBA, HER).

Rødstjert *Phoenicurus phoenicurus*

Tidlig vårtrekk: 1 sy. M Fisklausa og omegn, Md. 25.-30.4 (ONO, HMO, SON). 1 M Singsås, MG. 26.-27.4 (KSI). 1 sy. M Løvøya, Ty. 28.4 (TRE). 1 M Oddatunet, Jonsvatnet, Tr. 29.-30.4 (GBA). 1 M Gråkallen, Bymarka, Tr. 30.4 (EBA). 1 sy. M Norddalsvatnet, Sn. 30.4 (MMY, THA). 2 M Gislåsen, Re. 30.4 (MMA).

Buskskvett *Saxicola rubetra*

Sent høstfunn: 1 1K Småbåthavna, Grandefjæra, Ø. 29.10-4.11 (OHE, MVA, TGI).

Steinskvett *Oenanthe oenanthe*

Sene høstfunn: 1 ind. Bukta, Rye, Tr. 2.11 (OHE, PWB). 1 FF Lakskløholmen, Grandefjæra, Ø. 2.11 (HER). 1 1K M Grandefjæra, Ø. 4.11 (OHE). 1 ind. Midtsandan, Ma. 8.11 (PSH).

Steinskvett, underarten leucorhoa *Oenanthe oenanthe leucorhoa* <0,6>

To ind. ble rm. på Titran denne høsten. Dette var funn nr. fem og seks i fylket. Tidligere godkjente

En hunnfarget svartrødstjert ble sett på Halten, Frøya 27. mai 2011. Mange hanner har en hunnlignende drakt den første sommeren, og hunnfargete fugler lar seg derfor ikke kjønnsbestemme i felt. Foto: Georg Bangjord.

En svartstrupetrost ble det fjerde og siste nye tilskuddet til Sør-Trøndelags artsliste i 2011! Fuglen var en 1K hann og ble fanget tilfeldig og ringmerket på Titran, Frøya 7. oktober 2011. Foto: Magne Myklebust.

funn av denne underarten var fugler som ble ringmerket på Titran i 2003 og 2005, samt 2 ind. som ble ringmerket på Halten i 2007. Det er sannsynlig at arten forekommer regelmessig hos oss på høsten, men underarten lar seg ikke sikkert bestemme uten at fuglen fanges inn.

Alle funn: 1 2K+ F rm. Heia, Titran, F. 2.10 (OHE, MMY, AWI mfl.). 1 1K M rm. Hamburglandet, Titran, F. 7.10 (*MMY, TRE, ETH).

Ringtrost *Turdus torquatus*

Store antall: 20 ind. Elveng, B. 20.4 (GDY). 50 ind. Storhaugen, Ty. 11.9 (OHE, RHA, TKV).

Svartstrupetrost *Turdus atrogularis* NSKF

<0,1>

Ny art for fylket! Med stiv kuling fra nord valgte Magne Myklebust og Edvin Thesen å sperre nettene på Titran. På sperrerunden hang det kun én fugl i nettene - en svartstrupetrost på sørsiden av Heia. Dette var det eneste nettet som sto noenlunde i le for nordavinden. Svartstrupetrost er en sibirisk hekkfugl, og er den vanligste av de sjeldne, sibirske trosteartene som er registrert i Norge. Det var registrert 27 individer i Norge t.o.m. 2008.

Alle funn: 1 1K M rm. Heia, Titran, F. 7.10* (*MMY, TRE, ETH, RAA, PWB).

Gråtrost *Turdus pilaris*

Store antall vinter: Opptil 200 ind. Troningen, Stokkøya, Å. 8.-9.1 (NKG). 500 ind. Kløholmen, Grandefjæra, Ø. 13.1 (HER, GBA).

Måltrost *Turdus philomelos*

Tidlig vårfunn: 1 ind. Reinsøya, Halten, F. 14.3 (GBA, HER). **Sent høstfunn:** Opptil 4 ind. Titran, F. 4.-6.11 (MMY, ESÆ).

Rødvingetrost *Turdus iliacus*

Det ble registrert 53 individer vinterstid i 2011, med følgende månedsfordeling (antall individer): januar (14), februar (1), mars (5) og desember (33). Tallene for de foregående år er 3 ind. i 2010, 40 ind. i 2009, 27 ind. i 2008 og 9 ind. i 2007. **Vinterfunn:** 1 ind. Troningen, Stokkøya, Å.

8.-9.1 (NKG). 2 ind. Kløholmen, Grandefjæra, Ø. 13.1 (HER). 1 ind. Kråkvåg, Ø. 15.1 (JSØ, NSN). 3 ind. Hellemsmyran, Nes, B. 19.1 (HER). 1 ind. Høyøya, Ø. 19.1 (HER). 2 ind. Lakskløholmen, Grandefjæra, Ø. 20.1 (GBA). 2 ind. Storfosna, Ø. 21.1 (HER, MVE). 1 ind. Melum, B. 22.1 (SME). 1 ind. Kvenvær, Hi. 29.1 (ORE). 1 ind. Strindheim, Tr. 21.2 (EKR). 5 ind. Beian, Ø. 20.3 (HÅS, JSØ, GDY). 1 ind. Øysand, Gaulosen, Mh. 5.12 (HLI). 2 ind. Leangenbukta, Tr. 6.12 (PIV, GBA, PWB). 2 ind. Hovsfjæra, Ø. 6.-7.12 (HER). 1 ind. St. Olavs gate, Tr. 7.12 (MMY). 5 ind. Kråka, Innstrandfjæra, Ø. 8.12 (GBA). 2 ind. Uthaug, Ø. 8.12 (MMY, ESÆ, TRE). 1 ind. Kløholmen og Amfiet, Grandefjæra, Ø. 9.-15.12 (HER, THA, MVA, MMY mfl.). 10 ind. Hestvika, Hi. 10.12 (SWA). 4 ind. Titran, F. 11.12 (KTH, ARB). Opptil 5 ind. Litvatnet, A. 17.-21.12 (MMY, GBA).

Duetrost *Turdus viscivorus*

Det ble et rekordår for duetrost i Sør-Trøndelag i 2011. Hele 151 individer ble registrert, med følgende kommunefordeling (antall individer): Røros (27), Tydal (22), Holtålen (18), Meldal (17), Klæbu (10), Rennebu (10), Orkdal (9), Melhus (7), Hemne (6), Malvik (5), Trondheim (5), Midtre Gauldal (4), Bjugn (4), Selbu (4), Hitra, Oppdal og Åfjord. Til sammenligning var tallene for foregående år 102 ind. i 2010, 105 ind. i 2009, 63 ind. i 2008 og 28 ind. i 2007. Arten har åpenbart et østlig trekk, og er sjelden på ytterkysten. Kystkommunene Osen, Roan, Ørland, Rissa, Agdenes, Snillfjord og Frøya manglet funn av arten i 2011. Lenger øst i fylket er det kun Skaun kommune som mangler registreringer dette året. **Hekkefunn:** 3 1K Bælingajuvet, Ho. 19.6 (GBA). 5 1K Langåskjølen, K. 21.7 (EBA). **Sent høstfunn:** 1 ind. Muruvika, Ma. ca. 1.11 (SKO). **Nevneverdig lokalitet:** 1 ind. Korshamna, Hi. 18.4 (GBA).

Gresshoppesanger *Locustella naevia* <3,15>

Tre syngende gresshoppesangere ble hørt dette året. Betydelig flere gresshoppesangere registreres

i Møre og Romsdal enn i Trøndelag, og arten hekker på Sunnmøre. Det er derfor grunn til å tro at større lytteaktivitet i lyse sommernetter blant trønderske ornitologer ville resultert i flere funn også hos oss, særlig i kystkommunene. De første individene i Møre og Romsdal kan dukke opp allerede i slutten av april.

Alle funn: 1 sy. M Austrått, Ø. 7.6-4.7* (*HER, GDY, JSØ). 1 sy. M Lian, Hoston, Or. 14.-16.6 (*MMA, HMH, RES). 1 sy. M Husøyvalen, Uttian, F. 20.6 (MMY, KLA).

Sivsanger *Acrocephalus schoenobaenus*

Det var en betydelig økning i rapporteringen av sivsanger i 2011 i forhold til 2010 (77 ind. registrert). Hele 158 ind. er rapportert fra 2011, noe som er det høyeste antall noensinne. Ganske nøyaktig halvparten (79 ind.) er rapportert fra Ørland i perioden 19.5-1.9, og 30 ind. fra Bjugn i perioden 28.5-30.8. Av fuglene fra sistnevnte kommune er 23 ind. rm. Nes 2.-30.8. Det var en kartlegging av verneområder på fastlandsdelen av Ørland i 2011, noe som har medvirket til det høye tallet. I Trondheim er forekomsten i 2011 utelukkende fra strandsonen mellom Ringve og Være, bl.a. med tre hekkinger (to ved Værebukta og en i Grilstadfjæra). Leinstrandsområdet (inkl. Stavsengan) hadde i likhet med året før ikke registreringer av sivsanger i 2011. Kommunefordeling (antall individer): Ørland (79), Bjugn (30), Trondheim (11), Frøya (10), Rissa (6), Snillfjord (6), Åfjord (5), Agdenes (3), Hitra (3), Malvik (2), Hemne, Melhus og Selbu.

Myrsanger *Acrocephalus palustris* <0,25>

Det foreligger tre funn av myrsanger i 2011, samtlige er syngende hanner fra Frøya i juni. Av totalt 25 funn i Sør-Trøndelag er 19 sommerfunn og 6 høstfunn.

Alle funn: 1 sy. M Flatval, F. 19.-25.6* (*MMY, KLA, TON). 1 sy. M Rambjøra, Svellingen, F. 19.6* (MMY). 1 sy. M Kjervågsund, Titran, F. 20.-25.6 (*MMY, TON).

Rørsanger *Acrocephalus scirpaceus* <0,7>

Det ble gjort ett funn av rørsanger i 2011. Dette er funn nr. 7 i Sør-Trøndelag, og det første

En rørsanger ble ringmerket på Nes, Bjugn 1. september 2011. Alle våre syv funn har vært ringmerkete fugler. Foto: Hans Einar Ring.

september-funnet. Det er nå fire funn i oktober og ett hver i juli, august og september. Samtlige fugler har blitt ringmerket. Nes i Bjugn har tre funn av arten, mens Titran, Frøya har to funn. Sula, Frøya og Stavsengan, Trondheim har ett funn hver. Syngende fugler i mai-juni er enda ikke registrert.

Alle funn: 1 1K rm. Nes, B. 1.9* (*HER, GDY, EBA, TRI, JSØ).

Gulsanger *Hippolais icterina*

Arten er uvanlig på ytterkysten.

Nevneverdig funn: 1 sy. M Bekkamyrn, Bekken, F. 19.6 (MMY).

Svarthodesanger *Sylvia melanocephala* NSKF <0,1>

Ny art for Sør-Trøndelag og årets høydepunkt på sjeldenhetsfronten i fylket! Svarthodesangeren som havnet i nettene til Hans Einar Ring på Nes i Bjugn i begynnelsen av august må sies å være et høyst uventet funn. Den voksne hannen er kun funn nr. 3 i Norge. Den sky fuglen ble ringmerket 7.8, og ble så ikke registrert igjen før den ble kontrollert 17.9. Den neste måneden hadde den tilhold i merkefeltet og ble sett nesten daglig frem til 16.10.

Alle funn: 1 2K+ M rm. Merkefeltet, Nes, B. 7.8-16.10* (*HER mfl.).

Hauksanger *Sylvia nisoria* <0,151>

Det ble registrert 11 ind. i 2011, alle 1K-fugler om høsten. Som vanlig ble de fleste ind. registrert i forbindelse med nettfangst på Nes i Bjugn kommune. Feltobservasjonen fra Åfjord utgjør det første funnet for kommunen. Det er t.o.m. 2011 registrert 151 ind. i fylket. Toppåret var 2002 med hele 31 ind. Antall ind. foregående år: 2010 (19), 2009 (16), 2008 (6), 2007 (15) og 2006 (8). Hauksanger fjernes som beskrivelsesart fra 2012.

Alle funn: 8 1K rm. Nes, B. 17.8-1.10* (HER, TRI, JSØ, ASØ mfl.). 1 1K Sula, F. 16.9* (EKR, FSC, ESP, THA, MVA). 1 1K Linesøya, Å. 17.9* (JHE). 1 1K rm. Titran, F. 30.9* (OHE, TGI, ØSO, ØJS, PSR, SPR, MMY).

Møller *Sylvia curruca*

Om våren og sommeren er 50 individer registrert i perioden 8.5-31.7, av disse er 42 syngende hanner. Om høsten er 22 ind. registrert i perioden 7.8-16.10. Tilsvarende tall for de foregående år (antall individer vår-sommer/høst): 2010 (40/31), 2009 (53/22), 2008 (39/15) og 2007 (13/32). Kommundefordeling (antall individer): Trondheim (21), Frøya (9), Bjugn (8), Oppdal (5), Røros (4), Snillfjord (4), Midtre Gauldal (3), Orkdal (3), Ørland (3), Åfjord (3), Holtålen (2), Melhus (2), Hemne, Hitra, Klæbu, Malvik og Selbu.

Nevneverdig funn: 1 1K Aunvågen, Hi. 4.-9.7 (GOH).

Tornsanger *Sylvia communis*

Tidlige vårfunn: 1 sy. M Hovsfjæra, Ø. 6.5 (HER). 1 ind. Grønning, Stadsbygd, Ri. 8.5 (NGR). 1 sy. M Nedre Naustan, Malvik, Ma. 8.5 (SFB). 2 ind. Grilstadfjæra, Tr. 8.-10.5 (FSC, PWB, EBA, THE). 1 sy. M Tøfte, Fannrem, Or. 10.5 (HMH, KAW). 4 ind. Gaulosen, Mh. 10.5 (OHE, PWB, EBA, THE). 2 sy. M Hosensand, Stokkøya, Å. 10.5 (GBA).

Hagesanger *Sylvia borin*

Tidlige vårfunn: 1 sy. M Nedre Rømmesbakkan, Orkanger, Or. 10.5 (MMA). 1 sy. M Stokkbekkdalen, Tr. 12.5 (PWB).

Årets særdeles mest uventede funn i Sør-Trøndelag ble en svarthodesanger! En adult hann ble fanget tilfeldig og ringmerket på Nes, Bjugn 7. august 2011. Den ble ikke sett igjen før den ble kontrollert samme sted 17. september, da dette bildet ble tatt. De neste ukene var den stabil i merkefeltet og ble sett av mange tilreisende fuglekikkere. Funnet er bare det tredje i Norge. Arten er vanlig ved Middelhavet, men den er standfugl eller en kortdistansetrekker og opptrer derfor sjeldent utenfor de normale leveområdene. Foto: Hans Einar Ring.

Munk *Sylvia atricapilla*

Det ble registrert 12 munk i vintermånedene i 2011, fordelt på 5 i januar, 1 i februar og 6 i desember. I likhet med svarthvit fluesnapper kom munken tidligere enn normalt på vårtrekk i 2011. Det ble registrert 17 individer i april, med følgende kommunefordeling (antall individer): Trondheim (8), Snillfjord (4), Agdenes (2), Frøya (1), Oppdal (1) og Orkdal (1).

Vinterfunn: Opptil 2 ind. Lines, Linesøya, Å. 3.-23.1 (MAH). 2 ind. Vika, Ro. 9.1 (ESU). 1 M Sverresborg, Tr. 18.1 (NKG). 1 M Charlottenlund, Tr. 6.2 (KLA). 1 ad. M Melhus, Mh. 1.-5.12 (TTR). 1 ind. Hestvika, Hi. 7.12 (ARB). 1 M Persaunet, Tr. 11.12 (CBE). 1 F Sjettemarka, Tr. 16.12 (SPR). 1 F Kolstad, Tr. 29.12 (ETH). 1 F Lundåsen, Tr. 29.-31.12 (BEB, SGJ).
Første vårfunn: 1 M Aalbu, Op. 20.4 (PWB). 1 ind. Aunkollen, Or. 20.4 (STA, SEK). 1 sy. M Jakobsli, Tr. 20.-24.4 (OGI).

Fuglekongesanger *Phylloscopus proregulus* NSKF <0,12>

Sør-Trøndelag fikk i 2011 sitt første funn av fuglekongesanger siden 2006. Sula-fuglen ble dermed funn nr. 12 i fylket. Samtlige funn er fra Frøya kommune, derav 9 fra Titran og 3 fra Sula. Arten er en utpreget oktober-fugl hos oss, og funnene i fylket ligger i datospennet 2.-18.10. Det første funnet i fylket kom på Titran i 1999, og lokaliteten fulgte opp med hele 5 ind. i 2003, 2 ind. i 2004 og 1 ind. i 2006. Sula har funn fra 2001 og 2003.

Alle funn: 1 ind. Sula, F. 8.10* (*TKR, *JSØ, EBA, JHE mfl.).

Gulbrynsanger *Phylloscopus inornatus* <0,128>

Gulbrynsangeren slo til med tidenes rekordår i Norge, og Sør-Trøndelag fikk definitivt sin del av kaka. Det ble registrert hele 42 individer i fylket i 2011, med følgende kommunefordeling: Frøya (34), Bjugn (3), Trondheim (3) og Ørland (2). Dette er en solid bestenotering for fylket. Det forrige rekordåret var 2005 med 15 individer. Fuglen i Selbu i 2010 utgjør det første funnet i kommunen. Antall ind. foregående år: 2010 (8), 2009 (4), 2008 (6), 2007 (10) og 2006 (14).

Alle funn: 3 rm. Nes, B. 13.9-2.10 (HER, GDY, TRI mfl.). 1 ind. Bekkasinveien, Kattem, Tr. 20.9 (THA). 1 ind. Hovsfjæra, Ø. 22.9 (HER). Opptil 3 ind. (1 rm.) Sula, F. 22.-25.9 (BOT, ØEG). 16 ind. (9 rm.) Titran, F. 23.9-8.10 (*KAS, BES, MMY mfl.). 1 ind. Kulturbruket, Austrått, Ø. 24.9 (AER). 5 ind. Mausundvær, F. 24.9 (BOT, ØEG). Opptil 2 ind. Daløya, F. 1.-2.10 (TKV). 1 ind. Oddatunet, Jonsvatnet, Tr. 2.10 (GBA). Opptil 8 ind. (4 rm.) Sula, F. 2.-9.10 (TKR, KLA, KHE mfl.). 1 ind. Tungasletta, Tunga, Tr. 3.10 (ELD). **Funn fra tidligere år:** 1 ind. Prestøyan, Se. 10.9.2010 (JSA).

Brunsanger *Phylloscopus fuscatus* NSKF <0,3>

Sør-Trøndelag fikk sitt tredje funn av denne sibirske sangeren i 2011. Det foreligger 26 godkjente funn i Norge t.o.m 2008. Disse er registrert i datointervallet 1.10-19.11. Arten opptrer typisk ganske sent om høsten i Norge, gjerne fra midten av oktober og utover. De to øvrige funnene fra fylket er begge fra Titran, Frøya: 1 ind. rm. 27.10-2.11.2002 og 1 ind. rm. 14.10.2003. Fuglen fra 2011 ble fanget på dagen åtte år etter funn nr. to.

Alle funn: 1 1K rm. Nes, B. 14.10* (*HER, AER, GDY, TRI).

Fem år etter forrige funn i fylket ble denne fuglekongesangeren funnet på Sula, Frøya 8. oktober 2011. Den lysgule issestripen og en tilsvarende farget overgump er de beste kjennetegnene for å skille arten fra gulbrynsanger. Foto: Jon Helle.

2011 ble et solid rekordår for gulbrynsanger i Sør-Trøndelag! Hele 42 individer ble registrert i fylket, noe som tilsvarer nesten halve funnmassen frem til 2010. Bildet er tatt på Stabben på Titran, Frøya 3. oktober. Foto: Erik Bangjord.

Under: En brunsanger ble ringmerket på Nes, Bjugn 14. oktober 2011. Funnet er det tredje i Sør-Trøndelag. Foto: Hans Einar Ring.

En 1K dvergfluesnapper, fotografert på Sula, Frøya 6. oktober 2011. Fuglen ble ringmerket fire dager tidligere. Foto: Jon Helle.

Bøksanger *Phylloscopus sibilatrix*

Det ble registrert seks individer i fylket i 2011. Som i 2009 foreligger det hekkeindikasjoner fra Lauglolia i Trondheim. Antall ind. foregående år: 2010 (13), 2009 (5), 2008 (6), 2007 (2) og 2006 (6).

Alle funn: 1 par (parring observert) Lauglolia, Tr. 8.5-4.6 (ETH, BEB, SGJ mfl.). 1 sy. M Austrått-lunden, Ø. 9.-11.5 (HER, TRI, MRI, GDY). 1 sy. M Nidarø, Tr. 17.5 (SBS). 1 sy. M Solbakken, Hommelvik, Ma. 2.-3.6 (TOH, BNY, BFU, TRE). 1 ind. Lysheim skole, Litvatnet, A. 5.9 (TRE).

Gransanger *Phylloscopus collybita*

Sene høstfunn: Opptil 4 ind. (2 rm.) Titran, F. 5.-6.11 (ESÆ, TAS, MMY). 1 ind. Leangenbukta, Tr. 7.-9.11 (NKG, TRE, ESP, HÅS). 1 1K rm. Nes, B. 21.11 (HER).

Løvsanger *Phylloscopus trochilus*

I likhet med munk og svarthvit fluesnapper kom løvsangeren tidligere enn normalt på vårtrekk i 2011. Det ble registrert 27 individer i april, med følgende kommunefordeling (antall individer): Trondheim (7), Ørland (7), Snillfjord (4), Rissa (3), Agdenes, Bjugn, Midtre Gauldal, Orkdal, Skaun og Åfjord.

Første vårfunn: 1 ind. Brekka, Fannrem, Or. 22.4 (RES). **Sene høstfunn:** Opptil 4 ind. (3 rm.) Titran, F. 1.-8.10 (OHE, MMY, AWI mfl.). Opptil 2 ind. Sula, F. 2.-8.10 (TKR, KLA, KHE mfl.). 1 1K rm. Nes, B. 16.10 (HER, EBA).

Dvergfluesnapper *Ficedula parva* <0,18>

Det ble registrert to dvergfluesnappere i 2011, begge fra Sula, Frøya. De to fuglene utgjør funn nr. 17 og 18 i Sør-Trøndelag. Hele 17 av 18 funn i fylket er fra Frøya kommune. Av disse er 9 (8 rm.) fra Titran, 7 (3 rm.) fra Sula og 1 fra Halten.

Det er førstefunnet som skiller seg ut tidsmessig og geografisk; en voksen hann som ble funnet død utenfor inngangsdøra til SFB på Naustanbergan, Malvik 25.5.1995. Årets første fugl ble ringmerket 2.10 og kontrollert 6.10. 1 ind. uten ring ble sett 3. og 4.10. På sistnevnte dato ble begge ind. registrert.

Alle funn: Opptil 2 ind. Sula, F. 2.-6.10* (KHE, TKR, KLA mfl.).

Svarthvit fluesnapper *Ficedula hypoleuca*

Tidlige vårfunn: 2 ind. Høybakken, B. 20.-23.4 (HDA). 1 sy. M Vægan, He. 24.4 (KHE). 1 sy. M Øvre Bergsvingen, Tr. 24.-25.4 (PSR). **Sent høstfunn:** 1 1K rm. Stabben, Titran, F. 2.-3.10 (OHE, MMY, ETH mfl.).

Stjertmeis *Aegithalos caudatus*

Det ble registrert 317 individer på 59 lokaliteter i 2011, med følgende kommunefordeling (antall individer/lokaliteter): Trondheim (79/14), Snillfjord (36/3), Orkdal (30/4), Bjugn (23/3), Ørland (22/3), Hitra (21/4), Oppdal (19/6), Hemne (14/3), Skaun (14/3), Rissa (13/4), Meldal (13/3), Rennebu (12/2), Malvik (10/2), Melhus (7/2) og Selbu (4/3). Kommuner uten registreringer av stjertmeis i 2011 er Agdenes, Frøya, Holtålen, Klæbu, Midtre Gauldal, Osen, Roan, Røros, Tydal og Åfjord. Forekomsten i 2011 utgjør en reduksjon i forhold til 2010, som kunne by på 396 individer på 73 lokaliteter. I hekketiden (1. mars - 30. juni) ble 60 individer registrert på 18 lokaliteter. Forekomsten i hekketiden utgjør kun 19 % av funnmassen i 2011. Kommunefordeling (antall individer/lokaliteter) for funn i hekketiden: Trondheim (15/4), Oppdal (11/4), Skaun (10/2), Ørland (8/2), Rissa (8/1), Hemne (3/2), Malvik (2/1), Selbu (2/1) og Orkdal (1/1). Følgende kommuner hadde funn av stjertmeis kun utenfor

hekketid: Bjugn, Hitra, Melhus, Rennebu og Snillfjord. Forekomsten av stjertmeis i hekketid i 2011 er betraktelig mindre enn året før. I 2010 ble 121 individer registrert på 33 lokaliteter i hekketid, og dette utgjorde 31 % av funnmassen det året. Det er nok liten tvil om at to harde vintre på rad har satt sine spor også i bestanden av stjertmeis!

Lappmeis *Poecile cinctus*

Det ble registrert 14 lappmeiser i Sør-Trøndelag i 2011, samtlige fra hekkeområdene i Femundsmarka i Røros kommune.

Alle funn: 2 ind. Langmyrbua, Rø. 21.2 (EBA). 3 ind. Svartsjøen, Rø. 2.4 (TGI, ØSO). 2 ind. Gubbjønnå, Rø. 3.4 (TGI, ØSO). Opptil 3 ind. Synnervika, Rø. 16.5-19.6 (HÅS, TTH). Opptil 3 ind. Røstberget, Rø. 21.6-24.7 (GBA, PSR, HSN). 1 ind. Revsjøen, Rø. 20.7 (TJO).

Spettmeis *Sitta europaea*

Nevneverdige funn: 1 F rm. Titran, F. 3.10 (MMY, EBA, ETH, MLA). 1 F rm. Titran, F. 16.10 (OHE, ESÆ, MMY, ØAA, RHA).

Tornskate *Lanius collurio*

Det ble registrert 4 ind. i fylket i 2011, hvorav 3 ind. er fra et hekkefunn i Trondheim! Dette er kun det andre dokumenterte hekkefunnet for Sør-Trøndelag. 19. august ble to nylig utflydde unger sett sammen med en adult hann ved sumpen nær Værebukta. Det antas at en av 1K-fuglene senere flyttet seg til Grilstadfjæra. Det første hekkefunnet i fylket kom på Titran, Frøya i 2007. Der ble et par sett mens det matet en 1K i juli. Antall ind. foregående år: 2010 (2), 2009 (2), 2008 (1), 2007 (5) og 2006 (2).

Alle funn: 1 ad. M og 2 nylig utflydde 1K Værebukta og Grilstadfjæra, Tr. 12.8-12.9* (*THE, KWO, TON mfl.). 1 1K Stortjønnå, Titran, F. 3.10* (MLA, ETH).

Varsler *Lanius excubitor*

Det gode smågnageråret 2011 ga tidenes rekordår i fylket for varsler. Hele 161 individer ble registrert, derav 9 hekkefunn. 58 individer er registrert i første halvår, mens 103 individer er registrert i andre halvår. Til sammenligning er forekomsten i de foregående år 68 individer i 2010, 91 individer inkl. 3 hekkefunn i 2009, 111 individer inkl. 5 hekkefunn i 2008 og 42 individer inkl. ett hekkefunn i 2007. Årets observasjoner har følgende kommunefordeling (antall individer): Hemne (34), Trondheim (21), Rissa (15), Snillfjord (13), Bjugn (9), Melhus (9), Ørland (8), Midtre Gauldal (6), Klæbu (5), Rennebu (5), Malvik (4), Oppdal (4), Orkdal (4), Røros (4), Selbu (4), Agdenes (3), Meldal (3), Tydal (3), Frøya (2), Holtålen (2), Hitra, Skaun og Åfjord. Kun kommunene Roan og Osen manglet funn av arten i 2011. Hekkefunnene er fordelt på Hemne (7), Melhus og Rissa. Spesielt den sterke forekomsten i Hemne i 2011 kan nevnes. Med 34 individer og 7 hekkefunn står kommunen i en særklasse dette året.

Notteskrike *Garrulus glandarius*

Nevneverdig funn: 2 ind. Bekkvika, Balsnes, Hi. 24.8 (ARB).

Nøttekråke *Nucifraga caryocatactes*

Det ble ikke gjennomført noen sammenlignbare tellinger av hamstringstrekk hos nøttekråke i 2011. Den sibirske underarten *macrorhynchos* invaderte fylket høsten 1995, og har i etterkant etablert seg med en hekkebestand i trondheimsregionen.

Sør-Trøndelags andre hekkefunn av tornskate ble konstatert sommeren 2011! En hann matet to unger ved Værebukta, Trondheim i august, og den ene ungfuglen ble senere sett ved Grilstadfjæra i september. Ungfuglen på bildet er fotografert ved Værebukta 21. august. 2011. Foto: Trond Hervik.

Funn utenfor Trondheim, Klæbu, Malvik, Melhus, Skaun og Orkdal kommuner: Opptil 2 ind. Meldal, Md. 30.1-4.2 (GEB, MSÆ). 1 ind. Vatngårdsvatnet, Ri. 26.3 (NGR). 1 ind. Slakken, Ri. 3.4 (JBJ, EBJ mfl.). Opptil 2 ind. div. lok. Stadsbygd, Ri. 28.6-2.9 (EBR, NGR, JBJ, EBJ). 1 ind. Støren, MG. 16.7 (OAF). Opptil 2 ind. Kvello, Kvellohaugen og Mebonden, Se. 3.8-8.9 (JSA, TMØ, TRE). Opptil 2 ind. Kyrksæterøra, He. 15.8-31.10 (KSP, WJO, ØBT, JOB, JVU). 1 ind. Årnset, Ri. 26.8 (TDA). Opptil 2 ind. Kjønsvika, He. 27.8-18.12 (AKJ, OLA). 1 ind. Berkåk, Re. 2.9 (AVA). 1 ind. Oppdal, Op. 10.9 (PWB). 2 ind. Sørungen, Se. 27.9 (KTL). 1 ind. Gorsetlia, Op. 1.10 (PWB). 1 ind. Opphaug, Ø. 14.10 (TON). 1 ind. Lernesdalen, He. 16.10 (JOB). 1 ind. Varggangslia til Haugrø, Ri. 16.10-4.12 (ABR, EBR, TGE, AWI). 1 ind. Vinjelia, He. 12.11 (EBA). 1 ind. Skavdalen, B. 25.11 (JSØ). **Hekkefunn utenfor Trondheim kommune:** 1 ad. matet 2 juv. Idrettsparken, Orkanger, Or. 28.6 (MMA). 1 ad. matet 1 juv. Nedre Rømmesbakkan, Orkanger, Or. 3.7 (MMA). 2 ad. matet 1 juv. Brekka, Fannrem, Or. 6.7 (HMH)

Kaie *Corvus monedula*

I innlandet hekker arten regulært i Røros, Selbu og Rennebu. Funn av arten manglet i innlandskommunene Klæbu og Midtre Gauldal.

Funn i andre innlandskommuner: 1 ind. Oppdal, Op. 29.1 (OHE). 1 ad. Bjørsetdammen, Md. 2.4 (KIJ). 1 par Aunet, Ty. 19.4 (MMY). 1 ind. Ålen, Ho. 21.4 (EKR, TKR). 3 ind. Tågvollan, Op. 10.5 (TBR). 1 ind. Driva, Op. 16.5 (PWB). 2 ind. Meldal, Md. 21.10 (MMA). 1 ind. Græslia, Ty. 4.11 (TRE). **Alle kystfunn:** Opptil 2 ind. Stadsbygd, Ri. 2.1-28.10 (JBJ, EBJ, EBR mfl.). 1 ind. Fevåg, Ri. 6.2 (AWI). 3 ind. Reinsgrenda, Ri. 6.2-6.3 (AWI, ESU, ABR). 2 2K Kråkvika, Valsfjorden og Vågan, Valsneset, B. 5.-12.3 (HER, SME, TRI). 8 ind. Vinjæra, He.

15.3 (TRM). 2 ind. Halten, F. 22.4 (NKG, ØGK). 3 ind. Lernes, He. 11.5 (ELE). 1 ind. Kyrksæterøra, He. 1.-2.9 (JOB, KTO). 25 ind. Øvre Skograndan, Kyrksæterøra, He. 14.10 (JOB). 2 ind. Uthaug til Kråka, Ø. 4.-20.12 (FSC, ABR, JBJ, EBJ mfl.).

Kornkråke *Corvus frugilegus*

Det ble registrert beskjedne 4 individer utenfor hekkeområdene i Trondheim i 2011. Kommundefordeling: Malvik (3) og Ørland.

Funn utenfor Trondheim kommune: 1 ad. Brekstad og Hovsfjæra, Ø. 1.1-6.2 (ORA, GBA, HER mfl.). 1 ind. Midtsandan, Ma. 5.3 (IHE, KAT). 2 ind. Naustanbergan og Øvre Torp, Ma. 22.3 (SFB). **Nevneverdig hekkefunn:** Min. 2 par hekket ved Kongens Bastion, Skansen, Ila, Tr. 1.4-1.7 (MMY, HLI, GBO). Dette er tredje hekkefunn i Midtbyen (se tillegg nedenfor). **Tillegg fra tidligere år:** 4 par hekket Erling Skakkesgt. 60, Kalvskinn, Midtbyen, Tr. sommeren 2009. 2 par hekket s.st. 17.5.2010. I 2011 ble hekking ikke registrert, til tross for reirinspeksjon av kornkråker i januar og mars (TON). Lokaliteten ligger kun 75 m V for Museumsplassen, Kalvskinn, der et par ble funnet hekkende i 2009. Lokalitetsnavnet på sistnevnte hekkefunn er korrigert fra årsrapporten for 2009.

Svartkråke x kråke *Corvus corone corone x*

C. c. cornix

Alle funn: 1 ind. Lakskløholmen, Grandfjæra og Brekstad, Ø. og Valsfjorden, B. 20.-24.1* (*GBA, HER, MVE).

Ravn *Corvus corax*

Det var en meget sterk forekomst av ravn i de tre første månedene av 2011 i og ved Bymarka i Trondheim.

Store antall: 67 ind. Bjørktjøna, Bymarka, Tr. 15.1 (LNO). 140 ind. Velikvatnet, Bymarka, Tr.

20.2 (JLØ). Opptil 137 ind. Lundåsen, Tr. 2.3-6.4 (BEB, SGJ). 150 ind. Nordmyra, Tr. 11.3 (BEB, SGJ). 70 ind. Saupstadsenteret, Tr. 27.3 (BEB, SGJ). 76 ind. Storheia, Bymarka, Tr. 30.3 (EBA). 55 ind. Gorsetlia, Op. 28.12 (PWB).

Stær *Sturnus vulgaris*

I desember ble maksnoteringen i Ørland 1800 individer, en klar økning i forhold til desember 2010 med 110 individer. Desember 2011 var mildere enn tilsvarende måned de to årene før. Utenfor Ørland kommune er det registrert 330 individer vinterstid, derav 145 individer i januar-februar samt 185 individer i desember. Kommundefordeling (antall individer): Rissa (127), Trondheim (62), Bjugn (47), Agdenes (44), Malvik (14), Hemne (11), Frøya (10), Orkdal (7), Åfjord (5), Meldal, Rennebu og Roan.

Vinterfunn Ørland: Opptil 250 ind. Ø. (fastlandet) 1.1-27.2 (HER, TRI, JSØ, EYT mfl.). Opptil 115 ind. Kråkvåg og Storfosna, Ø. 15.-21.1 (JSØ, NSN, MVE, HER). Opptil 1800 ind. Ø. (fastlandet) 1.-31.12 (HER, AWI, FSC mfl.). **Andre nevneverdige vinterfunn:** 1 ind. Berkåk, Re. 1.1 (PWB). 1 ind. Meldal, Md. 29.1 (SDA). **Stort antall:** 4000 ind. Sandmoen, Heimdal, Tr. 9.10 (PWB).

Pilfink *Passer montanus*

Pilfinken er etterhvert en vanlig hekkefugl i lavlandet på sørsida av Trondheimsfjorden. Også i innlandet blir arten et stadig vanligere syn, og den eneste innlandskommunen uten funn av arten i 2011 er Holtålen. Tydal fikk sitt første funn (se nedenfor) av arten vinteren 2010/11. I Meldal har arten virkelig fått fotfeste, bl.a. ble 95 individer registrert på 10 lokaliteter i forbindelse med Hagefugltellingen 29.-30.1. Det er også registrert pilfink på to lokaliteter i hekketiden i Meldal (se nedenfor). Funnet i Rennebu (se nedenfor) er trolig det første i kommunen. På Fosen er det en økning i antall pilfink i Ørland kommune. Mens 30 ind. ble rapportert fra Ørland både i 2009 og 2010, er det for 2011 rapportert 27 ind. på 5 lokaliteter første halvår samt 67 ind. på 14 lokaliteter i andre halvår. I Rissa ble 53 ind. rapportert på 10 lokaliteter i første halvår mens 43 ind. ble rapportert på 7 lokaliteter i andre halvår. For Rissa kommune er forekomsten noenlunde på samme nivå som i 2010 i første halvår, men med en svak nedgang for andre halvår. Funnmassen fra Rissa i 2011 inkluderer to hekkefunn, hhv. fra Brødraskift og Buheim i Stadsbygd. Fra Bjugn rapporteres 6 ind. fra 3 lokaliteter (se nedenfor). Osen er den eneste kommunen på Fosenhalvøya som står uten funn av pilfink i 2011. Sør og vest for Trondheimsfjorden står kystkommunene Agdenes, Snillfjord og Hitra også uten funn.

Nevneverdige funn: 15 ind. Patrusli, Stugusjøen, Ty. 7.11.2010-20.1 (AOA). 1 ind. Søraker, Skavdalen, B. 1.1-2.4 (JSØ, HER, TRI). 6 ind. Kyrksæterøra, He. 29.1 (ARH). 4 ind. Åsenhus, MG. 29.1 (ASU). 4 ind. Vull, Re. 30.1 (GVO). 2 ind. Linesøya, Å. 28.3-3.4 (MAH). 1 ind. Bessaker, Ro. 31.3 (GBA). Opptil 10 ind. Meldal, Md. 9.4-14.6 (KIJ, MMA). 1 par matet unger Løfshuslia, Md. 14.4-6.6 (SON, ONO, HMO). 1 ind. Sandbakken, Nes, B. 21.4 (HER). 10 ind. Soknedal, MG. 22.4 (TON). 1 ind. Halten, F. 5.5 (GBA, HER). 1 ind. Val, B. 13.6 (IHE). 2 ind. Lernes, He. 24.10 (AHE). Opptil 3 ind. Søraker, Skavdalen, B. 18.10-25.11 (JSØ). 1 ind. Kyrksæterøra, He. 30.10-6.12 (KTO). 6 ind. Holstrøva ved Holtvatna, MG. 26.12 (AMS).

Bokfink *Fringilla coelebs*

I rapporteringsperioden 1.12-15.3 er det rapportert 164 bokfinker i Sør-Trøndelag. Av disse er 76 ind. fra januar, 20 ind. fra februar, 5 ind. fra første halvdel av mars og 63 ind. fra desember. Kommundefordeling: Trondheim (91), Malvik (9), Meldal (7), Oppdal (7), Melhus (6), Rissa (6), Selbu (6), Ørland (6), Bjugn (4), Orkdal (4), Skaun (4), Hemne (3), Klæbu (3), Agdenes (2), Hitra (2), Åfjord (2), Frøya og Snillfjord. Av 85 kjønnsbestemte individer var 70 hanner og 15 hunner.

Innlandsfunn vinter: Opptil 6 ind. Kvellohaugen, Se. 1.1-6.3 (JSA). 4 ind. Driva, Op. 29.1 (ILO). 2 ind. Brennan, Oppdal, Op. 29.-30.1 (DJV, IER). 4 ind. Løkken, Md. 30.1 (TST). 3 ind. Å, Md. 30.1 (EFO). 1 ind. Vognillan, Op. 30.1 (AHI, LDØ).

Bjørkefink *Fringilla montifringilla*

Det ble på nytt en svak vinterforekomst av bjørkefink i 2011. Det ble registrert 84 individer, av disse er 40 fra januar, 6 fra februar, 1 fra mars og 37 fra desember. Kommundefordeling: Malvik (30), Trondheim (23), Frøya (12), Meldal (6), Oppdal (5), Ørland (4), Selbu (2), Bjugn og Skaun. De siste virkelig gode bjørkefink-vintrene var 2005/2006 og 2006/2007. I disse to vintrene kunne man påtreffe flokker på tresifrede antall bjørkefinker i Sør-Trøndelag.

Innlandsfunn vinter: 1 M Kvellohaugen, Se. 1.-16.1 (JSA). 4 ind. Skarvatnet, Op. 30.1 (AWW). 1 ind. Aalbu, Op. 30.1 (AAA). 6 ind. Løkken, Md. 30.1 (TST). 1 F Kvellohaugen, Se. 28.12 (JSA).

Stillits *Carduelis carduelis*

Vi fikk tidenes rekordår av stillits i Sør-Trøndelag! Hele 145 individer ble registrert i fylket, med følgende kommundefordeling: Malvik (67), Trondheim (38), Bjugn (24), Hitra (6), Ørland (4), Orkdal (3), Meldal, Rissa og Røros. Månedsfordeling: januar (33), februar (16), mars (4), mai (3), juni (1), juli (1), august (1), oktober (36), november (16) og desember (34). Antall ind. de foregående år: 2010 (71), 2009 (28), 2008 (77), 2007 (16) og 2006 (9). Som vi ser er det betydelige variasjoner mellom år, men de tre beste år gjennom alle tider er likefullt 2008, 2010 og 2011. Det er strekningen fra Lade i Trondheim og østover langs strandlinja til Midtsandan i Malvik kommune som er spesielt bra for arten. I 2011 er 98 individer (68 %) registrert på denne strekningen. Flokken på min. 50 stillits som Paul Shimmings registrerte på Haugan, Malvik 6.12 er den største flokken som noensinne er påtruffet i fylket.

Andre nevneverdige funn: 1 ind. Rismoen og Røros by, Rø. 26.-30.1 (AAT, JSU). 1 ind. Muruvika, Ma. 18.6 (CLE). 1 ind. Nedre Rømmesbakkan, Orkanger, Or. 31.7 (MMA). 1 ind. Fisklausa og omegn, Md. 18.8 (ONO) er ny art for kommunen. 30 ind. Leangenbukta, Tr. 27.10 (PWB).

Tornirisk *Carduelis cannabina*

Det ble registrert 193 individer i Sør-Trøndelag i 2011, av disse var 166 i Ørland kommune. De tilsvarende tall for fylket vs. Ørland for årene 2008, 2009 og 2010 er hhv. 176/137, 200/150 og 126/117. Det var en kartlegging av verneområder på fastlandsdelen av Ørland i 2011, noe som har medvirket til det høye tallet. De første vårfunn på Ørland kom 10.4, og 42 ind. Brekstadfjæra 5.9 (TRE) var det største antall i fylket i 2011. Det ble registrert 27 individer i fylket utenfor Ørland

Forekomsten av stillits har økt de siste årene. Det er langs fjorden mellom Lade, Trondheim og Midtsandan, Malvik flest registreringer gjøres. Arten søker gjerne næring på tistel og borre, som her. Denne fuglen var ved Leangenbukta, Trondheim 6. november 2011.

Foto: Robert Fredagvik.

i 2011 (se nedenfor), og mest oppsiktsvekkende er et vinterfunn fra Trondheim kommune.

Funn utenfor Ørland: 1 F Hagan, Rø. 22.4 (KAS, BES). 1 M Valsneset, B. 29.5 (GDY). 2 ind. Sandbakken, Nes, B. 31.5 (HER, GDY, SME). 1 ind. Halvkannvika, Slettvika, A. 14.6 (ASS, HTA). 1 FF Grilstadfjæra, Tr. 13.8-31.12* (TON, PWB, THE, EBA mfl.). Opptil 20 ind. Nes, B. 2.-21.9 (GBA, EBA, OHE, HER). 1 1K Sula, F. 16.9 (THA).

Bergirisk *Carduelis flavirostris*

Det er svært få registreringer av bergirisk i innlandet. Det foreligger funn av 22 individer fra 8 lokaliteter i Oppdal kommune, hvorav 15 individer er registrert på 5 hekkelokaliteter. Innlandskommunene Tydal, Røros, Holtålen, Meldal, Midtre Gauldal og Klæbu hadde ikke funn av bergirisk i 2011.

Innlandsfunn fra hekketida: 2 ind. Grøliin, Op. 24.4 (EBA). 2 ind. Sandfjellet, Re. 29.5 (ØSO, ØJS, SSO). 1 ind. Østrungen, Se. 8.6 (TMØ). 3 ind. Ålmflåin, Op. 16.7 (MMY). 4 ind. ml. Glupen og Ålmflåin, Op. 16.7 (MMY). 2 ind. Skjevåkhåmmåren, Unndalen, Op. 16.7 (MMY). 4 ind. Vinstradalen, Op. 21.7 (TFJ). **Vinterfunn:** Opptil 12 ind. Grilstadfjæra, Tr. 1.1-5.3 (GBA, SBA, EBA mfl.). 2 ind. Midtsandan, Ma. 4.1 (PSH). 5 ind. Langtrinden, Storfosna, Ø. 5.2 (LNO). Opptil 18 ind. Grilstadfjæra, Tr. 4.-31.12 (EBA, DOB, KWO mfl.). 14 ind. Amfiet, Grandefjæra, Ø. 8.-10.12 (MMY, TRE, ESÆ, GBA mfl.). 1 ind. Orkanger, Or. 31.12 (MMA).

Brunsisik *Carduelis flammea cabaret*

Kun ringmerkede individer presenteres. Det ble ringmerket 260 brunsisiker i Sør-Trøndelag i 2011. Antall ringmerkede ind. foregående år: 2010 (217), 2009 (158), 2008 (383), 2007 (207) og 2006 (901).

Ringmerkede individer: 249 ind. rm. Nes, B. 2.8-7.10 (HER mfl.). 10 ind. rm. Titran, F. 21.8-16.10 (PSR, MMY mfl.). 1 ind. rm. Sula, F. 6.10 (KHE, TKR, EBA mfl.).

Polarsisik *Carduelis hornemanni*

Det ble registrert kun 7 polarsisik av underarten *exilipes* og 29 ind. som ikke ble underartsbestemt i Sør-Trøndelag i 2011. Kommundefordeling: Trondheim (12), Bjugn (11), Frøya (2), Malvik (3), Orkdal (2), Rissa (2), Klæbu, Melhus, Oppdal og Selbu. Månedsfordeling: januar (17), februar (7) og oktober (12).

Alle funn: 3 ind. Stubban, Tr. 1.1 (ØSO, ØJS). 1 M Brennan, Op. 1.1 (PWB). 1 M Lundåsen, Tr. 1.-16.1 (BEB, SGJ). 1 ad. M Tangen, Kilvatnet, Jonsvatnet, Tr. 1.-12.1 (AES mfl.). 1 ind. Orkanger, Or. 2.1 (MMA). 1 ind. Rødberg, Stadsbygd, Ri. 2.1 (ESU). 1 M Tømmerdalen, Bymarka, Tr. 6.1 (PWB). 2 ind. Sørvika, B. 14.1 (HER). 3 ind. Midtsandan, Ma. 21.1-5.2 (PSH, EBA, ESÆ). 1 ind. Kvellohaugen, Se. 23.-30.1 (JSA). 1 ind. Valen, Audalen, B. 26.1 (SME). 1 ind. Brøttem, K. 28.1 (MVA). 1 ind. Hestads Minde, Heimdal, Tr. 29.1 (OHO). 1 FF Nedre Charlottenlund, Tr. 2.2 (TRE). 1 ind. Dyrborgskogen, Sverresborg, Tr. 3.2 (NKG). 1 ind. Nidelva ml. Sluppenbrua og Nedre Leirfoss, Tr. 5.2 (EBA). 1 M Estenstad, Hølonda, Mh. 8.2 (ØHE). 1 ind. Årnseth, Ri. 13.2 (JEI). 1 F Lundåsen, Tr. 20.2 (BEB, SGJ). 1 ind. Kjervågsund, Titran, F. 8.10 (PWB). 8 ind. (6 ind. av ua. *exilipes*) rm. Nes, B. 14.-29.10 (HER, GDY, TRI, AER mfl.). 1 2K+ F (ua. *exilipes*) rm. Titran, F. 16.10 (OHE, ESÆ, MMY mfl.). 1 ind. Orkanger havn, Or. 19.10 (MMA). 1 F Skjetlein, Leinstrand, Tr. 28.10 (TON). **Tillegg tidligere år:** 1 ind. Berglund, Vikvarvet, Se. 28.11.2010 (KVO). Det ble da registrert 42 polarsisiker av ukjent underart i fylket i 2010.

Polarsisik, ua. hornemanni *Carduelis h. hornemanni* <0,32>

Fra og med 1. januar 2011 skal polarsisik av underarten *hornemanni* behandles av LRSK. I 2011 ble fem ind. registrert i Sør-Trøndelag. **Alle funn:** 1 1K rm. Nes, B. 15.-16.10* (TSØ, HER, ESP, EBA). Opptil 4 ind. Grandefjæra, Ø. 29.10-15.12* (OHE, TGI, MVA mfl.).

Båndkorsnebb *Loxia leucoptera*

Etter to magre år fikk vi en oppsving på forekomsten av båndkorsnebb i 2011. Det ble registrert 120 individer i fylket, med følgende kommunefordeling (antall individer): Trondheim (43), Ørland (33), Frøya (26), Bjugn (8), Hemne (5), Malvik (2), Agdenes, Orkdal og Tydal. Månedsfordeling (antall individer): Januar (1), august (6), september (9), oktober (62), november (40) og desember (2). Funn fra foregående år: 2010 (16), 2009 (21), 2008 (200), 2007 (3) og 2006 (13).

Alle funn: 1 M Holmsåa, Ty. 16.1 (HLL, JSP). 1 ind. Vasslihaugen, Or. 10.8 (ONO, HMO). 4 ind. Daløya, F. 13.8 (TKV). 13 ind. Titran, F. 20.8-6.11 (PSR, MMY). 2 ind. Sveberget, Ma. 9.9 (PSH). 8 ind. Nes, B. 9.9-6.11 (HER, GBA). 1 ind. Estenstad, Tr. 10.9 (THA). Opptil 16 ind. Ringve, Tr. 10.10-19.11 (GBA, PWB, TON mfl.). 9 ind. Kvisten, F. 25.10 (GBA). 3 ind. Svartdalen, Kattem, Tr. 29.10 (TON). 33 ind. ptS Grandefjæra, Ø. 29.10 (TRI, JSØ, OHE mfl.). 1 ind. Agdenes fyr, A. 6.11 (DOB). 2 ind. Lavollen, Bymarka, Tr. 7.11 (TKR). 2 ind. Bekkasinveien, Kattem, Tr. 8.11 (THA). Opptil 15 ind. Leangenbukta, Tr. 9.11-10.12 (KWO, HÅS, THA mfl.). 2 ind. Saupstadringen, Tr. 13.11 (MMY, ESÆ, ETH). 5 ind. Øvre Skograndan, Kyrksæterøra, He. 29.11 (JOB). 1 ind. Tømmerholtet, Strindmarka, Tr. 2.12 (EKR). 1 ind. Rognåsen, Bymarka, Tr. 6.12 (THA).

Rosenfink *Carpodacus erythrinus*

Det ble registrert 6 individer i 2011, 4 fra mai-juni og to høstfunn av 1K-fugler. Antall ind. foregående år: 2010 (9), 2009 (6), 2008 (6), 2007 (10) og 2006 (10). Fortsatt er løvskogen ved elva Vigda i Skaun og Melhus kommuner det sikreste området å se rosenfink i fylket.

Alle funn: 2 M (2K og 2K+) sy. Nerbekken, Buvika, Sk. 30.5-3.6 (ESP, AES, PWB mfl.). 1 M sy. Vigda, Mh. 4.6 (GBA, SBA). 1 2K M sy.

Nordøya, F. 17.6 (HER, MWE). 1 1K rm. Nes, B. 1.9 (HER, EBA, JSØ mfl.). 1 1K Sula, F. 8.10 (EKR, TKR, KHE mfl.).

Konglebit *Pinicola enucleator*

En etterdønning av den store invasjonen høsten 2010 var merkelig de første månedene av 2011. Det ble registrert 187 individer i fylket i 2011, derav 180 i perioden 1.1-1.4. Kommunefordeling (antall individer): Trondheim (94), Selbu (16), Klæbu (15), Rissa (14), Melhus (10), Bjugn (9), Malvik (7), Ørland (7), Tydal (4), Hitra (3), Holtålen (3), Rennebu (3) og Agdenes (2). **Observasjoner fra andre halvår:** 2 M Stugudal, Ty. 29.10 (BEI, SSL). 2 ind. Litlvatnet, A. 14.12 (GBA). 3 ind. Haugen, Haltdalen, Ho. 29.12 (THE).

Kjernebiter *Coccothraustes coccothraustes*

Det ble registrert 150 individer i fylket i 2011, en forekomst som er noe lavere enn 2010 (166 ind.) og 2009 (157 ind.). Kommunefordeling 2011 (antall individer): Trondheim (75), Melhus (25), Oppdal (16), Orkdal (12), Meldal (6), Rissa (5), Malvik (3), Skaun (3), Frøya, Midtre Gauldal, Rennebu, Røros og Selbu. Sen oppstart (primo juli) og generelt låber aktivitet ved Stavsengan, Trondheim ga bare 6 ringmerkede kjernebitere i perioden 9.7-11.9 (JEL, RBE, EBA mfl.). Funnet på Frøya er kun det andre i kommunen. Det første funnet var en hunn som hadde tilhold på Titran 18.9-7.10.2004.

Nevneverdige funn: 1 ind. Sundet, Rø. 13.-25.2 (TTH). 1 ind. Kvelløhaugen, Se. 12.-13.4 (JSA). 1 ind. Singsås, MG. 22.4 (KSI). 1 ind. Strømøya, F. 1.5 (KTH). 1 ind. Aasgrenda, Re. 9.-10.12 (IOL).

Lappspurv *Calcarius lapponicus*

Vinterfunn: 2 M Lakskløholmen, Grandefjæra, Ø. 30.3 (HER). 2 ind. Nerbakken, Beian og Kløholmen, Grandefjæra, Ø. 8.-29.12 (ESÆ, MMY, TRE, GBA). **Kystfunn:** 2 ind. Eian, Ro.

20.4 (ESU). 1 F Grønningbukta, Ri. 22.4 (NGR). 2 M Amundalen, Å. 22.4 (TRI, HER, SRI). 3 ind. Halten, F. 5.5 (GBA, HER). 1 ind. Store Lyngøya ved Kunna, F. 6.5 (GBA, HER). 1 ind. Sandbakken, Nes, B. 15.7 (HER). 2 ind. Værebukta, Tr. 18.8 (EKR, TKR). 9 ind. Sula, F. 17.9 (FSC, THA, EKR mfl.). 2 ind. Merkefeltet, Nes, B. 30.9 (GBA, HER). 8 ind. Titran, F. 1.10 (MMY, TGI, AWI mfl.). 1 ind. ptSV Titran, F. 3.10 (MMY, MLA).

Snøspurv *Plectrophenax nivalis*

Det ble en svak vinterforekomst i årets to første måneder, noe som var mulig å forutsi av svake tall også i desember 2010. Et januarfunn fra Oppdal er uvanlig. I desember 2011 var imidlertid forekomsten av snøspurv i Ørland meget bra.

Vinterfunn: Opptil 9 ind. Garten, Grande, Grandefjæra og Brekstad, Ø. 9.1-9.2 (HER, TRI, JBJ, ABR mfl.). 4 ind. Øysand, Gaulosen, Mh. 9.1 (KAS). 1 M Skjørstad, Op. 10.-14.1 (TGJ). Opptil 140 ind. Grandefjæra, Ø. 8.-29.12 (ESÆ, MMY, TRE mfl.).

Dvergspurv *Emberiza pusilla* <1,29>

Det ble ringmerket 4 1K-fugler om høsten. De to funnene fra Bjugn er så tidlig i september at det er fristende å spekulere i opphav. Normalt påtreffes arten fra slutten av september og utover i oktober måned hos oss. Vi vet at dvergspurv har hekket ved Ånnsjön, Jämtland i Sverige. Denne sjøen ligger ganske nært Trøndelag. Antall ind. foregående år: 2010 (0), 2009 (0), 2008 (3), 2007 (0) og 2006 (2).

Alle funn: 1 1K rm. Nes, B. 1.9 (HER, GDY, EBA, TRI). 1 1K rm. Nes, B. 5.9 (HER, TRI, JSØ, ASØ). 1 1K rm. Titran, F. 24.9 (PWB, MMY, KAS, BES, ETH, BAT). 1 1K rm. Titran, F. 16.10 (ESÆ, KAS, OHE, MMY, ØAA, RHA).

Pilfink x gråspurv *Passer montanus* x *P. domesticus*

Alle funn: 1 ind. Strømmen, Ri. 6.2 (AWI).

Referanser

Bakken, V., Runde, O. & Tjørve, E. 2006. Norsk ringmerkingsatlas. Vol. 2. Stavanger Museum, Stavanger. 446 s.

Breistøl, A. & Helberg, M. 2012. Dystre tall for hettemåkebestanden i Norge. *Vår Fuglefauna* 35: 150-157.

Madge, S. & Burn, H. 1988. *Wildfowl. An identification guide to the ducks, geese and swans of the world.* 298 s.

Olsen, T.A., Bunes, V., Egeland, Ø., Gullberg, A., Mjølvsnes, K.R. & Tveit, B.O. 2010. Sjeldne fugler i Norge 2008. Rapport for Norsk sjeldnehetskomité for fugl (NSKF). *Ornis Norvegica* 33: 4-48.

Winnem, A., Myklebust, M., Solbakken, K.Aa. & Sæter, E. 2008a. Fugler i Sør-Trøndelag 2006.

Meddelelse nr. 31 fra den lokale rapport- og sjeldnehetskomité for fugl (LRSK) i Sør-Trøndelag. *Trøndersk Natur* 35 (2): 20-39.

Winnem, A., Myklebust, M., Solbakken, K.Aa., Sæter, E. & Venås, M. 2008b. Fugler i Sør-Trøndelag 2005.

Meddelelse nr. 30 fra den lokale rapport- og sjeldnehetskomité for fugl (LRSK) i Sør-Trøndelag. *Trøndersk Natur* 35 (1): 22-39.

Winnem, A., Myklebust, M., Sæter, E. & Solbakken, K.Aa. 2009a. Fugler i Sør-Trøndelag 2008.

Meddelelse nr. 33 fra den lokale rapport- og sjeldnehetskomité for fugl (LRSK) i Sør-Trøndelag. *Trøndersk Natur* 36 (2): 27-51.

Winnem, A., Myklebust, M., Sæter, E. & Solbakken, K.Aa. 2009b. Fugler i Sør-Trøndelag 2007.

Meddelelse nr. 32 fra den lokale rapport- og sjeldnehetskomité for fugl (LRSK) i Sør-Trøndelag. *Trøndersk Natur* 36 (1): 13-34.

Winnem, A., Myklebust, M., Sæter, E. & Solbakken, K.Aa. 2010. Fugler i Sør-Trøndelag 2009.

Meddelelse nr. 34 fra den lokale rapport- og sjeldnehetskomité for fugl (LRSK) i Sør-Trøndelag. *Trøndersk Natur* 37 (2): 15-38.

Winnem, A., Myklebust, M., Sæter, E. & Solbakken, K.Aa. 2012. Fugler i Sør-Trøndelag 2010.

Meddelelse nr. 35 fra den lokale rapport- og sjeldnehetskomité for fugl (LRSK) i Sør-Trøndelag. *Trøndersk Natur* 39 (1): 15-40.

Observatører

AAA	Aslaug Aalbu	GBA	Georg Bangjord	LBL	Leif Bjørn Lunde	SHA	Sissel Hammervik
AAS	Arne Aspaas	GBO	Gøran Bolme	LDØ	Lars Dørum	SKO	Stig Kolåsæter
AAT	Arne A. Tønset	GDY	Gunnar Dybvik	LHA	Lise Hatten	SLA	Sigmund Larsen
ABE	Arne Bretten	GEB	Gunnar Erik Berg	LNO	Lorentz Noteng	SLU	Sverre Lundemo
ABR	Alfred Brødreskift	GGU	Gunnar Gundersen	LRV	Lene Reppe Vatn	SME	Svein Melum
AER	Audun Eriksen	GLA	Geir Lasse Aune	MAH	Marit Hansen	SNB	Snorre Bangjord
AES	Arild Espelien	GME	Geir Melum	MAL	Mary Larsen	SON	Sven Olav Nordsteien
AHE	Andor Heim	GOH	Geir Otto Holmås	MFR	Martin Fremstad	SPE	Stian Pedersen
AHI	Arvid Hindseth	GRF	Gunn Frilund	MHA	Martin Hanssen	SPR	Ståle Prestøy
AKJ	Arnfinn Kjønsvik	GVO	Gunnar Vold	MHU	Magne Husby	SRI	Stian B. Ring
ALI	Arild Lindgaard	HAO	Hans A. Olsvik	MIW	Morten I. Wedege	SRO	Steinar Rostad
AMS	Anne Margrethe Sveian	HDA	Harald Dahlby	MKL	Magnar Klingan	SSL	Sigrid Slungaard
ANB	Arnt Narve Bordal	HDR	Håvar Drilen	MLA	Magdalene Langset	SSO	Sissel Soelberg-
ANY	Anders Nygaard	HER	Hans Einar Ring	MMA	Morten Martinsen	SSÆ	Stian Sæther
AOA	Atle O. Aas	HLE	Håvard Ler	MMY	Magne Myklebust	STA	Steve Aslaksen
ARB	Arvid Bredesen	HLI	Heiko Liebel	MRE	Morten Ree	SVW	Svein Wahl
ARH	Arvid Hammerfjell	HMH	Hans Martin Høiby	MRI	Martin Ring	SWA	Stig Wahlberg
ARS	Arvid Espen	HMO	Hanne Monkerud	MSÆ	Marita Sæter	TAK	Tale Kopreitan
ASS	Asbjørn Størdal	HRØ	Håvard Rønning	MVA	Morten Vang	TAS	Tove Aspaas
AST	Arnt Stavne	HSD	Håvar Skogen Drilen	MVE	Morten Venås	TBJ	Terje Bjerkan
ASU	Arve Sunnset	HSN	Henriette Smebøl Næss	MWE	Magne Werkland	TBO	Tor Bollingmo
ASØ	Andreas Søraker	HTA	Haldor Tanem	NGR	Norvald Grønning	TBR	Tord Bretten
ATA	Aage Tanem	HÅH	Håkon Holien	NKG	Nils Kristian Grønvik	TDA	Torbjørn Dahle
AVA	Arne Vanebo	HÅS	Håkon Sørheim	NSN	Nils Snåsøy	TER	Tore Eriksen
AWI	Andreas Winnem	IEB	Ingebrigt E. Bøe	NVA	Nils Valland	TFJ	Tor Fjesme
AWW	Anne Waagaard Wold	IER	Ingrid Eriksson	OAF	Ole A. Forseth	TGE	Tor G. M. Eriksen
BAT	Beate Aas Thesen	IHE	Ivar Herfindal	OBR	Olaf Bekka	TGI	Terje Gimnes
BBU	Bjørn Bue	ILO	Ingjerd Loe	OFR	Otto Frengen	TGJ	Tore Gjønnes
BEB	Brit Eldrid Barstad	IOL	Ivar Olstad	OGI	Olav Gilde	THA	Trond Haugskott
BEI	Bjørn Eide	IRØ	Ingolf Røtvei	OHE	Oddvar Heggøy	THE	Trond Hervik
BES	Beata Elisabeth B. Solbakken	JAA	Jo Anders Auran	OHO	Olav Hovlandsvåg	TJO	Tom Johansen
BFU	Bjørn Fuldseth	JAK	Jon Arne Krogstad	OJT	Olga Johanne Tamnes	TKO	Terje Kolaas
BGS	Bård G. Stokke	JAN	Jan Arne Nygård	OKA	Ole-Kristian Antonsen	TKR	Torgeir Krokan
BJO	Beate Johansen	JBj	Jakob Bjørgan	OKL	Ole Klæt	TKV	Thomas Kvalnes
BJT	Bjørn S. Tanem	JEI	Johan Eilertsen	OLA	Oskar Larsen	TMO	Torstein Mostad
BNY	Bård Nyberg	JEH	Jo Esten Hafsmo	OMS	Ole Martin Sæterhaug	TMØ	Torgeir Møst
BOT	Bjørn Olav Tveit	JEL	Jan Egil Larsen	ONO	Ola Nordsteien	THO	Tor Haldberg
BST	Bjørge Støen	JET	Jan Erik Tangen	ORA	Odd Rafaelsen	TON	Terje O. Nordvik
BWA	Børge Wahl	JHA	John Haugen	ORE	Otto Raum Eide	TRO	Tommy Rodal
CBE	Claus Bech	JHE	Jon Helle	ORY	Odd Rygh	TRE	Tore Reinsborg
CKA	Christer Kamsvåg	JHM	Jørn Helge Magnussen	OSF	Oskar Fredagsvik	TRI	Torgeir Ring
CLE	Curt Lejon	JKS	Jon Kristian Skei	PEL	Per Erik Lyngstad	TRM	Terje Rimol
DJV	Dag Jørund Vik	JLØ	Jan Løvås	PIV	Per Inge Værnesbranden	TST	Torill Stafne
DOB	Dag Olav Bollingmo	JOB	Jan Ove Bratset	PJO	Per Jordhøy	TSØ	Trond Sørhuus
EBJ	Elsa Bjørgan	JOG	Jan Ove Gjershaug	POS	Per-Otto Suther	TTH	Thorleif Thorsen
EBR	Ebbe Brødreskift	JOL	Jorunn Løseth	PSH	Paul Shimmings	TTR	Torbjørn Tranmæl
EDH	Even Dehli	JRO	Jan Rosberg	PSR	Peter Sjolte Ranke	TÅB	Tor Ålbu
EFO	Erik Fossmo	JRØ	Joar Rønning	PWB	Per Willy Bøe	WJO	Wiggo Johansen
EGR	Eirik Grønningssæter	JSA	Jostein Sandvik	RAA	Rune Aae	ØAA	Øyvind Aas
EHE	Espen Helgesen	JSP	James Speed	RBE	Roger Berg	ØBT	Øyvind Bertelsen-Tangvik
EHU	Einar Hugnes	JSU	Jon Suul	RES	Roger Espen	ØEG	Øyvind Egeland
EJO	Even Johansen	JSØ	Jørgen Søraker	RFR	Robert Fredagsvik	ØGJ	Øystein Grønvik
EKO	Einar Kongshaug	JVU	Jørulf Vullum	RGA	Reidunn Gaustad	ØHE	Øystein Hegge
EKR	Emil Krokan	JØB	John Øystein Berg	RHA	Ragnhild Hannaas	ØJS	Ørjan Soelberg
ELD	Espen Lie Dahl	KAG	Kari Groven	RHI	Reidar Hindrum	ØSO	Øyvind Soelberg
ELE	Einar Lernes	KAH	Kurt Arne Hendseth	RHO	Reidar Holden		
ENG	Endre Grønvik	KAJ	Karl Inge Jensen	RJA	Runar Jacobsson		
ESD	Eva Sofie Dahlø	KAS	Kjetil Aadne Solbakken	RPE	Roar Pettersen		
ESK	Erlend Skutberg	KAT	Kristin Alice Teksdal	RSA	Rolf Sandven		
ESO	Egil Soglo	KAW	Kari Wormdal	RSO	Roar Solheim		
ESP	Eirik Spets	KDR	Knut Dreiås	RSV	Roar Svenning		
ESU	Edgar Sumstad	KHE	Knut Hellandsjø	RWA	Rigmor Wang		
ESÆ	Einar Sæter	KLA	Kjell Larssen	RWI	Roger Wingan		
ETH	Edvin Thesen	KNI	Knut Nilsen	RZA	Rune Zakariassen		
ETI	Eva Tilseth	KOR	Knut Olav Raen	SAR	Svein Arnevik		
EVI	Erling Vikan	KSI	Knut Singsaas	SBA	Sigurd Bangjord		
EYT	Eva Yttertun	KSP	Kåre Sporild	SBS	Sissel Bjørstad Skille		
FAA	Frode Aalbu	KSÆ	Kjell Sæther	SBU	Stein Bukholm		
FHU	Frøydis Humstad	KTA	Kari Taraldsen	SDA	Svein Dalsegg		
FRL	Frank Robert Lyngvær	KTL	Kjell Thore Leinhardt	SEK	Silje Eklid		
FRC	Frederik Schevig	KTH	Karl Thorvaldsen	SFB	Stephen F. Barstow		
GAS	Gunnar Aadne Solbakken	KTO	Knut Totland	SGA	Stig Gaarden		
		KVO	Kari Viken Olsen	SGI	Sigurd Gimnes		
		KWO	Kjell Jostein Woldvik	SGJ	Svein Gjelle		

Generelle råd ved rapportering i Artsobservasjoner

LRSK i Sør- og Nord-Trøndelag registrerer med glede at de fleste aktive fuglekikkere i fylket nå har begynt å legge inn sine observasjoner på nettsiden www.artsobservasjoner.no/fugler.

En observasjon som er lagt inn i Artsobservasjoner er å betrakte som rapportert til LRSK. Komitéene bruker Artsobservasjoner som verktøy til å samle og bearbeide funnmassen som presenteres i rapportene.

Ved innlegging i Artsobservasjoner oppfordres observatørene til å ta med så mye relevant informasjon som mulig om hvert enkelt funn. Art, antall, lokalitet og dato er helt nødvendig, mens alder og kjønn bør tas med for arter hvor det er relevant. Husk at systemet automatisk foreslår dagens dato når du legger inn observasjoner. Hvis funnet er gjort tidligere, må du aktivt endre både startdato og sluttdato under rapporteringen. Klokkeslett kan også være av betydning, for eksempel for å avgjøre hvor mange individer av grønlandsmåke som er sett i Trondheim i løpet av en vinter.

Aktivitet og hekketrium angis i dag i samme felt i rapporteringsskjemaet. Forhåpentligvis vil dette bli endret i en fremtidig versjon. Prioriter å bruke hekketrium der det er relevant. Det er viktigere å rapportere en fugl som "observert i hekketid, passende biotop" enn som "næringsøkende". Hvis du har sett et andekull og angir "pull" under Alder, uten samtidig å velge hekketrium, blir ikke funnet registrert som hekking i systemet. Det blir det heller ikke hvis du kun bruker kommentarfeltet for å beskrive hekking, uten at et hekketrium velges som

aktivitet. Det er også viktig å velge det kriteriet som er det sterkeste beviset på hekking. Hvis du har funnet et reir med unger i, og ser at foreldrene kommer og mater ungene, er riktig valg "Reir, egg/unger", og ikke "Mat til unger". Sistnevnte er i hovedsak aktuelt for spurvefugler hvor du ser voksenfugler med mat, men ikke har funnet noe reir.

Bruk alder når det er relevant, men la gjerne være ellers. Å oppgi alderen til en fugl som 1K+, eller som 2K+ på ettervinteren og våren, gir i realiteten ingen nyttig informasjon om funnet. Alle fugler er per definisjon 1K+. Ofte er det å foretrekke å bruke betegnelsen adult fremfor 2K+. Til høyre på hver linje i rapporteringsskjemaet går det an å hake av for "skal rapporteres til LRSK". Bruk denne når du rapporterer spesielle funn som ikke fanges opp av rapporteringsmalen. Det kan for eksempel være en lirype i Trondheim, eller en skogsnipe på Frøya. For alle observasjoner som fanges opp av rapporteringsmalen, trenger du derimot ikke aktivt å fortelle systemet at LRSK skal varsles om funnet. Dette skjer automatisk for disse artene, og det forenkler komitéarbeidet om disse ikke tagges med "skal rapporteres til LRSK".

All saksbehandling av uvanlige funn skjer nå også i Artsobservasjoner. Har du sett en art som LRSK eller NSKF ønsker beskrivelse av, så skal beskrivelsen lages i Artsobservasjoner. Når du har logget inn, vil du nederst til høyre på forsiden finne en restanseliste hvor du finner alle dine observasjoner som skal beskrives. Klikker du på ett av funnene i listen, så vil et skjema komme frem. Her kan

du lage beskrivelse og laste opp bilder og annen dokumentasjon. LRSK oppfordrer observatørene til å bruke Artsobservasjoner til å beskrive funn. Dette er arbeidsbesparende både for observatørene og for LRSK. Hvis du ikke finner en art i restanselisten din, så kan du også søke den opp under fanen "Vis funn", og så trykke på "Administrer funn". Til høyre på linjen for observasjonen skal det da være et skjemasymbol. Trykker du på dette, vil rapportskjemaet komme frem. I dag tar det imidlertid opp til et døgn fra en observasjon legges inn til det er mulig å lage en beskrivelse, noe som forhåpentligvis vil bli endret.

Lag gjerne beskrivelser så fort som mulig etter at observasjonen er gjort. Det er ingen grunn til å vente til årets slutt når observasjonen ikke lenger er fersk men kun et fjernt minne. LRSK ser gjerne at eventuelle digitale bilder lastes opp i full oppløsning sammen med beskrivelsen. Dokumentasjonen er da bevart i LRSK sitt arkiv for ettertiden, og den kan brukes til å illustrere rapporten for det aktuelle året. Bilder som lastes opp til allmenn beskuelse i Artsobservasjoner, blir automatisk komprimert av systemet. Bildene bør derfor lastes opp på nytt når en beskrivelse lages. Fristen for å lage beskrivelser til LRSK og NSKF er 1. februar året etter observasjonen er gjort. Funn som beskrives etter dette, vil i noen tilfeller ikke komme med i rapporten for det aktuelle året men i stedet bli publisert i neste årsrapport.

Alle observatører oppfordres til å legge inn sine observasjoner fra 2012 i Artsobservasjoner så fort som mulig, da arbeidet med disse rapportene påbegynnes umiddelbart.

Kjell Thore Leinhardt – travel pensjonist og NOF-leder

Tekst: Per Inge Værnesbranden

Foto: Kjell Thore Leinhardt (fugle- og dyrebilder) og Per Inge Værnesbranden

Et mylder av fugler og fuglekvitter møter oss i det vi nærmer oss en lysning i hasselskogen et sted i Stjørdal. Jeg er med stjørdalingene Kjell Thore Leinhardt (63) og Bjørn Eide (66) på besøk til Nøtteberget, foringsplassen de har tilbrakt atskillige timer på i de siste tre-fire årene med et utall blinkudd festet til minnebrikken i fotoapparatene. Kjell Thore og Bjørn utgjør sammen med et par jevnaldrende kamerater til, et friskt pust og tilskudd til fuglemiljøet i Stjørdal og Trøndelag

Bilde øverst: Kjell Thore og Bjørn Eide klar med kameraet på foringsplassen "Nøtteberget". Høyre: Kjernebiter.

Havørn

for øvrig. Felles for alle fire er at de nylig er blitt pensjonister, men regner seg som nybegynnere innen læren om fugler, eller ornitologi som det kalles med et finere ord. Han som startet det hele og fikk med seg kameratgjengen er Kjell Thore Leinhardt, en jovial type som har lett for å komme i kontakt med folk. Jeg benytter anledningen til å slå av en prat med Kjell Thore, som er inne i sitt andre år som leder i NOF avd. Nord-Trøndelag. Kjell Thore har hatt en lynkarriere innen både fuglekjennskap og NOF-systemet, fra å være nesten helt uten kunnskap om fugler til å ende opp som en svært habil amatørornitolog, dyktig fuglefotograf og leder i NOF avd. Nord-Trøndelag i løpet av fire-fem år. Han er også med i styret i NOF Stjørdal lokallag.

For tre år siden ble han pensjonist etter et langt yrkesliv i Forsvaret. Etter jobb i politiet og utdanning fra Befalsskolen og Krigsskolen, har Kjell Thore vært tilknyttet Forsvaret i mange år. De siste årene i militærpolitiet på Værnes flystasjon i Stjørdal. Foruten fugler og fotografering som er blitt hans nye altoppslukende tidsfordriv, er Kjell Thore også aktiv i andre sammenhenger. Han er leder i Stjørdal knivmakerklubb og aktivt medlem i Stjørdal Modellflyklubb. Det var gjennom modellflyklubben at også Bjørn Eide og de andre to nyslåtte pensjonistene Hans B. Ristad og Aksel Lindgren ble smittet av Kjell Thore's ivrige interesse for fugler.

Hva var det som gjorde at fugler fanget din interesse, Kjell Thore?

- Det hele begynte faktisk med at jeg gjennom jobben i militærpolitiet på Værnes flystasjon fikk utlevert fotoutstyr som skulle brukes til åstedsfotografering. I forbindelse med denne arbeidsoppgaven måtte jeg lære meg å bruke kameraet og fant ut at fugler var fine å trene på. For meg var de fleste fuglene imidlertid ukjente, så jeg måtte finne ut hvilke arter jeg tok bilde av. Dermed ble jeg bitt av basillen. Jeg fikk også et tips om et studium på Høgskolen i Nord-Trøndelag som het Fuglekjennskap, og meldte meg på der. Før det hadde jeg omtrent ingen kunnskaper om fugler. Nå er det innbitt læring om fugler som gjelder.

Hvordan praktiserer du fugleinteressen?

- I starten lærte jeg mye gjennom fotograferinga av de forskjellige fuglene. Studerte bildene og leste om dem i fuglebøker. På fotobloggen min www.fuglevennskap.no legger jeg ut mange av bildene og skriver der kjenne-tegn på fuglene. Nå lærer jeg også mye av å være mye ute med kikkert og teleskop, enten alene eller sammen med andre likesinnede. Jeg har også blitt med på TOV-E prosjektet som NOF og NINA driver, og gjennomfører fugletakseringer i flere ruter.

Har du noen favorittfugler og favorittområder som du besøker ofte?

- Jeg har ingen spesielle favorittfugler. Alt er like bra. Det er like artig med ei

Hornedykker

Røyskatt

blåmeis som en hønehauk. Foruten foringsplassen vår her i Nøtteberget er Tautra et sted jeg besøker ofte. Fjellområder som Børgefjell og Orkelsjøen er andre steder som jeg har hatt stor glede av å besøke.

Nå som du har blitt kjent med NOF, hvilke inntrykk gjør du deg om NOF, gode og dårlige sider?

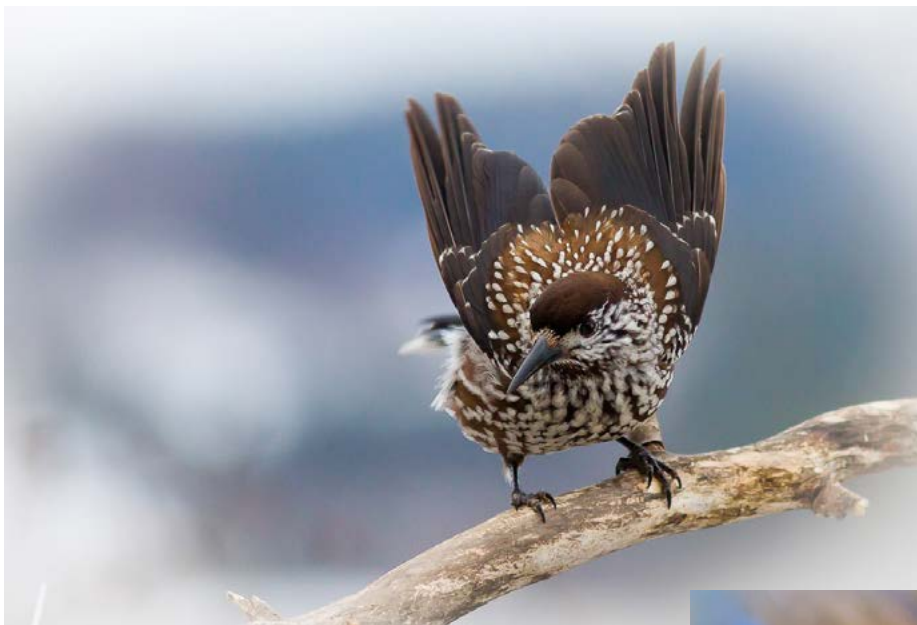
- Det tok litt tid å sette seg inn i systemet og strukturen i NOF, med en hovedforening, fylkeslag og lokallag. I Forsvaret var jeg vant til et overordna ansvar fra toppen, med oppfølging av saker nedover i systemet. I NOF er det litt uklare ansvarslinjer hvor alle tre nivåene jobber hver for seg i forskjellige saker. Som leder i fylkesavdelingen blir det også mye jeg ikke har hatt erfaring med fra før, med mye offentlige planer som skal gjennomgå og høringsuttalelser som skal skrives. Det blir også en del kontakt med Fylkesmannen. Jeg må derfor ty til andre i foreningen som har den rette kompetansen for å få hjelp til denne type arbeid.

I løpet av den timen vi har vært på Nøtteberget, har det vært bra med trafikk av våre bevingede venner. Kjell Thore & co har laget en allsidig foringsplass som trekker til seg mange ulike fuglearter, med flere frøautomater, fuglebrett, meiseboller, kornband, spekk og talg, brødsalker og selvkomponerte blandinger. Greiner og kvister er plassert strategisk for fotografering med tanke på bakgrunn

og lys. De fleste av fuglene er blitt såpass vant til at det er folk her og lar seg villig fotografere mens vi sitter helt åpent med kameraene klare på bare tre-fire meters hold. Et kamouflasjetelt er oppslått og brukes for å forevige de litt mer sky artene. Foruten meiser og sisiker er tre-fire spettmeiser svært aktive og fyker fram og tilbake med kraftige lyder. En flaggspett er innom og sjekker talgklumpen oppe i et tre.

Stær

Dagens fotografiske høydepunkt er nøttekråka som uredd forsyner seg av frø på bakken og av spekk opphengt i en beholder. I alt har Kjell Thore og hans fuglevenner registrert over 60 fuglearter her ved foringsplassen. Omsider er kaffen drukket opp, fuglene har også fått etterfylt forsyninger i frøautomatene og vi avslutter seansen og rusler tilbake gjennom skogen, fornøyd med nye bilder og fugleprat.

Nøttekråke

Fjæreplytt

Bokfink

«Goose Specialist Group» konferanse i Steinkjer april 2012

Av Paul Shimmings & Per Ivar Nicolaisen
Foto: Per Ivar Nicolaisen

Siden 1995 har Goose Specialist Group (heretter GSG) i Wetlands International (WI) og International Union for the Conservation of Nature (IUCN) hatt regelmessige møter/konferanser der gåseinteresserte får møtes og utveksle forskningsresultater og erfaringer. Slike møter har vært viktig ikke minst faglig men også sosialt! Vi skrev litt om et tidligere møte som fant sted i Höllviken i Sverige i et tidligere nummer av TN (se TN nr. 1 - 2010). Det var allerede på møtet i Sverige at ideen om å få til et tilsvarende møte her i Norge ble først luftet. Vinteren 2010-11 begynte

undertegnede å planlegge det 14. møte i gåsegruppa som skulle finne sted i Steinkjer. Med god hjelp fra en komité bestående av Sonja Ekker, Rolf Terje Krogglund, Tor Kvam, Per Ivar Nicolaisen, Paul Shimmings, og Jan Eivind Østnes begynte programmet å ta form. Vertskapet for møtet var Høgskolen i Nord-Trøndelag (HiNT). Både HiNT, Fylkesmannen i Nord-Trøndelags miljøvern avdelingen og Direktoratet for Naturforvaltning sponset møtet økonomisk.

Til sammen ble det påmeldt over 70 deltakere fra 18 forskjellige land. Landet med flest påmeldte var Nederland med

til sammen 17 deltakere. Til sammenligning var det 11 påmeldte fra vertskapet Norge. Det var fantastisk å kunne ta imot gjester fra Russland og Kasakhstan som fikk sponset deltakelse gjennom et fond som GSG forvalter, men også folk fra så langt unna som India i øst til Alaska i vest og fra så langt sør som Hellas.

Kvelden før det faglige programmet skulle begynne var det en uformell resepsjon i Steinkjer Rådhus. I ordførerens fravær var det Per Ivar som holdt tale og overbragte en hilsen fra ordføreren i Steinkjer! Selve møtet ble åpnet av prorektoren på HiNT Hanne Solheim Hansen. Deretter ble det flere dager med et fullpakket program.

Hovedtemaet på møtet var Svalbardhekkende bestander av kortnebbgås og hvitkinngås, og møtet var delt under tre hovedtemaer. Selvfølgelig er slike møter alltid en passende anledning for forskere å presentere resultater fra prosjekter på andre arter. Møtet i Steinkjer var ingen unntak. Det er umulig å plukke ut enkelte foredrag fra et program med til sammen 38 ulike faglige presentasjoner. Av temaer som ble belyst under møte kan det nevnes for eksempel en internasjonal plan for forvaltning av

Kortnebbgåsfestivalen ved Vellamelen hadde organisert mottakelse!
Bilde øverst: Alle deltakerne ved GSGS2012

kortnebbgås, ulike tiltak for å forbedre vilkårene for hhv. taigasædgås, dverggås og rødhalsgås, konflikten gås og landbruk og måter å løse den, bruk av satellittelemetri på gjess, hvordan gjess reagerer til endringer i miljøet, og faktorer som begrense hekkesuksess og/eller utbredelse til de ulike arter gås.

Det ble også arrangerte tre "workshops" om henholdsvis ulike metoder å merke gjess, om overvåkingsprogrammer og behandling av data i ulike databaser, og om jakt på gjess. Mange av disse var også temaer i noen av foredragene underveis.

Flere artikler basert på resultater presentert på møtet skal publiseres i NOFs sitt fagtidsskrift *Ornis Norvegica*. Tidsskriftet er nå nettbasert, så alle skal få mulighet til å kunne lese artiklene på følgende webside: <https://boap.uib.no/index.php/ornis/index>

Alle foredrag ble filmet av mediefags studenter fra HiNT og streamet live slik at det var mulig for deltakere å kunne følge med foredragene fra andre steder enn kun i foredragssalen. Det var også mulig å kunne se alle foredrag på nytt seinere siden disse ble lagt ut på en intern webside – en fordel hvis man ikke fikk med seg alt første gangen. Studentene ordnet med alt det tekniske og gjorde en strålende jobb både med det lydtekniske, med belysning, og med live overføring og opptak av alle foredragene.

Midtveis under konferansen ble det arrangert en ekskursjon. Etter avreise Steinkjer var første stopp Vellamelen der vi ble møtt av en ivrig gjeng med skoleunger som underholdt alle med sang og representanter for "Kortnebbgåsas ve og vel" (som bl.a. arrangerer den, etter hvert årlige,

Eckhart Kuijken fra Belgia ved Vellamelen.

Kortnebbgåsfestivalen i Vellamelen) – de fleste unger utkledd som gjess! Deretter ble det en stopp ved fjærområdet i Vellamelen for å se etter rastende kortnebbgjess. Det var ikke så mange fuglene på fjærområdet ved ankomst, men i løpet av noen minutter fyltes området med kortnebbgjess, så regien kunne ikke vært bedre!. Flere av turdeltakere brukte tid til å lese av kodene på halsringene til flere av gjessene, og totalt ble over 40 ringer avlest etter cirka en times pause ved Vellamelen. Etter at vi hadde samlet alle i bussene gikk turen videre i retning Flatanger, der vi ble møtt av Ole Martin Dahle. Dahle, som mange kjenner, har brukt mye tid til å lokke blant annet havørn i nærheten av fotoskjul han har laget til gjestene sine. Han klart å lokke fram flere havørner, ved hjelp av fisk som lorkemat, slik at flere kunne se disse på nært hold, og mange fikk fylte minnebrikker på kameraet med flotte bilder av majestetiske ørner!

Hele konferansen ble avsluttet med en festmiddag lørdag kveld, bestående av mye god, smaksrike lokalproduserte mat. På søndagsmorgen begynte deltakere å trekke i ulike retninger og da var det slutt på møtet. Vi, og forhåpentligvis alle de andre, fikk med mye både faglig og sosialt.

GSG utgir eget tidsskrift "Goose Bulletin" to ganger årlig – den kan lastes ned fra gruppas webside. På samme webside finner du opplysninger om kommende møter i gruppa.

Medlemskap i GSG er åpne for alle. Du finner mer om både gruppe og på hvordan du kan få være med på mailingsliste på websiden til gruppa: <http://www.geese.org/gsg/>

Forfatterens adresser:

*Paul Shimmings,
Malvikvegen 811, 7563 Malvik
&*

*Per Ivar Nicolaisen,
Ogndalsvegen 172, 7716 Steinkjer*

Elever fra Beitstad skole sang og underholdt ved Vellamelen.

MEDLEMSBLAD

Returadresse:
Trøndersk Natur,
c/o NOF avd. Sør-Trøndelag
Postboks 139
7401 Trondheim

